25

Q. D. B. V.

DISSERTATIONEM JURIS PUBLICI *De* FEUDIS OBLATIS,

Von Auffgetragenen Lehen/

SUB PRÆSIDIO

DN. CHRISTIANI THOMASII,

Præceptoris ſui venerandi

In Academia Lipſienſi

Solenniter proponet

Johann Friedrich Egger/Lipſ.

Ad diem 19. Auguſti Anno 1687.

H. L. Q. C.

LIPSIÆ, Literis JOHANNIS GEORGI.

B. C. D.

DISPUTATIO JURIS PUBLICI

De

FEUDIS OBLATIS.

CAPUT I.

De

Origine & Natura Feudi Oblati.

SUMMARIA,

Feudorum origo an Germanis adſcribenda? §.1. *Feuda data antiquiora Oblatis.* §.2. *An jus Longobardicum disponat de Feudis oblatis? Explicatur capitulum II. F. 17.* §.3.4.5.6. *item aliud II. F. 54.* §. 7. *An de Feudis oblatis in LL. Alamannorum agatur?* §.8. *Textus juris Saxonici de Feudis oblatis.* §.9. *Tractatio de Feudis oblatis an pertineat ad Jus publicum?* §.10. *& cauſæ variæ introducendorum feudorum oblatorum inter ſe comparatæ* §.11.12.13.14.15.16.17. *Feuda oblata an ævo, quo jus Feudale conditum fuit, innotuerint?* § 18. *Exempla Ducatuum & Comitatuum* §.19. *item Feudorum nobilium oblatorum.* §.20. *Feuda, quæ Electores, ab Epiſcopo Bambergenſi agnoſcunt, qvanam ſint?* §.21. *an ſint oblata?* §.22. *Doctrina Monzambani* §.23. *de origine ſuperioritatis territorialis oblationi adſcribendâ* § 24. *oſtenditur eſſe conveniens cum aliis Juris publici ſcriptoribus* §.25.26. *& defenditur adverſus Hertium, Itterum & Kulpiſium.* §.27.28. *An expediat Imperio ut territoria amiſſa iterum offerantur in feudum?* §.29. *Ad intelligendam feudi oblati definitionem, de qua aliorum opiniones expenduntur,* §.30. 31. *præſupponitur*

I. Feudum ſupponi tripliciter, II. Eſſe vel proprium vel improprium. III. Habere eſſentialia naturalia & accidentalia. IV. Feudum definiendum eſſe, quatenus pro contractu ſumitur. §. 32. V. Feudum quà contractus eſt dicit proprium vel improprium. §. 33. VI. In quinque Philoſophorum prædicabilibus propriumnon accuratè ſecerni ab accidente. VII. Itaq; per ea parum illuſtrari doctrinam de eſſentialibus naturalibus & accidentalibus contractuum. § 34. VIII. Horum genuina deſcriptio. §. 35. IX. Impugnatur eſſentialium & naturalium ſubdiviſio. §. 36. X. Feudum improprium non denotat æquivocum ſed irregulare. §. 37. XI. Exponuntur feudi eſſentialia ac feudum in genere definitur. §. 38. XII. Quænam ſint feudi naturalia & definitio feudi proprii. § 39. XIII. Quænam accidentalia feudi & definitio feudi improprii. § 40. XIV. Cur non omnis qualitas in contractu feudali varians ex proprio faciat improprium? §. 41. XV. Feuda impropria vel alterant jus vaſalli vel domini, vel non alterant. §. 42. XVI. Poſterior ſpecies demonſtratur. §. 43. XVII. Illa diviſio Feudorum impropriorum eſt annaloga. §. 44. XIII. Feuda impropria in reliquis retinere naturam communem Feudi §. 45. Summa & methodus dicendorum §. 46. Definitio noſtra feudi oblati. Quid hic nomine inveſtitura intelligatur. §. 47. Differentia feudorum oblatorum à datis. §. 48. In oblatione rei in feudum non transferri dominium plenum §. 49. Reſpondetur ad objectionem ab oblatione ducatus Lüneburgenſis deſumptam. §. 50. Tituli oblationem præcedentes quotuplices §. 51. Oblatio feudi eſt vel vera vel ficta. §. 52. An ſit oblatio ficta ſi quis ſciens rem ſuam allodialem, absque præcedente contractu & oblatione in feudum ab altero accipiat? §. 53. 54. 55. 56. 57. Præſcriptio feudi oblati. §. 58. An de jure Saxonico procedat oblatio ficta? Notata quadam ad intellectum artic. 34. L. 1. ſpec. Saxon. §. 59. Feuda oblata eſſe impropria §. 60. 61. ratione acquiſitionis & objecti, § 62. non ratione finis. §. 63. neque alterare jus Domini & Vaſalli § 64. Reſpondetur diſſentientibus, quod nempe in feudis oblatis Domini jus infirmius ſit, Vaſalli potius, §. 65. & oſtenditur male in partes trahi Monzambanum, cujus doctrina de aptitudine Vaſallorum ad ſubjectionem & de comparatione feudorum oblatorum cum fœderibus inæqualibus defenditur. §. 66. Senſus communis doctrina quod feuda oblata ſint feuda nova. §. 67.

§. I.

§. 1.

Feuda cuinam populo debeant originem, communiter diſceptari ſolet à Commentatoribus Juris Feudalis. Nobis rationes ſingulorum penſitantibus arridet eorum opinio, qvi conſvetudini Gentium incertæ eandem adſcribunt, ita qvidem ut pedetentim apud plures invaluerit beneficium, ſub conditione præſtandæ fidelitatis, (qvæ duo eſſentiam feudi in genere abſolvunt;) inter qvas tamen Germanis plurimum deberi non ſit diffitendum *a*). Nam qvod ſolis Germanis initia feudorum debeantur, argumenta pro iſta ſententia adducta evincere non videntur. *b*) Qvod enim 1. affertur, qvod non aliarum nationum, ſed ſoli rerum Germanicarum Hiſtorici feudorum faciant mentionem, ei qvidem opponi poterit vulgatus Logicorum Canon, qvod ab autoritate humana negativè concludere non poſſimus, ut taceam, qvod Ludovicus Molina *c*) memoret, apud Japonenſes ex antiqvo inter eos more nil eſſe freqventius, qvàm feuda, cui accedit qvod aliarum gentium, v. g. Romanorum Scriptores antiqvi voce feudi ut barbara uti noluerint, ſed pro eô beneficium dixerint. Deinde et ſi 2. ex ſolis Legibus nationum Germanicarum antiqvarum de Feudis qvædam conſtituta reperiantur, et ſi 3. nomina & formulæ in jure feudali maxima ex parte ſint Germanica, tamen præter reſponſionem modo datam, à Jure Feudali ad ipſorum feudorum originem non procedit illatio. Porrò 4. non qvidem negari poteſt feudorum inſtitutum aptè congruere indoli Germanorum antiqvorum, Tacito teſte, bellis nimium qvantum deditorum, ſed exinde ſaltem iſtud probabiliter ſeqvitur, apud Germanos antiqvos uſitata fuiſſe feuda, apud ſolos viguiſſe non poterit deduci; præprimis cum & alii populi ad artes bellicas valdè, & ſæpè magis qvàm ad ſtudia pacis inclinarunt, ut de Romanis & Græcis ex hiſtoriis paſſim eſt notum. Deniqve 5. qvod affertur hodiè feuda ferè in ſola Germania ac terris olim à Germanis occupatis eſſe recepta, qvoniam à Francis Germanicô populo in Galliam, à Longobardis in Italiam eadem ſint introducta; in aliis verò provinciis, ubi ſedes Germani non habuerint, uſum feudorum non vigere, ut in Hiſpania, id præterqvam, qvod data iterum inſtantia de Japonenſibus à Germanico populo haud qvaqvam oriundis infringi poſſit, eâ etiam reſponſione poterit refelli, qvod ex uſu moderno actuum receptorum illatio ad eorum primam originem ſæpius fallat *e*.)

 a) *Ex-*

a) Excell. Dn. Stryk. Exam. Jur. Feud. c.1.qv.4. b.) Vid. Dn Struv. Synt. Jur. Feud. 1.3.p.8.ſeqq. c) de Juſt. & Jure tract. 2. diſp. 485. qvem adducit ipſe Dn. Struvius d.l. d) vid. Illuſtr. Dn. de Rhez. Comment. ad Jus Feud. p 42. th.13. e) arg. l.1.ff de feriis.

§. 2 Qvicqvid autem ſit de feudorum origine, in eo tamen conſentiunt Doctores, qvod antiqviſſimis temporibus feuda à Domino directo Vaſallis in præmium officiorum militarium vel præſtandorum, vel maximam partem jam exhibitorum fuerint conceſſa, *a*) qvod ipſum qvantum Longobardos concernit, eo minus habet dubii, qvoniam jure Longobardico militum & Vaſallorum nomen promiſcuè uſurpatur. *b*) Unde etiamſi poſtea etiam aliis de cauſis feuda conceſſa fuerint, Jus tamen Longobardicum, ut mox videbimus diſtinctius, ſolum de feudis à Domino directo in vaſallos translatis, qvæ adeò ad differentiam reliqvorum *data* appellare poſſis, disponit, feuda *oblata*, qvæ ſcilicet à Vaſallis in potentiores aliqvos liberè ceſſa & poſtea ab iisdem iterum ſub obligatione ſervitiorum & promiſſione fidelitatis ſunt recognita, qvæqve propterea noſtro idiomate vocantur auffgetragene Lehen/ *c*) prorſus ignorat, ut ita non, mirandum ſit, qvod Commentatores Juris Feudalis eorum vel plane non, vel ſaltem obiter mentionem injiciant, cum tamen eorum hodiernis temporibus, qvod ex ſeqventibus patebit, æqvè freqventia ſint exempla, ſi non freqventiora, ac datorum, qvorum occaſione aliqvoties dubia oriri contingat. *d*)

a) vide Struv. d. c.1. aph. 3. n.3 ſeqq. b) II Feud. 21. 22. & 26 § 1. verſ. defuncto. I. F. 21. c) vid. Beſoldi. Theſaurum Pract. & Speidelii ſpeculum in voce auffgetragene Lehen. *d) Speidelius. d.l. in fine.*

§. 3. De dictorum veritate ut conſtet meliùs, conſiderandum erit ante omnia, *annon textus qvidam Juris Longobardici de feudis oblatis disponant?* Duo hic potiſſimum capitula inſpectionem merentur. Prius de ſucceſſione feudali disponit. *Et illud* inqvit conſvetudinum feudalium compilator, a) *judicatum ſcio, ſi ille, qvi proprium feudum ſuum mihi pro beneficio dedit, duobus filiis relictis deceſſerit, qvorum unus filia tantum relicta obiit, alter verò filio maſculo relicto defunctus eſt: qvod miles non debet feudum ſuum per fœminam recognoſcere, donec ſupereſt maſculus ex eo, qvi primam inveſtituram fecit. Alii dicunt per filiam debere recognoſcere, cum de paterno allodio hoc eſſet feudum: alioqvi ſi aliunde eſſet, verum eſſet, qvod dicitur, per fœminam non debere recogno-*

cognoſcere. Poſſet enim qvis ex verbis adductis inferre, in illis bonis, qvæ ante allodialia ultro qvis in feudum recognoſcit, fœminas cum viris ſuccedere, qvoniam Feudiſta dicit, *per filium debere recognoſcere cum de paterno allodio eſſet feudum*, qvam argumentationem tribuit Mauritio *b*) Hertius *c*) etſi ocularis Mauritii inſpectio demonſtret contrarium. d)

a) *II. F. 17. b) in Conſil. Chilon. II. 2. 16. p. m. 144. ſeqq. c) de Feudis oblatis 1. 2. §. 34. p. 102. d) adducit eqvidem Mauritius ipſam concluſionem, ſed non adducit pro ejus probatione textum Juris feudalis.*

§. 4. Nos uti de ſucceſſione fœminarum in feudis oblatis infra ſuo loco differemus fuſius, ita ſi modo paulo accuratius inſpiciatur intentio allati capituli, patebit, idem ad feudum oblatum omnino non reſpicere, ſed potius iſtum à Compilatore reſpici caſum. Vaſallus qvi feudum acceperat eâ lege, ut deficientibus maſculis filiæ in eo ſuccederent, id alii dederat in ſubfeudum, & deceſſerat relictis ex uno filio nepote, & ex alterâ nepte. Qværebatur an ſubvaſallus tantum deberet inveſtituram petere à nepote an & nepte? (nam *per* filiam recognoſcere, hic, ut communis aſſentitur expoſitio, idem eſt, ac à filia recognoſcere.) & reſpondet Feudiſta à ſolo nepote id eum debere recognoſcere & ita in aliis caſibus ſimilibus à ſolis aſcendentibus maſculis primi vaſalli, qvamdiu hi ſuperſunt, qvoniam nempe etiam in feudo, qvod ex pacto fœmineum eſt, fœminæ demum poſt maſculos ſuccedunt. In verbis verò finalibus: *Alii dicunt*, Compilator addit explicationem præcedentis definitionis, qvòd nimirum eadem valeat ſaltem in caſu propoſito, & ubi feudum fuerit alteri in ſubfeudum conceſſum; aliam verò rationem eſſe, ſi defunctus qvæſtionis de ſuo allodio feciſſet inveſtituram, hoc enim caſu cum in allodiis fœminæ cum maſculis æqvali jure ſuccedant, debere militem inveſtituram petere. æqvè à nepte ac à nepote defuncti *a*.)

a) *Conf. Ritſchium ad d. II. F. 17. p. m. 321.*

§. 5. Et nullum ſupereſſe qvidem poterit dubium, ſi qvis caſum exhibitum cum verbis capituli feudalis conferat, niſi qvod qvoad expoſitionem verſiculi: *Alii dicunt* ille urgeat crupulus, non probabile eſſe, qvod Feudiſta in iis præcedentium explicationem vel limitationem, ut nos qvidem modo diximus, voluerit proponere,

cum

cum ferè per inductionem omnium Juris feudalis capitulorum demonſtrari poſſit, ut, qvoties verba: *Alii dicunt* vel ſimilia occurrunt, eadem contineant ſententiam præcedenti contrariam, qvapropter & Cujacius *a*) non qvidem ſine ratione ope manuſcriptorum librorum verba finalia emendavit, ut priori deciſioni contradicant, hunc in modum; *Alii dicunt, per filiam debere recognoſcere cum de paterno feudo eſſe hoc feudum, alioqvin ſi allodium eſſet, verum eſſe qvod dicitur, per fœminam non debere recognoſcere.* Ut adeò inde qvoad utrumqve membrum evadant opiniones contradictoriæ, qvarum prior putaverit, vaſallum à nepte ſimul inveſtituræ renovationem debere petere, ſi ipſi allodium conceſſum fuerit, ſi feudum; à ſolo nepote; poſterior, in alia omnia iverit, ſi allodium fuiſſet indultum, à ſolò nepote renovationem eſſe impetrandam, ſin feudum, non eſſe negligendam & neptem, qvæ tamen poſterior ſententia haud dubiè non obtinuit, qvoniam utrobiqve ſententias Jure Feudali communiter receptas impugnat, & qvod in feudo fœminæ regulariter non, aut certè poſt maſculos ſuccedant, & qvod in allodiis una cum maſculis ſuccedant ordinariè fœminæ; unde fortè correctionem Cujacianam illud dubium non leviter premit, qvod non facilè præſumendum ſit, fuiſſe aliqvos, qvi iſtam poſteriorem ſententiam, ut maximè paradoxam, præprimis qvod ſucceſſionem fœminarum in feudis attinet, defenderent.

a) *ad d. II. F. 17. in fine, vid. Bitſchium. d. l. p. 323.*

§ 6. Qvo pacto, qvicqvid etiam pro Cujaciana emendatione diſputet Bitſchius *a*) neſcio annon eidem præferenda ſit correctio Hottomanni, qvi tantum in verbis initialibus citati textus: *ſi ille, qvi proprium feudum ſuum militi pro* beneficio dedit, vocem *feudum* omittit *b*) reliqvis omnibus vocabulis intactis; non ſolum, qvod tantam verborum immutationem non adhibeat, ut Cujacii lectio, ſed &, qvod eandem id, qvod modo memoravimus, dubium non impugnet. Nam tunc iſta evadet periphraſis, ut caſus immutetur: Qværebatur ſi qvis allodium Vaſallo in feudum conceſſiſſet, (id enim tunc innuetur in verbis: *ſi qvis proprium ſuum militi in beneficium dedit.*) & mortuus ſit relictis nepte & nepote; an vaſallus recognoſcere deberet à nepte etiam feudum? Et reſpondit Feudiſta, judicatum eſſe, qvod non debeat à fœmina recognoſcere, alios tamen contra ſenſiſſe putantes valere qvidem iſtam deciſionem in ſubfeudo, qvoniam videlicet tum fiæ

vaſalli

vaſalli primi non ſuccedunt cum maſculis, non tamen procedere in allodio, utpote in qvo fœminæ ad ſucceſſionem admittantur. Hac enim recepta interpretatione neutra ſententia ſtatuit in feudo ſuccedere fœminas cum maſculis, ſed prior ſententia haud dubiè, ut ipſe Hottomannus *c*) qvoqve innuit, rationem deciſionis ſuæ exinde deſumſit, qvod putavit paritatem eſſe ſucceſſionis Feudalis qvoad Vaſalli heredes, & allodii in feudum conceſſi, qvoad heredes domini directi, ut qvemadmodum in ſtirpe feudatarii, qvamdiu mas extat, fœmina non ſuccedit in feudo, ita in patroni ſtirpe qvamdiu mas ſupereſt, fœmina in patronatu non ſuccedat.

a) d. p. 323. b) ad d. II. F. 17. f. m. 695. c) d. l.

§ 7. Qvamcunque igitur arripias dicti capituli expoſitionem, ex ſingulis apparet, Feudiſtam non de oblato feudo, ſed de dato fuiſſe occupatum. Videamus nunc, an in altero Juris Longobardici textu ex titulo de allodiis deſumto, quicquam quod feuda oblata reſpiciat depromi poſſit; *Qvi allodium ſuum vendiderit*, verba ſunt memorati capituli *a*) *diſtrictum & Jurisdictionem Imperatoris vendere non præſumat, &, ſi fiat, non valeat; ſi verò contigerit, allodium aliqvod etiam infeudatum conferri Eccleſiæ vel pro oblatione fidelium, vel per emtionis & venditionis alteriusve hujusmodi contractum, infeudatus, niſi per gratiam Eccleſiæ, tanqvam de novo recipere, feudum, qvod habeat, retinere non poterit.* Ita alicui videri poſſet, qvi Schoppii tractatum de allodiis legerit, ubi occaſione hujus capituli pro declaranda, ut inquit, iſtius doctrinæ feudalis praxi in curiis Germanicis non pauca de feudorum oblatione adducit, *b*) quaſi prius membrum de quæſtione agat, an oblatio feudi Jurisdictioni Imperatoris præjudicet, poſteriùs verò agat de feudo oblato Eccleſiæ; ſed re vera tamen accuratè rem perpendentibus apertum eſt, autori iſtius capituli de oblatione feudorum nihil planè veniſſe in mentem, quin potiùs in priori membro ſimpliciter agi de vulgari venditione allodii etiam ſine conditione, ut idem in feudum recipiatur, per eam videlicet non transferri jurisdictionem vel ipſius Imperatoris, quam in bonis ſubditorum ſuorum habet, ut communiter nec malè textus exponitur à Dd. *c*), vel ipſius venditoris ſi ipſe jurisdictionem ab Imperatore habeat, ut cum paucis ſentit Cujacius *d*) non ineptè quidem, at paulùlum contortis verbis capituli. Poſterius autem membrum tractat de alienatione à domino directo facta in Ec-

 cleſiam

cleſiam vel dominii directi quod ipſi in certum feudum competit, vel curtis in qua feuda ſunt (nam & hic DD. *e.*) diſſentiunt quid per *a. odium infeudatum* intelligatur) diſponitque, quod hæc alienatio procedat, ut Vaſallus ſi velit feudum ſuum retinere, neceſſe habeat, ab Ecclesia id recognoſcere.

a) II. F. 54. b) vide Schoppium, d. tract. de allod. c. 2. p. m. 14 ſqq. c) vid. Birſ b. ad h. l. p. 679. d) l. 4. de feudis tit. 19. Fridericus Schenck. L. B. à Tautenberg in Comment. ad h. l. e.) Cujacius & Hottomannus. ad h. l.

§ 8. Quod ſi in aliis antiquorum Germanorum legibus inquiras, videtur equidem aliquid ad feuda oblata pertinens deprehendi in legibus Alamannorum, ubi diſponitur *a)* de eo qui res ſuas ad Eccleſiam Dei dederit, & poſthæc à paſtore Eccleſiæ eandem rem per beneficium ſuſceperit ad victualem neceſſitatem conquirendam diebus vitæ ſuæ &c. ſed videtur; cum reliquarum contextus oſtendat, beneficii vocem hic latè accipi, pro contractu precariæ, quia agitur de ejusmodi translatione, ubi non recipitur dominium utile ad heredes feudales tranſitorium, ſed ſaltem uſusfructus ad dies vitæ, unde & Dn. Struvius hanc Alemannorum legem ad illuſtrationem doctrinæ de precariis adduxit.

a) l. 2. Alem. in codice antiq. LL. Lindenbrogii ſ. m. 363. b) Synt. feud. c. 2. §. 10. n. 5. p. 75.

§. 9. In Legibus Saxonicis tamen reperitur articulus, ubi de feudis oblatis aliquid conſtitutum legitur. *Si quis proprietatem ſuam domino ita dederit*, verba ſunt Compilatoris Speculi Saxonici *a.) ut cum ea per dominum vice verſa infeudetur, iſta donatio domino non proderit, niſi eam proprietatem per annum & diem liberè poſſideat. Peracto hoc ſpatio eandem proprietatem in feudum conferre ſecurè poteſt, quia deinceps donator de ſua re in hac hereditate vel proprietate monſtranda non audietur*, vel ut alii textus habent: *nec ipſe donator nec heres ſuus illud proprium ſibi a modo poterunt in proprietatem vindicare.* Non pigebit addere textum Saxonicum pariter & Germanicum, ejusd. articuli, quoniam non ſolum ſenſus verborum eſt obſcurus & paululum diſcrepans, ſed & quia ipſa gloſſa juris Saxonici hæc articuli iſtius verba fortè ob expoſitionis difficultatem diſtinctè explicare omiſit, ut eò melius quæ infra ſuo loco hac de lege dicturi ſumus intelligantur. Ita verò idioma Saxonicum: Welck Man ſin Gut vergeret / und dat weder to

Lene

Lere entſeet / deme Herrn ne helpet de Gave nicht/ he ne beholde dat Gut an ſeinen Ledichliken wern Yar und dach / darna mach he id jeneme ſeckerleken weder Lenen / ſo dat he ſin egen/ noch ſin Erve dermeede bereden mach. Denique ita reddidit præcedentia verſio Germanica. Welcher Mann einem Herrn ſein eigen Guth giebet / und er ihm das hernach wieder zu einen Lehen leihet / der Herr hat keine Gabe mehr an dem Guth zu bereden/ er hätte es denn Jahr und Tag hernach in ſeine Gewehr behalten / von der Zeit alß er es dieſem zur Lehen that. Er mag es aber darnach ſicherlichen jenem wohl wiederleihen alſo daß er noch ſeine Erben kein eigen Förder daran bereden mögen ſondern Lehen.

a) art. 34. l. 1.

§. 10. Quæ cum ita ſe habeant, eò magis videtur operæ pretium de natura feudorum oblatorum eorumque à feudorum datorum differentia diſquirere, quo minus hæc materia in legibus publicè promulgatis eſt obvia, quod adeò abſque ulterioribus ambagibus aggrediemur, ſi modò unicum adhuc prænotaverimus. Facilè enim prævidemus fore pleroſque, qui, quod diſſertationem noſtram, tanquam ex jure publico deſumtam, inſcripſerimus, ut ineptam novitatem ſint interpretaturi, cum tamen vel ex terminis conſtet, tractationem de feudis oblatis ad jus feudale pertinere. Sed his quidem non deſunt, quæ ex fundamento reponi poſſunt. Conſtat ſiquidem Jurisprudentiæ, quæ jus, quo in civitate utimur, exponit, duas eſſe partes, privatam unam alteram publicam *a*), Conſtat porrò doctrinam Juris feudalis ad Jurisprudentiam pertinere, quare neceſſe eſt ut eadem aut ad privatum jus referatur, aut ad publicum. At nemo erit fortè, qui conſuetudines feudales juri privato accenſere velit; niſi ducatus, Comitatus, inveſtituram petendarum ritus, Homagii jura, regalia, & alia ſublimiora jura ipſi juri privato etiam malit aſſerere *b*). Accedit quod non ſolum ad regalia Imperatoris & ſtatuum pertineat Jus Feuda concedendi, ſed & doctrina de feudis nobilibus atque majoribus, potiſſima juris feudalis pars, à qua facienda eſt denominatio, ſi ad uſum praxeos Germanicæ accommodari debeat, omnino ex principiis Juris publici deduci debeat, quod eleganti tractatu oſtendit Itterus, quem de Feudis Imperii inſcripſit, ut ita haud dubiè quemadmodum olim apud Ronos docente Plinio *c*) Senatorium jus pars juris publici erat, ita &

Jus Feudale pro parte juris publici habendum ſit Ac oſtendent etiam in præſenti materia quæſtiones non paucæ, ineptiſſimum eſſe ac illotis planè manibus tractationem de feudis oblatis aliquem accedere, qui interioribus juris publici doctrinis non eſt imbutus.

a) § hujus ſtudii l. de J. & J. b) vide Illuſtr. Dn. de Rhez. Comment. in Jus Feudale p. 23. item 33. & 34. c) l. 8. Epiſt. 14. in princ.

§. 11. Jam quod originem feudorum oblatorum attinet, de ea enim conveniens eſt initium diſcurſus noſtri facere, notant Scriptores, ante ducentos annos cum, adhuc diffidationes in uſu erant, in Germania apud nobiles, ut hac ratione in potentioris alicujus tutelam & patrocinium venirent, ab eoque contra adverſarios aſſiſtentiam haberent, plurimum invaluiſſe feuda oblata, ut ex innumeris antiquis inveſtiturarum inſtrumentis conſtat Cum enim nobiles latrociniis graſſatorum tunc eſſent expoſiti & variis incurſionibus ſubinde vexarentur, in eam cogitationem venerunt, ut bona ſua immobilia in manus potentiorum offerrent, conſultius eſſe rati, eorum directo dominio carere, quam eadem paulatim ab aliis malèferiatis vaſtari & unà ipſis bona mobilia auferri. Hoc conſilio igitur & tutelam & dignitatem ſibi parabant, gnari quod Dominus Feudi teneatur vices reddere vaſallo, eumque ab injuria hoſtium & latronum defendere *a*), ut ita quemadmodum feuda data eà intentione ortum ſumſerunt, ut dominus directus haberet milites, qui ipſum defenderent, ita feudorum oblatio, ex oppoſito intendit primariò ut vaſalli defenderentur à dominis.

a) Illuſtr. Dn. de Rhez d. l. p. 45. Everard. vol. 1. conſ. 49 à princip. Speidel. voce Auffgetragene Lehen.

§. 12. Præter hanc alii & alias adducunt cauſas ob quas feudorum oblatio inoleverit, & potiſſimum Hertius in hujus quæſtionis expoſitione, diligentiam adhibuit non contemnendam, *ſeptem* omninò recenſens rationes feudorum oblatorum, quarum *prima* fuerit neceſſitas & metus rei in ſolidum amittendæ, quando quidam alienæ potentiæ impares, & proinde jacturam rerum fortunarumque veriti, maluerunt offerre hoſtibus ſuis ultrò, quod amiſſuri erant; *ſecunda* devotio erga Eccleſiam & perſonas Eccleſiaſticas, quæ primis temporibus adeò fervida erat, ut non ſolum precariæ & feudorum oblationes ſæpius Eccleſiæ factæ ſint, ſed & multa bona per ſimplicem donationem, in eandem translata, cui acceſſerit *tertia*, potentia videlicet ſtatuum Eccleſiaſticarum,

quorum

quorum benevolentiam capturi non pauci in devotionem eorundem ſe per oblationem bonorum tradiderunt. Poſt has memoratur *quarta* cauſa ſtatus Germaniæ ab interregno Friderici II. ducentos per annos turbatiſſimus, unde maximum horum Feudorum incrementum primum in Germania, deinde & in Italia ortum fuerit, nobilibus, ut diximus, in potentiorum tutelam ſe jacientibus. *Quintam* cauſam fuiſſe pecuniarum defectum quem aliqui ſancire fategerint re ſua alteri quoad proprietatem conceſſa, fructibus ſibi ſervatis; *Sextò* in Flandria potiſſimum feuda oblata eſſe, propter familiarum conſervationem, ut per diviſionem allodiorum familiarum ſplendor non conſumeretur, ſed per feudi oblationem primogenito conſuleretur. *Septimo* propter æs alienum etiam oblationem eſſe factam ut illud expungeretur. *Octavo* denique ratione eorum in quos feuda per oblationem translata fuerint fuiſſe ſingularem prudentiam, ut, ubi proprietatem rerum conſequi non poſſent, fructum alteri callidè relinquerent, qui ad ipſos vel cum tempore redire vel certe ſpecioſiori titulo & data occaſione aliquando occupari poſſet. *a*)

a) *vide Hertium de Feud. oblat. part. I §. 4. - 14 p. 9. - 31.*

§. 13. Quæ omnia ut methodicè tradantur ſic videtur procedi poſſe: Separandæ erunt initio cauſæ, quæ moverunt dominos directos ut feuda oblata acceptarent, à cauſis impellentibus vaſallos ut feuda aliis offerrent. Illæ, cum Vaſallus & Dominus correlata ſint, ſi non ſemper, certè plerumque his ex adverſo correſpondebunt. Huc ſpectat *octava* Hertii cauſa, prudentia nempe acquirendi partem, ſi de acquiſitione totius dubium ſit, quæ correſpondet *primæ* cauſæ ad offerentes referendæ, prudentiæ ſcilicet conſervandi partem, ſi totum conſervare nequeas. Cum igitur contrariorum contraria ſit ratio, & adeò cauſæ feudum oblatum acceptandi non magnum momentum in concluſionibus juris ſint allaturæ, neque de illis inquirant alii ſcriptores, tutius erit fortè de his abſtinere.

§ 14. Quod verò attinet ipſos qui feuda obtulerunt, illi, vel ex libera voluntate, vel ob prementem neceſſitatem ad oblationem ſunt commoti. Qui liberè obtulerunt feuda ſua fecerunt vel teſtandæ ſingularis devotionis gratia, quo pertinet cauſa *ſecunda* Hertii, vel propter ſplendorem familiæ conſervandum, quo referenda erit cauſa *ſexta*. Premens neceſſitas, vel fuit defectus pecuniarum, quò reſpicit cauſa

 quinta

quinta & *ſeptima*, quas adeò neſcio cur ſeparaverit Hertius, vel metus potentiæ & amiſſionis bonorum, & vel a tertio incu ius, unde h es *quartam* Hertii cauſam, vel ab ipſis quibus feuda ſunt oblata quò ſpectat cauſa *prima*. Ad utrumque hunc fontem referri poterit cauſa, quam *tertio* loco recenſebat Hertius, potentia ſtatuum, Eccleſ ſticorum, cum probabile ſit, alios iis feuda obtuliſſe, ne ab ipſis ſupprimerentur, alios, ut per ſtatus Eccleſiaſticos defenderentur contra vim, aliorum.

§. 15. Poſſent etiam iſtæ cauſæ inter ſe comparari ratione antiq i-tatis, ut quædam antiquis temporibus obtinuerint, quædam ſerius fuerint uſurpatæ. Ad priorem claſſem referre poteris cauſas *quatuor* priores quarum ſatis antiqua exempla refert Hertius, ad poſteriorem, vel ipſo Hertio *a.*) conſentiente, cauſam *quintam ſextam* & *ſeptimam*

a) *d. l. §. II.*

§. 16. Deniq; & intuitu freqventiæ dividi poſſent iſtæ occaſione feudorum oblatorum, ut aliæ ſint potiores, aliæ inter rarius contingentes numerandæ. Illis adſcribo cauſam *primam, ſecundam quintam ſextam* atque *ſeptimam*. De *prima* enim non ſolum Hertius unum ſalten & alterum exemplum adducit *a*) ſed & apertè meminit *b*) ditiorem eſſ exemplis devotionem erga Eccleſiam, quàm *ſecundo* loco recenſe quæ & ipſa tamen claſſis in reſpectu ad cauſam quartam pro minus fœcunda erit habenda, cum hujus plurima & infinita ferè ſuppedita poſſint exempla; *Quintam* cauſam ipſe Hertius iterum fatetur *c*) exemplis minus eſſe frequentatam, quare & de *ſeptimâ* propter ea quæ mod diximus *d*) idem erit ſentiendum. *Sexta* cauſa pertinet ad conſvetudines Flandriæ, ubi iterum Hertius addit, eandem non ubique l corum valere. Ut adeò ſola cauſa *quarta*, cui *tertia* ſuo modo eſt in mixta *e*) frequentiora exempla nobis ſuppeditaverit.

a) *d. l. §. 4.* *b*) *ibid. §. 5. ab initio.* *c*) *ibid. §. 11.* *d*) *§. 14.* *e*) *ut oſte dimus d. §. 14.*

§. 17. Quare Dd. qui communiter cauſam introductorum fe dorum oblatorum illam eſſe ajunt, quod aliqui ſuis viribus ſuf cere inſultantibus non confiſi, aut aliàs rebus ſuis melius conſultu potentioribus in clientelam poſſeſſiones ſuas offerentes Feudi jure iisdem receperunt, *a*) commodè cum Hertiô conciliari poteru Illi enim reſpexerunt ad originem feudorum oblatorum quorum p

ri

rima hodiè proſtant exempla, non ad originem ſingulariſſimam unius & alterius feudi oblati, cujus vix extat memoria.

a) Illuſtr. Dn. de Rhez. d. com. p. 45.

§. 18. Illud autem dubium eſt omnino leve, qvod alio loco movet Hertius his verbis: *Subſiſtas verò an rectè D. Rhetius a) & alii aſſeruerint, ævo quo jus feudale conditum fuit feuda oblata nondum innotuiſſe, ſi expendas, quæ ſupra §. 4. & 5 produximus.* Produxerat autem §. 4. & 5. exemplum vix unum & alterum feudorum ſeculo nono & decimo oblatorum, cum tamen conſtet, compilatores juris feudalis ſeculo duodecimo floruiſſe. Innotuiſſe enim illud dicitur non quòd rarò contingit, ſed quod ob frequentem exiſtentiam publicè & in vulgus quaſi notum eſt. Unde quemadmodum ea quæ ſemel aut bis fiunt prætereunda ſunt à Legislatoribus *b)* tanquam quæ publicè incognita ſunt, à quibus reip. turbatio non metuitur, ita nec male Dd. communiter duos actus ad introducendam conſvetudinem non ſufficere arbitrantur, quoniam hos non probabile eſt innotuiſſe principi, a cujus tacita approbatione vis & efficacia conſvetudinis dependet.

a) d. p. 45. b) Inculcantibus Pomponio Celſo & Paulo l. 3. 4. 5. 6. ff. de LL.

§. 19. Commendanda tamen eſt ſolertia Hertii, in colligendis ac recenſendis exemplis feudorum oblatorum *a)*. Potiora ſunt & ſtatum Imperii noſtri præſentem ſpectant, quod Otto Dominus Brunsvigæ & Luneburgi omnes poſſeſſiones ſuas anno 1235. obtulit imperio, quas poſtea in ducatum erectas jure feudi ipſi iterum conceſſit Imperator Fridericus Secundus. *b)* Anno 1438 Comites Waldeccenſes Landgrafio Haſſiæ Comitatum ſuum obtulerunt. Utrasque literas & oblationis & inveſtituræ adducit Hertius *c)*. Maria Domina Jeveræ, cum à vicino Domino Friſiæ orientalis moleſtaretur, ditionem Jeverenſem liberam Burgundicæ domui feudalem fecit *d)* Anno 1447. Comitatus Pleſſenſis Ludovico Haſſiæ Landgrafio oblatus, qui etiam Anno 1571. extincta familia Haſſiæ inſertus eſt. Similiter Comites Lippiaci, Schaumburgenſes, Diepholtenſes & Hojenſes Philippo Landgrafio Haſſiæ ſeculo ſuperiori, varias ditiones obtulerunt *e)*. Ita & Comitatum Oldenburgicum ab Antonio I. Comite Anno 1531. Carolo V. Imperatori in feudum oblatum eſſe contendit Dux Holſato-Gottorfienſis, cui tamen hactenus contradixit Dux Holſato Plœnenſis & antiquioribus longè temporibus Comitatum illum feudali vinculo annexum fuiſſe evincere laboravit. *f)*

a) d. part.

a) *d.part.1. §. usq. ad §. 16.* *b*) *vide. Meibomii opuſc. Hiſtor. p.m. 496. ſeqq. ubi recenſet hujus rei hiſtoriam & literas inveſtitura. Conf. Literum de feudis Imperii cap. 1 p. 15.* *c*) *d.l. part. 3. p. 132. ſeqq.* *d.*) *Gryphiand. ap. Arum. diſc. 26. n. 97. Vol. 2. Speidel. in voce* auff-getragene Lehen. *e*) *vide Hertium d.l. part. 1. §. 16. p. 36.* *f*) *vide* außführliche *refutation in puncto* Oldenburgiſcher und Delmen-horſtiſcher *ſucceſſion contra Ducem Holſato-Gottorfienſem à Ple-nenſi editam in parte 25. Diar. Europ. p. 154. ſeqq. liter. d. p. 25*

§. 20. De feudis à nobilibus oblatis dicere prolixum foret, nul-
lus enim Archi-Epiſcopatus, Epiſcopatus, nulla Abbatia, nullus
Ducatus aut Comitatus &c. ferè exiſtit in Imperio, quorum potentia
hac oblatione non ultra modum aucta ſit *a*). Quæ Landgrafio Haſſia
oblata ſint, quædam enumerat Hertius *b*.) Verſus Rhenum & in Fran
conia ante duo ſecula præſtantiſſimarum familiarum ditiones fuiſſe
allodiales, poſt tempora Rudolphi I. verò ſecuritatis aut alterius utili
tatis cauſa eſſe oblatas, ex Gemmingii effato aſſerit Beſoldus *c*), in
Marchia & Pomerania multa oblata feuda eſſe veterum monumenta
produnt. *d*.) Unde non mirandum, quod idem Gemmingius opina
tus fuerit, opima feuda omnia eſſe oblata, pauca ſaltem & exigui pr
tii ſupereſſe, quæ pro datis ſint habenda *e*.) quod etſi cum grano ſa
& temporum diſtinctione accipiendum eſſe monuerit Eybenius,
mallem tamen ut idem mentem ſuum aperuiſſet diſtinctius.

a.) *Hert. d. part. 1. §. 6.* *b*.) *ibid. §. 11.* *c*.) *in Theſaur. Pract. v*
Reichsſtand. *d*.) *verba ſunt Illuſtr. Dn. de Rhez. Comm. Feud. p.*
e.) *Beſold. d. l.* *f*.) *Elect. Feud. cap. 10. §. 12.*

§. 21. Ipſa Feuda, quæ Sacri Romani Imperii Electores ab
piſcopo Bambergenſi pro officiis Sedi Epiſcopali præſtandis poſſid
pro oblatis habet autor quidam *a*.) Limnæo *b*.) citatus. Solche o
cia, inquit, haben höchſtgemeldte Churfürſten nicht blößlich und al
dem freyen Käyſerlichen Stifft zu ehren über ſich genommen / ſond
auch von Ihren Königreichen und Churfürſtenthümben noch et
anſehnliche Stücke darzu freywillig geſchlagen und zu Lehen auffge
gen. Wie denn die alte Stadt Prag zu dem Bambergiſ. Erb-Schen
Ambt gehörig / Auerbach aber / Wittenberg und Cüſtrin zu denen an
dreyen Bambergiſ. Creyß-Aemtern und deren gebührenden Wertre
von denen alten Churfürſten gewidmet und offeriret worden ſeyn f

Sci

Scilicet Henricus II. Imperator, qui & Sanctus dicitur, cum Epiſcopatum Bambergenſem erexiſſet, eundemque aliis eximiis privilegiis reditibusque ornaſſet, pro ſummo affectu, quo locum iſtum proſequebatur, grandius ei quod tribueret non habuit, quam ut quatuor principes officiales Imperii iisdem officiis & miniſteriis Epiſcopatui iſti adſcriberet. Et hinc eſt quod Electores ſeculares nonnulla bona ad Electoratum pertinentia ab Epiſcopo Bambergenſi in feudum habent, quorum reſpectu officium Imperatorio ſimile per ſubofficiales Epiſcopo illi præſtare ſolent c). Et quidem Regem Bohemiæ de civitate Pragenſi Bohemiæ metropoli à Bambergenſi Epiſcopo ob Supremi Pincernæ officium ipſi exhibendum inveſtiri dubitare non ſinunt documenta fide digna d). Similiter, quod de Aurbacenſi caſtro ſcriptor modo memoratus affert, non diffitendum equidem, Palatinum priſcis ſeculis ab eodem Epiſcopo Bambergenſi id in feudum habuiſſe cum caſtro Hohenſtein, item oppidis Hersbruck, Vilſeck, Pägenz & Velden, ſed Rupertus Elector Palatinus in literis publicis aſſeruit, Hersbruck, Hohenſtein & Aurbach, eſſe feuda Imperii. Hodie autem Hersbruck, Pägenz & Velden ſpectant ad Rempubl. Norinbergenſem, Vilſeck ad Bambergenſem, Aurbacenſe autem caſtrum quidem ad Bavarum, Palatini in Electoratu ſucceſſorem pertinet, ſed illum tamen id à Bohemiæ Rege in Feudum recognoſcere obſervat Thulemarius e), qui ſimul addit f) putare nonnullos Electorem Bavariæ nunc Ambergenſem civitatem in ſuperiore Palatinatu, ab Epiſcopo Bambergenſi habere in feudum. De Wittenbergâ videant alii. g) At quod Cuſtrinum concernit, neſcio unde id hauſerit autor ex Limnæo allatus. Etſi enim negandum non ſit, Potentiſſimum Electorem Brandenburgicum inveſtiri à Bambergenſi de officio ſupremi Camerariatus, ac in inveſtitura mentionem fieri pertinentiarum aliquarum, non tamen conſtat, quænam ſint illæ pertinentiæ, ut latius oſtendit deductio ex Archivo Electorali Brandenburgico cum Rodolpho Gotofr. Knichenio communicata, h) prætendente Epiſcopo, quaſi feuda Bruneccenſia in Franconia ab ipſo recognoſci deberent, quæ tamen hactenus ab imperio in feudum accepta; ſimiliter ex altera parte fruſtranea prætenſione facta ſuper domô quadam Bambergæ ſitâ, quæ appellatur aula Brandenburgica. Unde cum utrobique nihil ſolidi poſſit afferri, receptum eſt, ut hucusque Epiſcopus literis inveſtituræ inſeruerit, debere Sereniſſimum Electo-

 rem

rem eò incumbere ut cognoſcat quænam feuda ad Camerariatum Bambergenſem pertineant, ut ea in ſequentibus inveſtituris exprimantur. Quod ſi vera eſſent, quæ Autor iſte de Cuſtrino ſcripſit, admirationem mereretur, cur non Epiſcopus Bambergenſis loco feudorum Bruneccenſium poſtulaſſet ut Cuſtrinum ab ipſo recognoſceretur. Rurſus tamen iſte autor quisquis fuerit, cum in reliquis Electoribus de feudis ab Epiſcopo Bambergenſi dependentibus vera retulerit, videri poſſet & hic præſumtionem veritatis pro ſe habere, certè traditionem iſtam non de ſuo finxiſſe. Sed quemadmodum illa veritatis præſumtio pro leviori habenda foret, cum in controverſiis, quæ inter Principes exiſtunt, aſſertiones ejusmodi privatorum, documentis publicis haud ſuffultæ nullum pondus deciſioni afferant, ita ſi conjecturis hic locus eſt, videtur quidem Autor iſte aſſertionem ſuam de Cuſtrino hauſiſſe ex alia traditione vulgari, qua cuique Electoratui civitas aliqua principalis attribu[...] ſolet, Bohemiæ Praga, Palatinatui Amberga vel Heidelberga, Saxoni[...] Wittenberga, Brandenburgico Cuſtrinum *i)* in cujus quidem veri[...]tatem in præſenti inquirere non vacat, præprimis cum iterum, quo[...] Cuſtrinum attinet, magnam dubitandi rationem ſuppeditet Illuſtr. D[...] de Rhez. *k)* Ergò cum fortè ipſe autor hæreret in aſſignando feud[...] Brandenburgico, quod â Bambergenſi dependeret & verò depreh[...]deret Regem Bohemiæ Pragam, Electorem Saxoniæ Wittebergam ab [...] accipere, quæ communiter pro Principalibus Electoratus civitatib[...] ſimul habentur, putavit ſe commodè defectum iſtum ſupplere poſſe, ſ[...] Cuſtrinum inter Feuda Bambergenſia collocaret. Simul eadem con[...]cturâ habes fundamentum illius opinionis, quæ arbitratur, ut modo [...]timus, Electorem Bavariæ nunc Ambergenſem civitatem (utpote q[...] & ipſa in claſſe quatuor civitatum Electoralium fuit recenſita) ab E[...]ſcopo in feudum agnoſcere, quo pacto tamen, &, ſi non aliis rationib[...]nitatur iſta ſententia, non ſine ratione eandem in medio reliquit Thu[...]marius. *l.)*

a) Limnæus appellat autorem des wolgegründeten Gegenberichts [...] wider die Herren Graffen zu Löwenſtein und Wertheim von de[...] Biſchoffliche Räthen zu Würtzburgk außgeſprengten vermein[...] Berichts. *b) ad A B. c. 27. §. 6. obſ. 29. c) vide noviſſimè Thulemar. t[...] auct. de Octoviratu. c. 20. §. 27. ſeqq. & Wagenſeilii de S. R. J. [...] officialibus, & ſub officialibus c. 18. § 9. ſeqq. p. 288. ſeqq. d) qva ad[...]*

Th[...]

Thulemar. d. l. §. 18. e) d. l. §. 29. 30. f) §. 31. g) vid. Limn. ad capit. Carol. 5. p. 123. ſeqq. & in add ad lib. 3. c. 7. n. 77. h) quam refert ipſe in opere Politico l. 2 part. 3. ſect. 2. c 1. & ex eo Thulemarius, d. l. § 33 p. 317. ſeqq. i) vid. Limn. ad cap. 29. A. B. obſ. 5. ubi provocat ad Goldaſt. tom. un. conſtit. Imper. p. 34. k) Comment. feud. p. 68. l) d §. 31.

§. 22. Fuerunt iſta præſupponenda, (ne arbitreris nos ineptè in alienis à doctrina feudorum oblatorum prolixius detinere,) ut conſtet fidem Autoris à Limnæo adducti non omnino eſſe omni exceptione maiorem. Unde non ſine ratione ſuſpicio oriri poſſit, quæ idem tradit de oblatione iſtorum feudorum Epiſcopo Bambergenſi ab Electoribus facta, pariter à veritatis lineâ aberrare, præprimis cum communiter ſcriptores, qui officiorum horum mentionem injiciunt a) iſtam oblationem taceant. Quinimò contraria omnia non improbabiliter videtur ſtatuere ipſe Clariſſimus Wagenſeilius, ita ſcribens: b) *Olim innuimus, tàm Potentes Germaniæ Principes, ne ab Imperatore quidem facilè ſe induci paſſuros fuiſſe, ut Bambergenſis Epiſcopi ſe miniſtros & officiales profiterentur, niſi præmia pro labore & perſonarum dignitate addita eſſent. Quamobrem opus erat, ut talia prius Epiſcopo donarentur, rurſus deinde ſuis Officialibus concedenda.* Ex quo ſequitur quod arbitretur Vir celebris, feuda iſta Epiſcopo non ab ipſis Principibus fuiſſe oblata, ſed ab Imperatore ipſi, ſub conditione illâ, ut concederet iis eadem cum officiis, in feudum fuiſſe donata. Sed quod pace ipſius dicere liceat, hoc non obſtante, ſententia Autoris Anonymi apud Limnæum videtur probabilior. Ut enim taceamus, aſſertionem Wagenſeilii, multis implicari difficultatibus; utrum feuda iſta ab Imperatore Epiſcopo donata fuerint Imperatoris propria? an Imperii? an ipſorum Principum? (quorum illud & iſtud, uti nulla probabilitate eſt ſubnixum, ita porrò diſcutiendum foret, an tum Imperator habuerit poteſtatem, pro lubitu res Imperii alienandi? hoc verò, quod maximè videtur veritati eſſe conſentaneum, præprimis quod Pragam & Wittebergam attinet, auget rationem dubitandi ab ipſo propoſitam, cur Germaniæ iſti Potentes principes onus hoc ſibi imponi paſſi fuerint;) ad ipſam cauſam, quæ eum, ut hæc ſtatueret, movit, facilis videtur eſſe reſponſio, ſi dicamus, eadem ratione, quæ Imperatorem diſpoſuit ut Epiſcopo tam opima privilegia conferret, Germaniæ quoque proce-

 res

res fuiſſe commotos, ut non ſolùm officia iſta lubenter ſuſciperent, ſed & ex ipſis bonis ſuis, ſive tùm fuerint allodialia ſive feudalia, (quo pacto Imperator facilè conſenſit) præcipuas civitates in feudum rurſus recipiendas offerrent. Nimirum cauſa nulla fuit alia, quam reverentia erga ſedes Epiſcopales, & religio, vel potius ſuperſtitio, ultrà juſtum modum tùm temporis aucta, quæ honori potius, quàm oneri eſſe perſvadebat Principibus, ſi officia ejusmodi præſtarent Epiſcopo, & glorioſum maximè ac ſalutare opus committi, ſi Feuda ex bonis ſuis offerrent eidem. Id verò non ſolùm ex aliis exemplis demonſtrari poteſt, dum Limnæus ex eodem autore narrat; Herbipolenſem Epiſcopum Anno 1168 ad imitationem aliorum Principum ſecularium 4. officia hereditaria ſuprema, Mareſchallatus, Camerariatus, Pincernatus & Dapiferatus inſtituiſſe, eaque Comitibus Hennebergenſibus, Wertheimenſibus, Caſtellanis & Rineccenſibus contuliſſe, hos verò religionis & honoris ergo pro more iſtius ſeculi ex corporibus Comitatuum ſuorum bona quædam obtuliſſe ſedi Epiſcopali, ut illa inſeparabiliter officiis illis adhærerent, & ab ipſis ſimul in feudum reciperentur *c*); ſed &, ne nobis objicias, autorem iſtum incongruè produci teſtem in cauſâ propriâ, maximè confirmat ſententiam noſtram, quod eidem aſſentiatur allegata deductio ex Archivo Brandenburgico, verbis: *d*),
Woraus dann wohl ſo viel erſcheinet / daß das Ober-Cämmerer-
Amt / ſo ſeine Churfl. Durchl. vom Stifft Bamberg recognoſciren,
wohl mehr ex devotione Majorum hergefloſſen / und dem Stifft z
Nutz und Beſten angeſehen / als daß derſelben dannenhero eine digni
tät oder Nutzen zuwachſen ſolte Quare etiam, cum hæc devotio ſu
perſtitioſa hodie ceſſet, &, ut diximus de feudo, quòd ſimul acquira
Potentiſſimus Elector, non conſtet, inveſtituræ renovatio non ita ſtr
ctè ab ipſo ſolet obſervari, ut nempe ea toties, quoties novus Epiſco
pus conſtituitur, petatur, ſed ſolum petitio fieri ſolet, quoties mutati
contingit in perſona Electoris. Et reſponſum fuit ex parte Brandenbu
gica, facta reliquorum coelectorum ipſi non poſſe præjudicare, *e*) quo
niam videlicet hi de certo feudo, quod nunc quidem pro lucro habe
dum eſt, inveſtiantur.

a) *vide, quos paſſim citant Thulemarius, & Wagenſeilius dd. ll. N*
ipſe Thulemarius, magna diligentia colligens, quæ ad hanc quæſt
nem pertinent, de oblatione quicquam habet. b) d. l. §. 12. p. 2
c) v

c) vid. Limn. ad d. c. 27. §. 6. A.B. Obſerv. ult. n. 7. d.) vide Thulemar. d. l. p. 327. e) d. deductio ap. Thulemar. p. 328.

§. 23. Tranſirem relicta conſideratione Feudorum Hiſtorica ad meditationem naturæ eorundem, niſi viderem ab Hertio *a.*) in cenſuram vocari perſonatum ſcriptorem Severinum de Monzambano, *quod is vinculum feudale Principum & Comitum in Germania à voluntaria oblatione derivet*, eandemque ſententiam præter dictum ſcriptorem, ab amico Hertii, clariſſimo Ittero *b.*) imputari Illuſtri Pufendorffio & Celeberrimo Rachelio, quibus ſe adjungit doctiſſimus Kulpiſius, *c.*) notans Severinum, quod aſſerat, ac ſi Principes ipſi Imperatori obtulerint ditiones ſuas, ut easdem tanquam feuda ab eo recognoſcerent, cum tamen hoc cum rerum veritate minus conveniat. Antequam eorum rationes, quibus iſtam doctrinam refutare aggreſſi ſunt viri laudati, perpendamus, neceſſarium videtur, ut prius diſpiciamus de ipſius Severini mente, cujus verba in ſummam contracta id volunt. *d.*) Præſupponit: Olim apud Francos Duces non ſolum bellis ſed & provinciis regendis tempore pacis præfectos eſſe, iis etiam ſæpius Comites fuiſſe adjunctos, omnem tamen horum poteſtatem non aliam fuiſſe, quàm Magiſtratuum propriè dictorum; poſteà ſucceſſu temporis factum eſſe, poſtquam iſti Duces ad vitam conſtituerentur, & patribus plerumque filii ſurrogarentur, ut ipſi paulatim Regum ſuorum autoritatem leviorem habere & provincias ſibi concreditas velut in patrimonio ſuo cœperint numerare, idque non ſine detrimento Reip. Inde Carolum M. animadverſo majorum errore pleroſque Ducatus lata nimis ſpatia complexos ſuſtuliſſe & provincias ampliores in plures diviſiſſe partes, easque Comitum variis generibus tradidiſſe regendas, neque in perpetuum aut jure hereditario, ſed ut revocandi poteſtas foret. Poſt Carolum tamen ad antiqvum errorem fuiſſe reditum, & præterquam, quod filii ferè patribus ſurrogati, etiam ex coalitione plurium Comitatuum, aut voluntate poſterorum Caroli aliquot Ducatus inſtitutos eſſe magna terrarum ſpatia amplexos. His præfectos, viileſcente per inteſtinas diſcordias magis magisque autoritate & potentia Imperatoris, proprias ſtabiliendi opes occaſione ſolerter fuiſſe uſos; quoſdam verò Principes Imperatorum liberalitati ditiones ſuas in acceptis tuliſſe, aliorũ potentiam emtionibus, hereditatibus partisq́; per vim inter turbas Reip. opibus magnum augmentum ſumſiſſe. Cæ-

 terum

terum cum ſine perturbatione totius Germaniæ & fortaſſè non ſine exitio convellentium, iſta Principium potentia convelli non poſſet, ſatius viſum Regibus, præſertim, *poſtquam alia conditione in regnum ipſos non eſſent adſciturі Principes*, poſſeſſionem eorundem confirmare, ita ut deinceps ditiones ſuas tanquam feuda ab Imperatore recognoſcerent, & fidem eidem atque Imperio jurarent. Et exinde factum eſſe, ut *quocunque modo parta opes* Principum, feudi titulo poſſideri dicerentur. Neque tamen multum potentiæ & faſtigio Principum Germaniæ per vocabulum Vaſallorum deceſſiſſe, non enim Proceres opes ſuas abſolute Imperatoris dominio ſubjeciſſe, ſed cum extincta ſtirpe Carolina in plenam libertatem evaſerit Germania, & jam tum complures proceres amplas ſibi ditiones quæſiverint, potius eosdem quæſiviſſe validum bonorum ſuorum protectorem, cui ſe ut inæqualiter fœderatos adjunxerint, iſtiusque majeſtatem comiter colere obſtrinxerint. Hæc Monzambano. Illuſtris Puſendorffius verò eo, quem innuit Itterus, loco *e*) non diſertè de feudorum Imperialium origine agit, ſed ſaltem quæſtionem tractat: an a nexu feudali ad ſubjectionem valeat conſequentia, & exponit tantùm modos quomodo ex feudo dato poſſit fieri oblatum. Denique Dn. Rachelius *f.*) nihil aliud facit, quam ut doctrinam Puſendorffianam ſummatim exhibeat.

a.) *de Feud. obl. part. I. §. 15.* *b.*) *cap. I. de Feud. imperii §. 12. p. 84.* *c.*) *Comment. ad Monzamb. cap. 3. §. 4. p. m. 14.* *d.*) *De ſtatu Imperii Germanici. c. 3. §. §. 4. prior.* *e.*) *de Rep. irreg. § 12. & 13.* *f.*) *Diſſert. de Capitul. c. 6. §. 9.*

§. 24. His præſuppoſitis, etſi initio ex iis quæ ultimo loco ex Monzambano adduximus, ſuperfunctoriè adſpicientibus videri poſſit, illum id aſſerere, ac ſi prima origo feudorum à principibus Germaniæ poſſeſſorum oblationi debeatur, reverâ tamen ex monito Celſi *a.*) incivilitatis notam effugere cupienti, & integrum diſcurſum elegantiſſimi ſcriptoris profundiùs rimanti, patebit, haudquaquam eam ipſius intentionem fuiſſe, ſed potius, ut demonſtraret, ultimam originem eminentis iſtius & majeſtatis æmulæ poteſtatis, quæ hactenus ſub involucro Superioritatis territorialis in multorum ore quidem verſatur, vereor tamen ut & in intellectu. Oſtendit hoc inſcriptio capitis iſtius: *De origine Statuum Imperii & quibus gradibus ad iſtam potentiam adſcenderint.* Oſtenduntidem omnes aſſertiones, ipſam de

feudis

feudis mentionem præcedentes : quod olim Principum poteſtas ad inſtar merorum magiſtratuum ſe habuerit, quod poſteà paulatim majorem debitæ potentiam ſibi arrogaverint; quod Carolus M. malo huic mederi voluerit ; quod poſt hunc Procerum Germaniæ potentia variis modis una cum eorum patrimoniis aucta fuerit; quod iidem ſtatu Germaniæ maximè turbato, multum remiſerint à reverentia & obſequio Imperatoribus debitis ; quod ſtirpe Carolina extinctâ plenam libertatem adepti fuerint,quod alia conditione novo Regi regnum non detulerint, quàm ut poſſeſſionem eorundem intuitu ampliſſiorum territoriorum quocunque modo partorum confirmaret, & ex liberrima poteſtate per extinctam ſtirpem Carolinam adepta pleraque momenta, & quæ cum nexu feudali conſiſtere poſſent , ipſis relinqueret. Hic itaque apertum eſt, quod acutiſſimus autor de quæſtione , qualis fuerit nexus principum ante Carolinam ſtirpem extinctam , an feudalis an non ! abſtrahat, & ſaltem de *origine & tempore* agat, *ex quo quocunque modo partæ opes Principum* (ſive ex conceſſione Imperatorum eas fuerint adepti, ſive per vim, ſive per emtiones & hæreditates , & quidem ſive per modum feudorum ſive allodiorum,) *una cum iisdem adjuncta magna illa potentia*, cujus anteà ab Imperatoribus ſive in indultu & translatione eorum ſimplici , ſive etiam in literis inveſtituræ nulla facta erat mentio, *feudi titulo poſſideri dicerentur.* Faciunt huc egregiè, quæ, ut modo diximus, de variis modis, quibus Vaſalli feuda data cum ſubjectione poſſidentes vinculo ſubjectionis exuere,& poſteà eadem alteri in feudum rurſus absque ſubjectione genuina offerre poſſunt, eruditiſſimè diſſerit optimus Severini interpres verè Sapiens Pufendorffius *b.*).

a.) *l.24.ff. de LL.* *b.*) *d. l. §. 12.*

§. 26. Atque ſic tantum abeſt, ut ea quæ Monzambano de origine inveſtituræ feudalis,quâ ſuperioritas ſimul fuit confirmata,ſenſit,à rei veritate aliena ſint , ut potius eadem omninò ſentiant præcipui ex modernis Juris Publici Scriptoribus. Unus ſit inſtar omnium Conſultiſſimus Schvvederus *a.*) qui, cum de origine potentiæ Statuum Imperii plane ſimilia diſcurſui Severini protuliſſet , concludit ; *Imperatores ergo his ipſorum tùm temporis præfectis præter adminiſtrationem dominium quoddam* & jus Superioritatis *in aſſignatas provincias jure feudi concedere coacti fuere.* Similia habet Boxhornius in Hiſtoriâ

univer-

univerſali *b.*) & conſentit iniquior aliàs Monzambano Cenſor Pacificus à Lapide *c.*). Unde facile patet, quod obiter dictum ſit, quam perſpicuè ex hac doctrina, quod origo ſuperioritatis territorialis feudis oblatis adſcribenda ſit, poſſit illuſtrari poſitio iſta veriſſima, ſtatus jus ſuperioritatis territorialis una cum territoriis jure proprio & non ex conceſſione Imperii & Imperatoris poſſidere *d.*), quæ alias ex hypotheſi quod eadem ad feuda data referenda ſit, redditur obſcuriſſima.

a.) Introductione in jus publ. Part. Spec. Sect. 2. cap. 10. §. 6. p. 874 ſeqq.
b.) p. m. 528. ſeqq. c.) p. m. 349. d.) de qua vide ſuccinctè Ill. Dn. de Rhez. inſt. Jur. publ. lib. 2. tit. 2. § 37. p. m. 372. ſeqq. ubi ſimul admodo laudatum Dn. Puſendorffii locum provocat.

§ 26. Nec abeunt à mente Monzambani ea, quæ cenſuræ ſuæ præmiſit Kulpiſius, quin potius in eo eſt, ut illa, quæ Monzambano de Carolo M. & ejus poſteris ſtatuit, ex Lehmanno, Conringio, Ludolpho Hugone & Eibenio confirmet, & dilucide ſtatuit, Principes Germaniæ paulatim in plenum veluti patrimonium ditiones ſibi concreditas vindicaſſe *e.*).

e.) vid. Kulpis d. l. p. 78.

§. 27. His ita præmiſſis nil ferè reſtat, quàm ut ſaltem ea, quæ Hertius & reliqui opponunt, recenſeamus. In univerſum concedi non poſſe dicit Hertius vinculum feudale Principum & Comitum Germaniæ à voluntaria oblatione derivandum eſſe, ſi reſpiciamus ad tempora Caroli M. Illis enim & quæ diu ſeqvuntur temporibus, Imperatores in uſu habuiſſe Principatus & Comitatus Jure Feudi tribuere Progreſſu verò temporis cum Ducatus & Comitatus hæreditarios redderent, quod inprimis auſpiciis Henrici VI. factum fuerit, probabile non eſſe, Imperatores, eos nullo vinculo ſibi alligatos retinuiſſe. Quin & jam tempore Ottonis IV. Principes publicè confeſſos fuiſſe, ſe feuda quæ poſſideant ab Imperatoris manu, recepiſſe *a.*) Similia disſerit Itterus: Dubitari, an ante tempora Caroli M. feuda imperialia fuerint, hoc certum eſſe, quod Carolus M. multos Ducatus & Comitatus dederit in feudum, idemque feciſſe etiam ejus ſucceſſores, quare quod Severinus de Monzambano Clariſſim. Puſendorffius & Rachelius arbitrentur, ac ſi partas pridem ſtabilique jure acquiſitas Principum opes recens electi Imperatores adhibito qualicunque beneficiario vinculo, confirmare neceſſe habuerint omnisque Feudalitius Principatuum

patuum & Comitatuum nexus, quo hodieque ditiones iſtæ affectæ ſunt, ex voluntaria Ordinum oblatione derivandas ſit, id ſi univerſaliter capiatur, Hiſtoriæ repugnare, & ab Hertio non immerito fuiſſe *a*) ſub cenſuram vocatum. Et ſanè tot paſſim provinciarum atque Principatuum, qui ſuam originem priſtinorum Cæſarum liberalitati debent, & ab iis, antequam quicquam Juris imperii Cives in iisdem ſibi vindicare poſſent, beneficiario titulo, ſuis quondam militibus conceſſorum exempla occurrere, ut ludere operam cenſendus ſit, qui anxiè conquiſitis rationibus & documentis huic rei fidem facere nitatur *b*). Prolixior quidem reliquis eſt Kulpiſius *c*.) ſed ſumma eodem recidit: nomen feudi ſerioris ſeculi eſſe & apud Francicos Scriptores non extare, nihilominus rem ipſam jam à Clodovæi temporibus fuiſſe in uſu, Imperatores verò Francicos ac Germanicos bona non procerum propria, ſed ſua, ex regni patrimonio decerpta, in beneficium illis detuliſſe, quod verò de oblatione bonorum allodialium aliquando reperitur, non de feudis in univerſum, ſed de certa feudorum ſpecie, quæ oblata dicuntur, eſſe intelligendum, & quidem de ſubalternis magis, quàm immediatis &c. Nos verò, etſi in ſingulis his regeſſionibus fortè unum & alterum adhuc notare poſſimus, ne tamen, quod Itterus monebat, operam ludamus, hoc unicum, pace Virorum eruditorum, ipſis reponimus, gratis hæc omnia adverſus Monzambanum diſputari, cum nunquam ipſi in mentem venerit, primam feudorum Germanicorum originem vocare in dubium, ac meliorem in præſumtionem meritus ſit Vir in hiſtoria Germanicâ, quod ſingulæ acuratiſſimi ſcripti lineæ profitentur, profundiſſimè doctus, (quæ ſimul omnia ad Excellentiſſimos Viros, Puſendorffium & Rachelium applicata volumus,) quàm ut hæc, quæ in vulgus nota ſunt, ignoraſſe aut contrà fidem hiſtoricam tam notabilem errorem commiſiſſe in ſuſpicionem venire debuerit; quare fruſtra feciſſe eos ſibi hac parte Monzambano adverſarium, & potius, ſi quid contra ipſius ſententiam ſolidi demonſtrare voluiſſent, debuiſſe oſtendere, quod Carolina ſtirpe extincta Proceres Germani libertatem omnimodam non fuerint conſecuti, neque Reges poſteà electos ad ejus confirmationem per conventionem adegerint. Sed de hoc quidem ſilent.

a) *vid. Hertius, d. §. 15. b*) *vid. Itterus. d. l. p. 21. ſeqq. c*) *d. l. p. 14. ſeqq.*

§. 28. Niſi fortè huc trahere velis, quæ mox ſubjicit Kulpiſius *a)*: Feuda Ducum & Comitum Germaniæ talia fuiſſe ut vinculo neceſſitatis & obligatione ad inveſtituram petendam, niſi feuda amittere voluerint, fuerint coacti, nam *extinctâ ſtirpe Carolinâ* cum regum nomen alicui ex proceribus impoſitum, non pleniorem fuiſſe factam *in hisce quidem cæterorum facultatem.* De Conrado I. conſtare eum adeo jus ſuum exercuiſſe, ut cum Erchingerus, Bertoldus & Luit[illegible]dus plus quam par erat, ſibi vindicare voluerint, prædia illorum ademerit, & in fiſcum redegerit; In Ottone M. ac ſequentibus Imperatoribus ſimilia paſſim deprehendi; Poſt electionem Ottonis IV. Principes ad Pontificem fateri, quod feuda ab ipſo agnoverint; Rudolphum verò I. principes hoc facere detrectantes in ordinem redegiſſe &c. Sed hæc omnia exempla meo quidem judicio, neque infringunt, quod Duces Germaniæ extincta ſtirpe Carolina Ducatus ſuos quaſi patrimonia propria poſſederint, eosque Conrado I. aut Imperatoribus poſt eum in feudum obtulerint, neque obſtant ſententiæ Monzambani, qvi nexum principum illorum comparat cum fœdere inæquali. Nam præterquam quod iſta comparatio ſaltem intendat differentiam oſtendere inter obligationem feudalem & ſubjectionem, non tollere differentiam, quæ inter fœdus inæquale eſt, & feudum, adeoque non neget Monzambano, eum qui feudum alicui offert facta ſemel oblatione obſtrictum eſſe ad renovandam inveſtituram; necquicquam exempla iſta, de quorum circumſtantiis peculiaribus jam inquirere non vacat, opponere poſſes oblationi feudorum primitus factæ, etiamſi omnia id expreſſè aſſererent, Duces & Comites ab ipſis Imperatoribus propter neglectam inveſtituræ petitionem ad officium fuiſſe redactos (quod tamen non fit ubique) quia & in feudis oblatis, quod antea erat liberæ voluntatis, poſtea ut neceſſitas imputatur, ut infrà ſuo loco explicabimus fuſius.

a) d.l.p.17.

§. 29. Non pœnitet verò, quæſtionem iſtam de ſuperioritatis territorialis origine paulò prolixiùs diſcuſſiſſe, partim ut defenderemus Scriptorem perſpicaciſſimum, cujus lectionem, & doctrinam, quicunque ultra ſcholam & umbram ſapere, & ſtudia ad prudentiam aulicam diſponere vult, commendatam habebit; partim ut firmaremus hypotheſin, à qua forte in ſequentibus deciſiones quæſtionum quarundam aliarum dependebunt: Iſtam autem controverſiam meam non

facio :

facio: an expediat Imperio ſi lex feratur, ut territoria olim amiſſa, & denuò à principibus privatâ operâ recuperata Imperio iterum offerantur in feudum? recordatus, ad privatos in Academia viventes neque Jurisprudentiam Legislatoriam neque Conſultatoriam pertinere, ſed ſolam judicialem, quæ disquirit, non, quid expediat Imperio, ſed quid juſtum ſit vel injuſtum. Et quemadmodum, ſi quis non rogatus concivi ſuo conſilium inexpectatum ſuppeditat, minimam reportat gratiam, ita veremur, ne pedantiſmi fiamus rei, ſi rei ad Imperatorem & Status aut eos quibus ab his cura conſiliorum demandata eſt, pertinenti, nos velimus immiſcere. *a.*)

a.) *vide interim Text. de Rat. ſtat. c. 19. à quo diſſentit Hertius. d. l. part. 1. §. ult.*

§. 30. Potiùs diſpiciamus de feudi oblati definitione. Hertius *a.*) definit. *Jus inter duos quorum unus rem ſuam ſub fiducia mancipat, alter eatenus volenti remancipat peculiari mutua fidei datione affectam.* Sed hic initio notandum, genus remotum pro proximo poni, cum multa ſint jura ſpecie inter ſe variantia. Exprimendum ergo fuiſſet, quale jus ſit feudum oblatum. Neque juvabit excuſatio, ideo jus allatum eſſe, non dominium, non ſervitutem aut illius ſpecies, uſumfructum vel uſum, quod magna alias litigia inter Interpretes peperit; quia entia moralia vim ſuam ex impoſitione habent, quam non ſit neceſſe juxta alia metiri & obſcurare verius, quàm illuſtrare. Uti enim per relationem ſpeciei ad genus res potius illuſtratur quam obſcuratur, ita qui neque rem aliquam ad alias metiri, neque tamen vim, quam ex impoſitione habet exponere audet, & ipſe rem obſcurat, certè non illuſtrat. Deinde vocem mancipationis & remancipationis fatente Hertio ipſo ex Jurisprudentia antiqua mutuatus eſt, quæ ad rem præſentem non omnimodò quadrat. Etſi verò afferat, vix compoſitius in latinitate reperiri, tamen in definitionibus non intendere magis debemus linguæ elegantiam, quam verborum proprietatem ac perſpicuitatem, & pro nimis delicato putandus eſt, qui voces traditionis & inveſtituræ aut ſimiles hodiè reſpuit.

a.) *d. l. part. 2. §. 3. p. 48.*

§. 31. Magis accommoda eſt definitio Taboris, *a.*) qui dicit eſſe *feudum, quod à Vaſallo de Patrimonio ſuo oblatum eſt Domino ea lege ut ipſi offerenti viciſſim in feudum conferatur*, à qua non multum abit illa Struvii *b*), eſſe *feudum, cujus dominium plenum in Dominum à Vaſallo*

 trans-

translatum, utile verò iterum cum vinculo Vaſallitico ab eo acceptum fuit. Qvoniam vero in conceptu rei ritè formando ante omnia conceptus generis debet eſſe diſtinctus, & vero in feudi, quod hic genus eſt, eſſentia & natura explicanda Feudiſtæ tot propè ſententias fovent, quot ſunt Scriptores, neceſſe eſt ut ante omnia hic ſummatim ſententiam exponamus noſtram, per hypotheſes tamen magis & præſuppoſita, quàm prolixas demonſtrationes, cum exercitium Academicum ſcribamus, non ſyſtema.

a.) *Ichnogr. F. I. 7.* b) *Diſſ. De feudis oblatis cap. 2. §. 1.*

§. 32. Ergo præſuppono I. feudi vocem potiſſimum ſumi tripliciter. (1.) pro re quæ in feudum datur, (2) pro contractu feudali. (3) pro jure ex contractu iſto orto, ſive id ſit jus Domini directi, ſive Vaſalli. Præſuppono II. Feudum latè acceptum dividi in feudum proprium & improprium: Præſuppono III. Feudum habere ſua eſſentialia, naturalia & accidentalia. Ex his præſuppoſitis infero IV. quamvis Dd. communiter qui doctrinam juris Feudalis ſummatim expoſuerunt, feudum pro jure & potiſſimum Vaſalli acceptum definiendum eſſe arbitrentur, re tamen exactius penſitata dicendum eſſe, quod tradi potius debeat definitio feudi quatenus pro contractu ſumitur. Equidem, ſi methodum proponendi doctrinam feudalem in genere reſpicias, nihil videtur intereſſe quam acceptionem adhibeas. Sive enim *rem feudalem* definias, poterit poſtea ſubjici tractatio juris quod in iſta re terminatur, & cujus occaſione de perſonis quibus jus competit, & modo, quo jus conſtituitur diſſertatio inſtitui: ſive *contractum feudalem*, facilis inde tranſitus ad perſonas contrahentes, rem de qua contrahitur & jus ex contractu ortum; ſive denique *Jus Vaſalli & Domini*, non obſcura erit methodus, ſi inde tranſeas ad perſonas jus conſtituentes, rem quæ juris objectum eſt, & modum jus transferendi. At ſi in ſpecie diviſionem feudi reſpicias, exigit regula methodicè ratiocinandi, ut in eo ſignificatu feudum definiatur in quo eſt dividendum. Cum ergo potiſſima ac principalis feudi diviſio ſit, qua aliud proprium dicitur, aliud improprium, & vero in his ſpeciebus feudum neceſſario pro contractu feudali ſupponatur, ſi confuſionem evitare volumus, & in definitione reſpiciendum erit ad contractum feudalem. Quod & ipſum obſervavit Obertus feudum per beneficium, ſeu benevolam actionem definiens. a)

a) II.

Digitized by Google

a) II. F. 23. confer. II. F. 3. §. 1. & II. F. 9. §. ſi verò. ubi per feudum intelligitur contractus Feudalis.

§. 33. Sed negas fortè, feudum quà in proprium & improprium diſpeſcitur, pro contractu feudali uſurpari. Proboid V. quia non ſolum antiqui Scriptores in definitione eorundem, verbis expreſſis ad contractum feudalem reſpexerunt *a*) ſed &, quod communiter Neoterici definitiones iſtas in ſummam contrahendo proprium vocant, quod feudi eſſentialia & naturalia ſalva habet, improprium, quod à communi feudi natura, vel ut alii addunt, eſſentia recedit *b*). Sed præterquam quod ex Jure Civili conſtat, Naturalia, Eſſentialia & Accidentalia à Jureconſultis Romanis non de rebus nec de jure circa res ſed de contractibus prædicari, *c*.) communiter Feudiſtæ ad meliorem intellectum Feudorum propriorum & impropriorum præmittunt doctrinam de ſubſtantialibus naturalibus & accidentalibus contractuum, eamque rectè ex jure civili à contractibus in genere ad contractum feudalem applicari aſſerunt *d*.), quod utinam firmiter obſervaſſent Doctores, non ita plerumqve fluctuarent in definiendis generibus feudorum propriorum & impropriorum. *e*.)

a.) vide Alvarotti, Sonsbecci, Schraderi, Zaſii, Boceri definitiones feudi proprii ap. Wurmſ. de Feud. impropriis p. m. 31. ſeqq. b.) vide ex pluribus Wurmſer. d. l. p. 102. Struv. Synt. J. F. cap. 4. Aphor. 1. c.) vid. Strauch. Diſſ. 12. th. 11. & Dd. paſſim ad tit. ff. de pactis, aut ad tit. de contrab. emt. & d.) vide iterum Wurmſer. Claſſ. 1. ſect. 3. p. 13. ſeqq. potiſſimum p. 17. §. 15. e.) exemplo ſit Wurmſerus d. tract. per integr.

§. 34. Quoniam autem feudum in genere à proprio & improprio præſcindere debet, adeoque haud dubie certa quædam eſſentialia quæ utriq; ſpeciei inſint, continere, Doctores autem iterum in determinandis pariter contractuum in genere atq; ſpecialiter feudi eſſentialibus, naturalibus, & accidentalibus mirum quantum variant, imo & ipſos terminos ſubſtantialium &c. ambiguè uſurpant, ſine cognitione tamen certa hujus doctrinæ nihil fere ſolidi in jure feudali diſceptari poteſt, neceſſe eſt ut & ea de re ſententiam noſtram ſuccinctè exponamus. Igitur præſuppono VI. ex quinque prædicabilibus quæ in logicis exhibentur, genus quidem, ſpeciem, & differentiam ſatis accuratè inter ſe diſcerni, ſed proprium & accidens ſubtiliter magis quàm

verè a ſe invicem ſeparantur, cum proprio poſſit definitio ac identitis omninò accommodari. Unde VII. quamvis multi naturalia & accidentalia ex doctrina de proprio & accidente illuſtrare aggreſſi ſint, vereor tamen, ne ita rem magis obſcuraverint, præprimis cum Philoſophi in prædicabilibus iſtis ad creaturas corporeas & potiſſimum ad hominem reſpexerint. Quemadmodum ergo ad res morales ab impoſitione hominum dependentes, verbi gratia doctrina prædicamentorum & cauſarum obtorto collo transfertur ſæpius, ita quoque multæ poſſent afferri rationes, cur idem dicendum ſit de prædicabilibus & regulis quæ intuitu illorum inculcantur.

§. 35. Quare VIII. magis perſpicuè in contractibus videtur ſic procedi poſſe. Omnia pacta naturam ſuam a paciſcentibus nanciſcuntur. In ſocietate verò Civili determinatio ſpecialis ſingulorum contractuum uti omnium terminorum dependet ab arbitrio civitatis. Ergo ei qui τὸ κύριον gerit in Republica, competit diſponere, quid audito vocabulo cujusqve contractus ſubditi debeant ſubintelligere, & in quantum ſingulis privatis paciſcentibus liceat per expreſſam voluntatem conceptui iſti communi vel addere vel detrahere aliquid, ſic tamen ut vocabulum ipſum, aut conceptus ejusdem reliqui non mutentur. Inde quæ ita ex voluntate Principis deſcriptionem contractus ingrediuntur, ut, ſi paciſcentes aliquid ex iis detrahant, contractus nomen ſuum amittat, dicuntur *eſſentialia* ab aliis ſubſtantialia, ab aliis ſubſtantialia interna, ab aliis naturalia interna, e. g. in emtione venditione: conſenſus, merx & pretium: Quæ verò ſic ſub conceptu contractus involvuntur, ut tamen à paciſcentibus removeri poſſint ſalvo manente ipſe contractu, ea ſunt *naturalia*, aliis ſubſtantialia externa, item naturalia interna, aut naturalia externa, vel etiam accidentalia interna, e. g. præſtatio evictionis in emtione. Deniq; quæ utrisq; adjiciuntur, vel naturalibus detrahunt (nam quæ detrahunt eſſentialibus regulariter contractum planè immutant) appellantur *accidentalia*, vel naturalia externa, aut etiam accidentalia externa, e. g. in emtione, quod pretium non in parata pecunia ſolvendum ſit, ſed dilationes concedi debeant, quod evictio præſtari debeat, etiamſi emtor venditori litem non denunciaverit, quod evictio præſtari non debeat, &c. Quod ſi omninò rem terminis logicis efferre velis, commodiſſimè dices ea quæ prædicantur de Contractu ut genus & differentia

ſpe-

by Google

ſpecifica, eſſe contractus *eſſentialia*, quæ ut accidens ordinarium & regulare (quod regulariter adeſt, ſed tamen ſalva definitione tolli poteſt,) eſſe *naturalia*, quæ ut accidens extraordinarium & irregulare, (quod citra pacta non adeſt nec ad rei definitionem pertinet,) eſſe *accidentalia*.

§. 36. Fluit ex dictis IX. quod ii Doctores qui in contractibus ad iſta tria, eſſentialia, naturalia, & accidentalia reſpiciendum eſſe inculcant, & tamen eſſentialia ſubdividunt in ea, quæ ipſam eſſentiam conſtituunt, & quæ conſtitutam eſſentiam neceſſariò conſeqvuntur, bene diſtingvendo non adeò benè doceant, cum entia præter neceſſitatem non ſint multiplicanda, & eſſentialia iſta poſterioris generis vel non differant in effectu ab eſſentialibus prioribus vel referri debeant ad contractuum naturalia. Eadem eſt obſervatio de illis, qui etſi eſſentialia & naturalia contractuum ſeparent, tamen naturalia iterum dividunt in intrinſeca ſeu inſeparabilia, & extrinſeca ſeu ſeparabilia, quoniam naturalia intrinſeca revera nihil aliud ſunt, quàm eſſentialia.

§. 37. X. Præſupponendum eſt, dum feudum aliud nominatur proprium, aliud improprium, improprietatis terminum hic nequaquam in ſignificatu famoſiore ſupponi pro æquivoco, alias enim feudum improprium planè non eſſet ſpecies vera feudi, ſed iſta potius diſtinctio foret æquivoci. Igitur per proprietatem & improprietatem, hic potius reſpicitur ad notam analogiæ, cum diviſio iſta indicio ſaltem ſit, ſpecie feudi inæqualiter participare de generica feudi definitione, ita ut feudum proprium ſit analogatum nobilius, tanquam quod totam feudi naturam retinet; nec quicquam ultra eam admittit, improprium autem ſit ſpecies ignobilior, quoniam hic quædam ex naturalibus ſunt mutata vel alia quædam ſuperaddita, naturæ communi & eſſentiæ feudi. Ergo vides feudum proprium idem eſſe ac contractum feudalem, prout ordinariè ſe habet, & feudum improprium denotare contractum feudalem extraordinarium ſeu irregularem. Paucis. Eſſentialia conſtituunt feudum in genere: Naturalia faciunt feudum proprium. Improprium ab accidentalibus ita dicitur.

§. 38. XI. Ut ergo determinemus, quænam ſint requiſita feudi eſſentialia ſtatuimus. 1. genus feudi eſſe contractum, non innominatum, ſed nominatum, neq; tamen realem, aut verbalem aut literalem

ralem, aut conſenſualem, ſed feudalem, quæ tanquam ſpecies [illegible] nullas ſub ſe comprehendit plures ſpecies magis tamen [illegible] bali accedentem, quam reliquis duabus ſpeciebus, quoniam [illegible] ſolemnitas ad eſſentiam contractus requiritur, ibi verborum [illegible] pturæ, hic ſolemnitas inveſtituræ. 2. Eſſentialia ſpecifica feudi abſol- vuntur partim translatione Dominii utilis in Vaſallum, retento Do- minio directo, partim mutua fidelitate inter Vaſallum & dominum. Unde concludimus, quod ubi unum horum requiſitorum deficit, ibi non ſit feudum ne quidem improprium, & quod plura requiſita ad feudum in genere non ſint neceſſaria. Et adeò diſſentimus ab iis, qui dominium utile quidem reſpectu Vaſalli habent pro feudi eſſentiali, ſed quo detracto & dominio pleno in vaſallum translato, fiat ſaltem feu- dum improprium. Ut enim implicat, eſſe eſſentiale contractus & ta- men ſalva ejus eſſentia abeſſe poſſe, ita origo doctrinæ illius deſcendit ex non recte intellecta Juris feudalis ſententia, qua feudis impropriis annumeratur, quod ita conceſſum eſt, *ut vaſallus & ejus heredes & cui ipſi dederint id habeant, a*) ſeu ubi conceſſa eſt vaſallo poteſtas alie- nandi quaſi eo ipſo plenum dominium in vaſallum ſit translatum, & quaſi, ut alia jam taceam, vel ſola emphyteuſeos natura non oſten- deret, ſubſiſtere poſſe dominium directum, etiamſi poteſtas rem alie- nandi alteri ſit indulta. Deinde & ab iſtis diſſentimus, qui eodem textu Juris feudalis ſeducti in alteram ſententiam delapſi ſunt, quaſi retentio dominii directi non pertineret ad feudi eſſentialia. Denique nec cum iis facimus, qui ad eſſentialia feudi referunt, ut conſtituatur in re immobili, aut qui præſtationem ſervitiorum inſerunt generali definitioni feudi, quæ quidem ſecundum noſtram ſententiam alia eſſe non poterit, quàm quod feudum ſit *contractus de rei alicujus dominio u- tili, retento dominio directo, in alterum ſub præſtatione mutua fidelitatis, transferendo.*

a.) *II. F. 48.*

§. 39. XII. Quod naturalia feudi concernit, ea paſſim incul- cantur a Doctoribus, & ſe per totum Jus Feudale diffundunt, neq; ad- diſſenſus hic facilè metuendus eſt, ſi modo pauca excipias, quæ ut jam diximus ex claſſe naturalium in claſſem eſſentialium a quibusdam translocantur. Facit verò eorum pluralitas ac varietas ut exactam feudi proprii deſcriptionem dare non poſſimus, ſed generalis illa, *Feudum proprium eſt feudum, quod omnia feudi naturalia ſalva habet [illegible] con-*

tentum

tentum eſt, ſufficere debeat. Ubi diſſentimus tamen ab illis, qui verba noſtra ultima: *iisq; contentum eſt*, in deſcriptione feudi proprii non adhibent, putantes videlicet ad feuda propria referri debere, quæ adjectione pactorum jus domini vel vaſalli augent, modo naturalia ſalva maneant, de qua ſententia ſtatim.

§. 40. Scilicet XIII. in determinatione accidentalium feudi Dd. diſcrepant; Nos ſuperius *a.*) aſſeruimus eſſentialia & naturalia à voluntate legiſlatoris, accidentalia ſemper ex pacto contrahentium oriri, ſimul verò defendimus, *b.*) quod Impropria denominentur ab accidentalibus Feudi. Unde rurſus ſequitur, quod, quia pacta infinitis modis variant, generali iterum deſcriptione Feudi improprii, nos debere contentos eſſe, quæ iſtis præſuppoſitis non alia poterit eſſe, quàm iſta: *Feudum improprium eſt feudum, cui naturalia quædam pactis contrahentium adempta ſunt, aut cujus eſſentialibus vel naturalibus aliquid per pacta contrahentium eſt adjectum.* Sed hic duplex Commentatorum Feudalium diſſenſus obſervandus eſt. Alii arbitrantur feudum improprium præter pacta produci etiam aliquando ex diſpoſitione juris feudalis, exemplo feudorum de Camera & Cavena, utpote quæ ex diſpoſitione Juris Feudalis non tranſeant ad hæredes *c.*). Quod ſi procederet, nimium quantum turbarentur circuli noſtri. Sed facilis eſt reſponſio. Nequaquam legem iſtam Feudalem præcipere ut feudum Soldatæ, quod feudum de Camerâ & Cavenâ tanquam ſpecies ſub ſe comprehendit, debeat non tranſire ad hæredes, ſed exponere ſaltem deſcriptionem iſtius feudi ut ſenſus ſit: *Soldata autem eſt præſtatio quædam annua gratuita, quæ* ex conventione partium, *à neutrà parte tranſit in hæredes.* Nam ita receptum eſt moribus, ut iſtud feudum Soldatæ appelletur, quod *morte dantis vel accipientis interveniente finitur.* Alii porro docent, diſtingvendum eſſe inter pacta adjicientia & detrahentia. Hæc tantum ſi naturalibus aliquid auferatur, facere feuda impropria, non illa, quæ ſalvis feudi naturalibus quid adjiciunt, quod aliàs feudo non cohæret, v. g. ſi feudum hac conditione conceſſum fuerit, ut vaſallus præter uſitata ſervitia etiam ad certum aliquod & inſolitum obſtrictus ſit; Sed præterquam quod hæc opinio ſaltem profertur, nulla ratione, nullo textu feudali ſtabilitur, vel ex præſuppoſito X. ubi improprium feudum hic non pro æquivoco, ſed irregulari ſumi notavimus, quod communiter etiam ab iſtis Dd. admittitur, illa opinio refutari poteſt.

Irregulare enim illud etiam eſt, quod abundat, non ſol[illegible] eſt. Ita v.g. irregulare pariter eſt ſi homo habeat ſex digitos q[illegible] careat. Ita emtio etiam irregularis eſt, ubi pacto adjicitur, q[illegible]tor debeat pati, ut venditor per aliquod tempus ædibus gratis i[illegible]bitet. Unde nec immerito majori ratione feudum, ubi præter ordinaria etiam inſolitum præſtatur ſervitium, impropriis adſcribere poterimus. Summa eò redit: diſtinctio inter pacta adjicientia & detrahentia quantum ad naturalia, nullum habet uſum. In eſſentialibus autem omninò attendenda erit, non aliter tamen, quàm ut adjicientia faciant feudum improprium, detrahentia autem alium planè contractum forment, quam feudalem.

a.) §. 35. *b.)* § 37. *in fine.* *c.)* *II. F. 10.*

§. 41. XIV. Illud dubium inſuper removendum erit, quî fiat, quod non omnis mutatio qualitatis feudo cohærentis inferat feudum improprium. Nam ratione acquiſitionis feudum eſt vel vetus vel novum, ratione objecti ſeu rei in feudum datæ vel ſeculare vel Eccleſiaſticum, ratione adjunctæ qualitatis vel nobile vel ignobile, illud vel regale vel nobile ſtrictè dictum, regale vel ſeculare vel Eccleſiaſticum, denique ratione ſitus vel in curte vel extra curtem. Etiamſi igitur hæc prædicata etiam in juris effectu ſuis peculiaribus effectibus non deſtituantur, tamen propterea, ſi modò cætera ſint paria, feudum utrobique poterit manere proprium. Ita etiamſi ex diſpoſitione Juris feudalis feudum Regale ſit indiviſibile, non regale diviſibile, etiamſi inſuper à voluntate paciſcentium dependeat, utrum feudum regale aut non regale, velint conſtituere, tamen utrumque accenſetur feudis propriis &c. Hic equidem nolim reſpondere, quod quidam faciunt, rationem iſtam afferentes, quod ſi levis aliqua qualitas mutetur in feudo, feudum non ſtatim fiat improprium, aut ſi quid mutetur in feudo, quod revera non eſt de natura feudi; in cujus reſponſionis declarationem afferunt exemplum de feudo regali & non regali, ut modo [illegible]ximus. Etenim poſterior reſponſio petit id quod eſt in principio, cum in quæſtione erat, cur diviſibilitas feudi aut ejus indiviſibilitas non æquè ſit de natura feudi, ac v.g. de natura feudi eſt ejus transmiſſio ad hæredes maſ[illegible] tantum. Prior vero reſponſio, quod levis aliqua qua[illegible] ſit hic mutata, i[illegible]per obſcura eſt, ſiquidem non exponitur, quænam qualitas feudi pro levi haberi debeat, quænam minus. Et rurſus di[illegible]

[illegible]

cilè foret oſtendere „cur circumſtantia indiviſibilitatis feudi pro qualitate leviori haberi debeat, quam ejusdem transmiſſio ad maſculos. Accedit, quod nec iſtæ rationes ſufficiant, ſi quis aliunde, quàm à feudis Regalibus formet objectionem. Quid enim? ſi in re mobili feudum conſtituitur, eſt improprium: ſi in re ſeculari vel Eccleſiaſtica conſtituatur, neutro modo improprium eſt. Cur igitur immobilitas rei ad naturalia feudi refertur, pertinentia verò ejusdem nullum momentum affert in naturalibus? aut unde demonſtrabis, pertinentiam rei eſſe levem feudi qualitatem, immobilitatem ejusdem levibus qualitatibus non eſſe annumerandam? Igitur ſic videtur non incommodè dici poſſe. Non eſt dubium in omnibus contractibus, infinitis modis variare poſſe circumſtantias, ſive modum contrahendi reſpicias, ſive perſonas contrahentes, ſive rem cujus intuitu contractus celebratur, ſive obligationem ex contractu oriundam, quam contrahentes intendunt, (ſimpliciter loquor & perſpicuè, non tamen repugnaturus, ſi quis ſermonem iſtum floſculis Metaphyſicis, cauſæ efficientis, materiæ, formæ & finis exornare voluerit.) Hæc variatio autem ſummatim duobus modis contingit. Aut enim circumſtantiæ iſtæ modò adſunt, modò planè non apparent; aut modò ſub hoc ſchemate ſe ſiſtunt, modò aliter. Quæ igitur communiter hoc eſt in actibus frequentioribus contrahentium ſub nomine certi alicujus contractus celebratis, adeſſe ſolent, dicuntur naturalia; quæ, contractu ſemel recepto, adjiciuntur circumſtantiis communibus aut illis quid detrahunt, ſunt accidentalia, quæ verò æque frequenter & adeſſe & abeſſe ſolent, neutro jure cenſentur, ſed ſpecies pariunt contractuum æquè regularium ac irregularium. Ita moribus communibus populorum feuda uſurpantium ſolitum fuit æquè feuda cum dignitate nobili aut regali, quam absq; eâ concedere, ita æquè res Eccleſiaſticæ ac ſeculares in feudum datæ ſunt; Sed rarius contigit ut quis v.g. de re mobili contractum feudalem iniret, aut pactum de ſucceſſione fœminarum contractui adjiceret &c.

§.42. XV. Ulterius illud ex dictis ſuâ ſponte ſequitur, quod quoniam irregularitas poterit accidere occaſioni contractus modo contrahendi, perſonis, rei, juri vel obligationi inde orientibus, etiam reſpectu horum omnium feudum aliquod improprium dici poſſe ſed cum differentia, ut vel improprietas illa afficiat ſimul jus domini vel vaſalli, aut ut non afficiat. Quare feudum improprium ante omnia videtur ſubdi-

videndum eſſe in id quod alterat jus domini aut vaſalli & quod non alterat. Prior ſpecies oritur non ſolum ex circumſtantiis irregularibus, quæ immediatè reſpiciunt jus domini vel vaſalli, ut ſi pactum de ſucceſſione fœminarum in inveſtitura fuerit additum, ſed etiam ex circumſtantiis perſonarum aut rei feudalis, quatenus nempe jura domini vel vaſalli reſpectum ad iſtas circumſtantias habent: ut ſi feudum indulgeatur fœminæ, tacitè actum cenſetur, ut non ſolum in iſto feudo ſuccedant fœminæ; ſed & ut ipſa fœmina per ſubſtitutum præſtet ſervitia. Ad poſteriorem ſpeciem commodè videntur referri debere iſta feuda, ubi quid irregularitatis invaſit occaſionem contractus aut modum contrahendi, quoniam videlicet jura domini aut vaſalli non facilè ad duas haſce circumſtantias ſe referunt, ut ſi quis feudum emat.

§. 43. XVI. Utramque hanc ſpeciem pertinere verè ad feudum improprium, non ſolum probatur ex definitione feudi improprii ſuperius tradita *a*), ſed & declarari commodè poteſt exemplo emtionis venditionis. Neque enim iſte tantum emtionis contractus pro irregulari haberi debet, ubi per pactum alteratur jus emtoris aut venditoris, ut ſi v. g. evictionis præſtatio remittatur, verum etiam haud dubiè emtio irregularis eſt, ubi demum poſt Scripturam obligatio oritur, cum naturale emtionis ſit, ut quocunque modo in eâ conſenſus declarari poſſit, etſi per hunc irregularem contrahendi modum nil quicquam alteretur jus emtoris & venditoris.

a.) *vide ſuprà* §. 40.

§. 44. XVII. Id tamen haud erit diffitendum, quia diviſiones feudorum, ut aliarum rerum moralium, potiſſimum eum in finem docentur, ut appareat, diverſum eorum eſſe uſum in praxi ſeu applicatione ad caſus in vita communi obvenientes, adeoque quo magis per contractum aliquem jus contrahentium vel obligatio alteratur, eo majorem curam eſſe habendam, ut is per clarum & diſtinctum conceptum fiat cognitus: diviſionem iſtam feudorum impropriorum eſſe diviſionem non univocam ſed analogam, atque pro nobiliſſima ſpecie hic habendam [illegible]m, quæ [illegible] jus Vaſalli aut Domini mutat, utpote quæ [illegible] ad uſum practicum eſt accommoda. Quæ ratio clavem Tibi ſuppeditabit, ut cauſa non ſit obſcura, cur de poſteriori impropriorum ſpecie [illegible] n [illegible] verint in recenſione feudorum impropriorum, [illegible] maximam partem [illegible] feu-

feudum, quod comitatur irregularitas iſtiusmodi, v.g. modum contrahendi reſpiciens, ſit habendum pro proprio an improprio? Nam qui prius affirmarunt ſub notione feudi improprii comprehenderunt nobiliſſimam eius ſpeciem, quæ jus contrahentium alterat, qui poſterius, reſpexerunt ad definitionem generalem feudi improprii. Res nota eſt in controverſiâ de feudo emto.

§. 45. Scilicet XVIII. Uſus diſtinctionis feudi in proprium & improprium ferè abſolvitur iſto canone: Feudum improprium tantum in capitulis per pactum alteratis mutatur in reliqvis vero communem feudi naturam retinet. Cuius ratio dubio procul fundatur in alio canone, cuius veritas ex definitione naturalium eluceſcit, quod naturalia non expreſſa etiam inſint feudo, niſi per pactum eadem ſint ſublata Ergo neceſſe eſt, ut quæ non ſublata ſunt remaneant. Qui canon tamen ex natura pactorum omnium iſtam admittit limitationem, niſi mens contrahentium aliud ſvadeat, modò limitationem hanc rectè exponas. Quippe eius ſenſus eſſe non poterit, de eo qvod partes paciſcentes per verba expreſſa & perſpicua alterarunt ulterius, nam de hoc qvæſtio foret Domitiana, & limitatio hoc pacto idem contineret, quod regula; ſed ubi per bonam conſeqventiam verba paciſcentium extenduntur ad caſum ſub verbis non comprehenſum. Ut verò iſta extenſio procedat, neceſſe erit, ut aut iſta conſequentia nitatur in ratiocinatione neceſſario concluſionem inferente, unde v.g. ſi fœminæ feudum ſit conceſſum, aut fœminæ per pactum ad ſucceſſionem admittantur, neceſſariò ſequitur, ut Dominus admittat præſtationem ſervitiorum feudalium per ſubſtitutum; aut ſi ratiocinatio in ſe conſiderata non neceſſario inferat, & fortè unam atque alteram inſtantiam patiatur, ut omnis dubii tollendi gratia legibus feudalibus in Imperio receptis eadem ſit approbata. Ita v.g ſi feudum ſit conceſſum fœminæ, non ſine ratione dubitatum fuit, utrum in eo fœminæ debeant admitti ad ſucceſſionem *a.*), quia nempe iſta ratiocinatio non eſt neceſſaria: Dedi rem in feudum fœminæ ergo volo, ut & in poſterum fœminæ ſuccedant, ſed quod nihilominus fœminæ ibi ad ſucceſſionem admittantur, facit diſpoſitio Juris feudalis *b.*). Qvod ſi itaque ratiocinatio aut neceſſaria aut confirmatione legis feudalis ſubnixa deficiat, putarem canonem initio adductum ſubſiſtere. Qvare facilè iudicare poteris, quid ſentiam de communi doctrina, qvâ ſtatuitur fœminas in feudo franco etiam ad ſucceſſionem admitti, quia

videlicet illa aſſertio neq; per ratiocinationem neceſſario concludentem, ex indultu ac remiſſione ſervitiorum feudalium demonſtrari poteſt, neque capitulo aliqvo Juris Feudalis ſubmittitur, ſed ſaltem extraordinario *c.*), qvod vim probandi nullam habet.

a.) *vid. II. F. 30.* *b.*) *d. II. F. 30. junct. II. F. 11. & II. F. 50.* *c.*) *II. F. 104.*

§. 36. Potuiſſem abſtinere a præſuppoſitorum horum ſ[illegible] de[illegible]e, ſi, qui de feudis ſcripſerunt, eadem diſtincte explicare ſ[illegible]iſſent ſoliti: Nunc cum fere communiter ea tantum ſuperficialiter tr[illegible]ctari aut plane omitti ſoleant, ne in ſequentibus more [illegible] definitione quæſtionum de feudis oblatis occurrentium pugnemus, ea loco fundamenti fuerunt præſtruenda. Quibus ita præſuppoſitis [illegible] expectabis a nobis, ut ſingulas quæſtiones juris feudalis ad communem feudorum propriorum & impropriorum eſſentiam pertinentes, ad feuda oblata applicemus, utpote quod ineptum fore judicamus, cum iis referta ſint commentaria Feudiſtarum, ſed id ſolum intendimus, ut præmiſſa conciſa Feudi oblati definitione, poſtea ex poſitis principiis ſuccincte dijudicemus utrum ad feudi proprii an improprii ſpecies feudum oblatum pertineat, tum, ſi ad improprium referri debeat, in quantum idem a communi feudorum natura recedat aut, in quantum alias applicatio juris feudalis ad feuda oblata propter alias difficultates dubia & obſcura reddatur.

§. 4[illegible]. Igitur definimus feudum oblatum, quod ſit *feudum, quo dominus de re antea ipſi a vaſallo ſub conditione inveſtiendi tradita [illegible] vaſallum inveſtit.* Per *feudum* quod genus eſt in hac definitione intelligo contractum feudalem per præſuppoſitum 4. qui contractus communiter inveſtituræ nomine appellari conſvevit. Ubi non diſquiram prolixe an inveſtitura recte dividatur in inveſtituram propriam & abuſivam nec ne *a.*), ſed paucis ut de mente mea conſtet, textum Feudalem qui occaſionem dedit ad litigia ſic [illegible]. *Inveſtitura* ait Feudiſta *b.*) *quidem proprie dicitur poſſeſſio*, hoc eſt cum translatio poſſeſſionis [illegible]tim ſolemnitatibus contractus feudalis juncta eſt, [illegible] ex[illegible]poſ[illegible]m quicquid alii dicant *c.* ſvadet oppoſiti[illegible] [illegible] *[illegible] vo autem modo dicitur inveſtitura, quando [illegible] corporem [illegible] porrigitur à domino feudi, ſe inv[illegible]* neque tamen ſimul transferente poſſeſſionem rei [illegible]. Unde [illegible]

ſtatque

by Google

ſtatuo per ſolum contractum feudalem ſeu inveſtituram abuſivam non produci vaſallo jus in re, ſed ſolum jus ad rem, *d.*). In allata definitione, inveſtituræ & inveſtiendi vocabulum in lata acceptione uſurpo, ut ſub ſe & propriam & abuſivam inveſtituram comprehendat, quare in hoc feudum oblatum cum dato omnino conveniet.

a.) prius facit poſt alios Dn. Struv. Synt. Jur. Feud. cap. 8. aph. 1. ſeqq. poſterius Eyben Elect. Feud. cap. 5. §. 6. b.) II. F. 2. in pr. c.) vid. quos citat Eyben dd. ll. d.) per ea quæ latè diſſerit Dn. Struv. d. cap. 8. aph. 9. ubi reſpondet ad argumenta diſſentientium.

§. 48. Differentia in eo conſiſtit, quod res, quæ à domino in feudum conceditur 1. antea a Vaſallo fuerit in Dominum translata, & quidem 2. eâ conditione ut in feudum detur, quæ requiſita ita ſunt conjungenda ut ſi unum eorum deficiat, feudum non pro oblato ſed pro dato habendum ſit. Neque enim illa ſolum feuda datis accenſenda ſunt, cum dominus rem allodialem, quam iamdiu poſſedit pleno & libero iure in vaſallum ſub præſtatione ſervitiorum & fidelitatis transfert, de quibus nullum poterit eſſe dubium ob carentiam utriusq; quod poſuimus requiſiti, ſed & iſta feuda ad data ſpectant, qvæ dominus aliunde quam â vaſallo acquiſivit, etſi acqviſiverit ſub conditione ut poſtea vaſallum de iis inveſtiret, qvia hic deficit reqviſitum primum, imò & iſta feuda à claſſe oblatorum erunt eximenda, quæ a Vaſallo in dominum anteà pleniſſimè ſive ex titulo lucrativo ſive oneroſo translata fuerant absq; conditione appoſita, ut eadem rurſus in feudum indulgerentur Vaſallo, quæ tamen poſteà Dominus ſponte, & liberrimè priori domino iterum in feudum dedit: Nam hic deficit requiſitum ſecundum.

§. 49. Fluit ex dictis 1. qvod non ſine cauſa in definitione mentionem dominii pleni omiſerimus, quam alii *a.*) immiſcent, qvod ſcilicet dominium plenum ante conceſſionem feudalem a vaſallô in dominum directum fuerit translatum. Etſi enim non diffitear, alias differentiam eſſe inter dominium plenum & liberum, ut qvis dominium plenum ſine libero habere poſſit, qvale eſt dominium minorum, & iterum liberum absq; plenitudine ut emphyteuta, qvo pacto dicendum videbatur, ſemper in oblatione præcedenti contractum feudalem dominium rei plenum in dominum transferri, etſi propter conditionis adjectionem, idem non ſit liberum, qvia dominus non poterit id pro

lubitu

ſubitu alienare aut ad alios uſus transferre, tamen quoniam illa adiectio conditionis tendit ad diminutionem plenitudinis,& alias iure communi [illegible]s habetur pro cincto, non apparet, quomodo univocè illud ius quod interim in dominum eſt translatum pro dominio pleno vendicari poſſit. Qvamvis non negandum, idem ante inveſtituram nec accurate pro dominio directo haberi poſſe, ſed eſſe ius aliqvod irregulare & mediæ qvaſi naturæ inter dominium plenum & directum. Malumus igitur plane abſtinere à mentione dominii in definitione noſtra.

a.) vide ſuprà §. 31.

§. 50 Deinde reſpondendum erit nobis ad obiectionem aliqvam, qvam qvis ex traditis contra id, qvod ſuprà *a.)* aſſeruimus, Ducatum Lüneburgenſem pertinere ad Feuda oblata, formare poſſet. Nam literæ inveſtituræ expreſse docent, ditiones Luneburgenſes planè Cæſareæ arbitrii ab Ottone factas eſſe, ſive, ut Imperator, poſtqvam Ottonem ad genua ſua provolutum, ſi qvam offenſam incurriſſet, modeſtè & humiliter deprecatum eſſe retuliſſet, loqvitur *b.)*: *inſuper proprium ſuum caſtrum Luneborg, quod Idiomate Teutonico vocatur* Eygen/ *cum multis aliis caſtris terris & hominibus eidem caſtro pertinentibus in noſtram proprietatem & dominium ſpecialiter aſſignavit, ut de eo, quicquid nobis placeret, tanquam de noſtro proprio faceremus.* Unde qvis concludet, ac ſi conceſſio Imperatoris *pro feudo oblato* haberi non debeat, cum Otto caſtrum ſuum non obtuliſſet ſub conditione reſtituendi idem. Sed ad iſta quidem illud regeri poſſet, oſtendere circumſtantias reliquas hiſtoriæ oblationis *c.)* ab Ottone Luneburgenſi factæ, quod ante oblationem præceſſerint, ut in eiusmodi controverſiis fieri ſolet, tractationes cum Imperatore, interponentibus ſe videlicet amicis Ottonis. Unde maximè probabile eſt de conditionibus iis clam fuiſſe ab amicis Ottonis cum Imperatore actum, & plenam illam oblationem, quæ poſtea publice ſubſecuta eſt, magis externi honoris Imperatori teſtandi gratia [illegible] quam quod Otto reverà bonis ſuis ſe in totum privare & à ſola generoſitate Imperatoris eorundem reſtitutionem voluerit expectare. Facit pro hac conjectura maxime, quod Ferdinandus II. Imperator iam pridem agnovit in reſcripto de Ao. 1625. *d.)* per hunc actum Ottonis Lüneburgenſis Luneburgenſem ducatum reverà Imperatori in feudum tum temporis fuiſſe oblatum

oblatum *e.*). Poſſet etiam ex aliorum hypotheſi reſponderi, oblationem bonorum, ſi expreſsè fiat, tacitè in ſe continere conditionem reſtituendi *f.*). Sed iſta qvidem hypotheſis non videtur conveniens analogiæ juris.

a.) §. 19. *b.*) *vide Meibomii opuſc. Hiſtor. p. 504. c.*) *vid. Meibom. d.l. d.*) *qvod extat ap. Stuck. conſ.25.n.75. e.*) *Iter. c. 1. de feud. imper. §.12.p.26. f.*) *Hertius de feudis oblatis Part.2.p.91.* §. 29.

§ 51. Cæterum traditionem Vaſalli qvod attinet, qvam in definitione inveſtituram præcedere debere diximus, de eâ ſic tenendum. Cum omnis traditio, qvatenus dominium transfert, titulum juſtum prærequirat, ideò & traditio in noſtrô caſu ex titulô ad dominium transferendum habili ortum ſuum ducit. Qvi titulus vel per actum inter vivos, puta donationem, venditionem, celebratur, vel per ultimam voluntatem: cum iſta tamen differentia ut ex priore domino ſaltem oriatur actio perſonalis adverſus futurum vaſallum qui traditionem facere detrectat, ex poſteriore autem actio realis, per principia communia *a.*) Duobus verò potiſſimùm modis contingere poſſe, Doctores notant, ut ultimâ voluntate dominium directum in aliqvem transferri poſſit, uno, ſi qvis inſtitutus ſit hæres in dominio directo, alteri verò relictum ſit per legatum aut fideicommiſſum dominium utile, altero, ſi legatum ſit alicui dominium directum *b*). Ex his duobus modis arbitror illum non pertinere ad feuda oblata; ſed hunc ſaltem, quoniam in illo vaſallus ante inveſtituram nihil de ſuo offert domino directo.

a.) *conf. Struv Synt. J.F.c.7. aphor:10 p.m. 251.ſeqq. b.*) *Dn. Struv. d. l. p. 252.*

§. 52. Traditio autem ipſa hic fieri poteſt vel verè vel fictè. Verè, ſi poſſeſſio vacua transferatur in Dominum & poſteà accedente inveſtitura iterum recipiatur a Vaſallo, fictè, ſi poſt oblationem verbis ſolum declaratam, absque reali translatione vaſallus de re ſuâ ſe patiatur inveſtiri *a.*). Neqve obſtat, qvod potiùs dicendum videatur hunc modum transferendi magis pertinere ad conſtitutum poſſeſſorium *b.*) quàm ad traditionem fictam, qvia conſtitutum poſſeſſorium eſt fictæ traditionis ſpecies. Vel enim is qvi poſſidebat alieno nomine, incipit poſſidere ſuo nomine conſenſu alterius, qvod appellatur traditio per fictionem brevis manus ſtrictè ſic dicta *c.*) vel, qvi hactenus poſſidebat ſuo nomine incipit conſenſu alterius poſſidere nomine alieno, qvod eſt

conſtitutum poſſeſſorium, qvorſum pertinet traditio ficta, quam diximus feudi oblati.

a.) argumento l.28. C. de donat. l.77. de R.V. l.18. de A.P. Eyben, Elect. Feud. c.5. §.17. p.m. 78. ſeqq. b.) argumento dd. sext. & ita etiam appellatur ab Eyben. p. 79. c.) vid §.43. Inſt. de R. D. & ibi Vinn. in notis.

§. 23. Cum præcedenti traditione fictâ rei in feudum oblatæ non confundendus eſt ille modus, quando absque præcedente diſtinctâ aliquâ promiſſione aut oblatione verbis declaratâ, qvis rem ſuam allodialem ſciens in feudum ab aliquo recognoſcit ac inveſtituram ſuſcipit. Nam an & tunc brevi manu translatum eſſe dominium directum cenſeatur, Doctores graviter diſſenſerunt, *a.)* putantibus qvibusdam qvod ſi in literis inveſtituræ ita fortè dictum fuerit; *ego ſciens fundum Tuſculanum eſſe meum allodialem ſeu liberum egi cum Titio, ut eum ab ipſo in Feudum recognoſcam & habeam*, aut alio ſimili modo, valeat qvidem translatio dominii directi & conſtitutio feudi, qvoniam hic literæ inveſtituræ teſtantur præceſſiſſe promiſſionem adeoqve hunc caſum pertinere ad §um præcedentem; at ſi ſimpliciter in inſtrumento legatur fortè ita: *Ego Sejus ſciens fundum meum Tuſculanum à Titio in feudum accepi ſeu recognovi*, tum contractum vel inveſtituram non valere, ſed eſſe nullam, neque poſſe hic locum habere traditionem fictam, ob apertam diſparitatis rationem à priori caſu, in eo conſiſtentem, qvod ibi promiſſio ſeu titulus verus affuerit & fingatur ſaltem translatio poſſeſſionis, hic verò non ſolùm fingenda foret poſſeſſionis translatio, ſed & ſimul titulus ad dominium transferendum habilis, qvod non procedat, qvia jura non admittant fictionis fictionem. *b.)*

a.) vide omninò Roſenthal. de feudis. c.6. concl. 68. n. 17. b.) vide Barboſ. axiom. voce Fictio axiom. 2.

§. 54. Qvâ tamen ratione non obſtante putarunt alii, & hic procedere feudi conſtitutionem *a.)*, qvamvis ad allatum Brocardicum diverſimodè reſpondeant. Hertius *b.)* initio af[illegible]rit, brocardicis ejusmodi raro fidem ineſſe, qvam tamen rationem meam facere hic nolo, utpote qvæ non tam objectionem perſpicuè [illegible] ſed objectum tantum diſputationis mutare, & anſam infinit[illegible]s [illegible] doctrina de fictionibus deſumendis ſuppeditare videtur. D[illegible]

c.) [illegible]hil

c.) nihil obſtare, ait, cur donatio & rei donatæ traditio fingi unâ operâ non poſſint, præcipuè cum duo hi actus amicè invicem conſentiant, & poſterior priorem qvaſi ſponte ſua inferat. Sed vereor, ut & iſta reſponſio objectioni ſatisfaciat, partim, qvod hic inqvirendum foret, an canon, qvod fictio fictionis non ſit admittenda, iſtam limitationem admittat, ut non procedat in actibus affinibus aut conſentaneis, de qvô valdè dubito; partim qvod altera ratio, qvaſi ſcilicet translatio poſſeſſionis ut actus poſterior priorem ſeu titulum qvaſi ſpontè ſua inferat, petat id qvod eſt in qvæſtione. Nam cum verè traditio ſola non inferat titulum, ſed per aliqvam imputationem ſaltem, in qvæſtione jam eſt an illa imputatio hîc locum ſibi vindicari poſſit, qvoniam nec vera traditio hîc adeſt, ſed ſaltem ficta, qvæ videbatur impedire, ut traditio per imputationem aliqvam inferat titulum, qvoniam videlicet fictio fictionis non datur.

a.) Ipſe Roſenthal. d.l. Struv. d.l.p.251. Hertius d.l p.93.§. 30. qvi tamen videtur duplicem illum caſum confundere. b) d.p. 93. c.) Ibid.

§. 55. Aliter Roſenthal. *Non adverſatur*, inqvit *a.*), *quod de duplici fictione dicitur. Reſpondeo enim in feudis hanc cauſam ſubeſſe, ut ſcilicet ego defendar à domino, quæ ſi rectè conſideretur, non eſt levis, & ſic vides, non fictum ſed verum titulum habere Titium, ut ſcilicet me defendat, licet rurſus ego eum defendere cogar. Nec hæc eſt ſimplex donatio ſed conventio ob graves cauſas.* Breviter: negat adeſſe titulum per fictionem, ſed ex rei veritate, qvoniam nempe reverà vaſallus ſe paſſus fuerit inveſtiri ut defendatur à domino, quæ intentio fuerit vera non ficta. Sed & hic, præterqvam, qvod Vaſallus ſi nolit ſervare contractum feudalem, ſimul negaturus ſit, ſe habuiſſe intentionem, ut defendatur à Domino, adeoque hoc pacto & Roſenthal videatur committere petitionem principii, deducendo qvaſi intentionem defenſionis ex naturâ feudi oblati, cum tamen iam qvæſtio ſit, an inveſtitura iſta plane pro feudo ſit habenda; illud inſuper notandum eſſe exiſtimo, confundere hîc Roſenthalium cauſam finalem cum titulo. Qværebatur enim: an hîc ſubſit verus titulus ad dominium transferendum habilis an ſaltem fictus? & ipſe reſpondet de intentione contrahentium, qvam habent in celebrando contractu. A baculo ad angulum.

a.)d.c.6.concl. 68.n.25.

§. 56. Sentiens igitur infirmitatem illius reſponſionis ipſe Roſenthalius,

thalius, aliud effugium quærit: *Adhæc*, ait *a.*), *videntur interpretes hallucinari, dum dicunt, his & ſimilibus caſibus ſubeſſe fictum titulum, donationis ſcilicet, cum tamen fictum id ſit, ubi à legibus quidem fingitur quid, qvod reverà non ſubeſt. Sed hic revera aliqvid ſubeſt, donatio ſcilicet, licet illa fortaſſe præſumta dici qveat, at valdè apertè præſumta.* Similis eſt hæc reſponſio illi, ſi qvis velit negare, tabulam coloribus variis inductam eſſe picturam, & aſſerat eam eſſe egregiam imaginem. Nam profectò præſumtum & fictum eſſe ſunt Synonyma, & illud lex præſumit, qvod non adeſt, cum ſi revera adeſſet, nullà præſumtione foret opus. *a.*) *d. l.*

§ 57. Quid ergo nos dicemus? Tentabimus, an ita res procedat. Jam alio loco fuſius expoſuit Dn. Præſes *a.*) in legibus Romanis diſtinctionem memorabilem deprehendi inter conſenſum tacitum & præſumtum, etſi utrumque terminum communiter miſceant Doctores. Eadem mixtura haud dubiè etiam commiſſa fuit in doctrina fictionis, qvoniam præſumtionem & fictionem penè Synonymicè uſurpari diximus, ut nempè ſæpe pro fictione haberetur, ubi fictio non eſt, ſed voluntas ſaltem tacita non præſumta. Ita, qvod inferatur, illum v. g. qvi alicui rem tradit ſciens, alteri eam donare voluiſſe, ſi nullam cauſam traditionis expreſsè addat, non ex conſenſu præſumto & propriè loqvendo ficto eſt, ſed ex conſenſu tacito, qvia qvilibet ratione recta utens etiam citra legem humanam ex iſto facto illam concluſionem inferret. Jam dico: canonem, qvod fictio fictionis non ſit admittenda, intelligendum eſſe de fictione propriè dicta, qvæ præſumtioni ſtrictè acceptæ reſpondet, cum lex tale qvid præſumit, qvod ſi citra eam foret, per ratiocinationem nemo aſſeqveretur, ut fit v. g. in fictione poſtliminii & legis Corneliæ, non autem de fictione abuſivè accepta, qvæ æqvipollet voluntati tacitè declaratæ, qvalis eſt etiam in noſtro caſu. Nam ſi qvis ſciens ſe patiatur inveſtiri ab altero de ſuo proprio allodio, non alium finem cum habuiſſe per ratiocinationem conſeqvi poſſumus, qvàm ut dominium directum in alterum transferre voluerit, qvod ratione naturali etiam per nudam voluntatis ſuæ declarationem citra traditionem facere poteſt, ut adeò hac parte nulla fictione ſit opus. Nunqvam enim præſumuntur homines, actus ſerios celebrantes ludere voluiſſe, (qvod hic fieret, ſi inveſtitura in dicto caſu nullum haberet effectum) niſi voluntatem ludendi ſignis certis declaraverint. Et fortè huc reſpexit etiam

ipſe

ipſe Roſenthal in ratione ultimo loco adductâ, dum donationem, in noſtro caſu, non ſimpliciter præſumtam appellat, ſed *valdè apertè præſumtam*, ut innuat, inter actus præſumtos eſſe differentiam, ita ut quidam ſint præſumti à legibus, cum qvid eæ fingunt qvod revera non ſubeſt, quidam apertè præſumti, qvos nos actus voluntatis tacitæ appellavimus. Qvinimò mediante diſtinctione noſtra fortè etiam diſſenſus Doctorum circa veritatem brocardici: qvod fictio fictionis non ſit admittenda, conciliari poteſt, ſi dixerimus, illos, qvi veritatem eius tuentur, loqvi de fictione vera & propriè dicta, iſtos autem qvi canonem iſtum oppugnant *b.*) afferre exempla fictionum abuſivè talium, qvanqvam in iſtam controverſiam diſtinctius inqvirere iam non vacet.

a.) *in Philoſophia Juris §. 133. & in Inſtit. Jurisprud. divin. l. 2. c. 6. §. 19. ſeqq p. 93. ſeqq.* *b.*) *Hertius d. part. 2. § 30. p. 93. citat. Didac. Alteſerram de fict tract. 1. cap 6. & Vinn. ad § 2. Inſt. de Adopt.*

§. 58. Et iſta quidem locum habent, ſi ſciens Vaſallus patiatur ſe inveſtiri de re allodiali; quod ſi errans id admittat, aliud dicendum eſſet, ex inveſtitura non oriri feudum oblatum, quoniam nempe conſenſus deficit, fundamentum omnis voluntatis tacitæ. Itaq; in hoc caſu inſuper præſcriptione opus haberet Dominus directus. Feuda ſiquidem oblata etiam citrà inveſtituram æquè per præſcriptionem poſſe acquiri ac data, fuſius jam probavit Hertius *a.*), cui aſſentior, niſi quod alios Dd Feudales ſecutus, qui in feudorum datorum præſcriptione requirunt bonam fidem *b.*) etiam hic bonam fidem initio & progreſſu temporis juxta jus Canonicum adeſſe debere poſtulat, quod nec ibi nec in feudis oblatis neceſſarium eſſe duco *c.*). Neque quicquam jure Canonico hic immutatum eſſe opinor, quoniam haud dubie diſpoſitio juris Canonici de continuata b. f. non pertinet ad præſcriptionem ſervitutum, cui hac parte ſimilis feudi præſcriptio *d.*).

a.) *d. Part. 2 §. 32. p. 96. ſeqq.* *b*) *vide ex pluribus Dn. Struv. cap. 8. aphor. ult. in fine p. 294.* *c.*) *arg. II. F. 26. § Si quis. II. F. 33. junct. l. 10. ſi ſervit. vindicetur. N. O. II. F. 87. quod eſt capitulum extraordinarium.* *d.*) *argto. dd. textuum.*

§. 59. Quæ verò hactenus de oblatione & traditione feudi oblati diſſeruimus, locum obtinent de jure communi feudali. Aliud videtur obtinere de jure communi Saxonico, propter textum quem jam ſuprà recenſuimus *a.*). Exinde enim Doctores Saxonici inferunt, non va-

lidam

lidum eſſe oblationem in Dominum factam, niſi Dominus ante inveſtituram prædium oblatum per annum & diem poſſederit *b.*). Ubi quidem fateor, quotquot hactenus vidi Doctores, textum illum Saxonicum hunc in modum explicaſſe, neque repugnare iſti expoſitioni idioma Saxonicum ſuprà adductum, ut adeo ſecundum illam explicationem ſenſus ille evadat, ſi dominus cui feudum oblatum eſt, ante anni & diei elapſum vaſallum offerentem inveſtiat de illo feudo, & poſſeſſionem ejus Vaſallo reddat, non poſſe ipſum Dominum prætendere dominium directum in iſto feudo, ſed Vaſallum aut ejus heredem oblationem factam ut nullam revocare poſſe, quo pacto planè non obtinerent jure Saxonico, quæ fuſius de oblatione ficta diſſeruimus *c.*). Verum videtur in iſto textu Juris Saxonici, quod ſenſum illius attinet, adhuc magna obſcuritas latere, ut adeò non mirandum ſit, cur verſio latina & germanica dicti articuli ab ejus verbis & inter ſe diſcrepent, quam diſcrepantiam hîc equidem prolixè tangere nolo; ſufficit quod ratio hujus articuli (ſi communem expoſitionem ſequaris, ſit in obſcuro. Etenim, quod heredem Vaſalli, qui feudum obtulit, attinet, ſine magna difficultate reſponderi poſſet, diſpoſitionem Juris Saxonici eò reſpexiſſe, quod iſto jure, ut initium dicti articuli oſtendit, & paſſim occurrit, non liceat alicui alienare bona ſua immobilia per ſucceſſionem ad ipſum devoluta, ſine conſenſu heredum *d.*), quodq; hêredes ſi alienatio facta fuerit, intra annum & diem habeant jus revocandi talem alienationem *e.*). Igitur neceſſe fuiſſe etiam in oblatione rei allodialis in feudalem, ne per iſtam in fraudem illius juris quid committeretur, ut dominus, antequam vaſallum iterum inveſtiat, fundum oblatum per annum & diem poſſideat, quò heredes, qui forte alienationem revocare volunt, cognitionem de alienatione facta habere poſſint, quod alioqui facillimè ignorare poterant, ſi dominus mox poſt oblationem Vaſallo iterum reddidiſſet feudum, aut præcedente ſaltem traditione ficta ipſum inveſtiiſſet. Sed qvod Verſio latina & Germanica (in idiomate enim Saxonico verba ultima obſcuriora ſunt) eo inclinant, ac ſi citra poſſeſſionem Domini per annum & diem continuatam periculum ſit, ut etiam ipſe offerens à contractu reſiliat, ejus quidem rationem reddere erit difficile. Nam etſi fortè dicere velis, de Jure Saxonico non efficacem eſſe alienationem rei immobilis, niſi alienans coram judicio poſſeſſioni renunciaverit *f.*), adeoque ſi mox poſt alienationem iterum

id

id à Domino recipiat, poſſeſſionem rariſſimè in Dominum fuiſſe judicialiter translatam; tamen, ut alia multa taceam, hæc expoſitio foret maxime violenta, & haud dubiè compilator mentionem magis feciſſet hujus reſignationis judicialis, quam poſſeſſionis, per annum & diem continuatæ, quoniam, uti etiam minori temporis ſpatio reſignatio judicialis fieri poterit, ita poſſeſſio per annum & diem eandem reſignationem nequaquam infert. Quod ſi urgeas, ideò Vaſallum ipſum revocare poſſe alienàtionem intra præfatum tempus, tanquam propter deficientem heredum conſenſum nullam, regeri poſſet, in ejusmodi caſu nullitatem adhærere contractui ſaltem reſpectu hæredum, non verò reſpectu alienantis, quoniam non in hujus ſed in hæredum favorem jus revocandi eſt inventum: Neque novum eſſe in jure ut actus diverſo reſpectu & ſubſiſtat & pro nullo habeatur, exemplo ejus, qui cum pupillo ſine conſenſu tutoris contraxit *g.*), exemplo domini qui in fraudem creditorum manumiſit *h.*). Quicquid verò hujus ſit, quod uſum practicum iſtius articuli concernit, docet Knichen i) illum hodiè non obſervari ſe uno & altero caſu notaſſe, ſed ſufficere oblationem & acceptilationem adminiculante inveſtiturâ firmatam.

a.) ſupra §. 9. b.) vide Coler. deciſ. 80. Reinhart. p.3. diſſ. 8. c.) §. 52. ſeqq. d.) vid. addit. latin. ad d. artic. 34. lit. b. e.) d. addit. lit. d. f.) d. addit. lit. a. g.) pr. Inſt. de aut. tut. h.) pr. Inſt. qui & ex quib. cauſ. & ibi Dd. i.) De veſtit. pact. Part. 1. c. 3. n. 272.

§ 60. Perluſtratâ ſic feudi oblati definitione ordo jam tangit controverſiam *a.*) *ad quam feudorum ſpeciem pertineat feudum oblatum, an ad propria an ad impropria*? Nam variè hîc diſſentiunt Doctores, aliis propriis feudis id accenſentibus, aliis referentibus ad impropria. Qui pro propriis habent, urgent potiſſimum, quod in dubio contractus feudalis & hunc ſequens inveſtitura feudum proprium efficiant, niſi in qvantum per pacta vel rei ipſius in feudum datæ indolem à proprietate feudi receſſerint partes, quod in feudis oblatis qua talibus, non occurrat, quodque modus habendi ab ipſius rei conſtituta natura differat, ejusq; formam non ingrediatur *b.*). Qui pro impropriis habent, vel fluctuant, vel in notis improprietatis diſſentiunt. Fluctuant qui ſentiunt, feudum oblatum eſſe improprium ratione acquiſitionis, dum revera res mea mihi in feudum datur, vel ego eandem, quaſi feudi nomine acceperim ab altero, recognoſco, quamvis idem etiam ad

feuda

feuda propria ob fictionem brevis manus non malè referri poſſit *c.*). A quibus ſimul in determinanda improprietatis nota [illegible] t, qui vel improprietatem in fine feudorum quærunt, vel in acquiſitione quidem, ſed alio utentes medio termino. Utrumque facit Wurmſerus adeoque & ipſe hac parte non adeo [illegible] ſua certus. Poſtquam enim initio ſectionis *d.* iſtam theſin poſuerat: *Ratione* [illegible] *improprium feudum eſt feudum oblatum*, in explicatione poſtea illius theſeos ſequentem in modum mentem ſuam declarat: *Et hoc propter* [illegible] *eſt feudum improprium, quia re vera non eſt beneficium, quando dominus non confert in feudum rem propriam, ſed rem* [illegible] *ſuis vaſalli, deficiente* [illegible] *autem vero beneficio deficit etiam proprium feudum* [illegible] *in improprium degenerat.* (Vides notam improprietatis hic deſumi ab acquiſitione, quaſi feudum oblatum non acquiratur ut beneficium. Quæ [illegible] m ſequuntur, illa demum pertinent ad finem feudorum.) *Proinde non eo intuitu Nobiles res proprias in feudum offerre cenſentur, ut pr*[illegible] *ſibi generare velint, ſed ut abundantiori cautelâ ſibi provideant.* Sunt, qui diſſenſum iſtum conciliare allaborant, pro diverſo conſiderandi modo, diſtingvendo videlicet inter feuda ſpectata in actu conſtitutionis & prout iam conſtituta ſunt, ſic ut illo caſu utique habenda ſint pro impropriis, hoc verò in univerſum propria cenſeri debeant, niſi aliud fuerit actum *e.*).

a.) *Conf. ſupra* §. 46. *b.*) *Vid. Illuſtrem Dn. de Rh*[illegible] *z. Comment. Feud.* *p.* 50. *Conf. Tabor. Ichnograph. p.* 7. *c.*) *Vid. Magnif. Dn. Str*[illegible]. *Exam. Jur. Feud. cap.* 4. *qu.* 17. *p.* 66. *d.*) *De Feud. impropr. claſſ.* 3. *S. ſ.* 8. *p.* [illegible] 81. *e.*) *Vid. Herzium de FF. Oblat. part.* 2. §. 1.

§. 61. Quæ diſtinctio fortè clarior evadet, ſi aliis terminis eandem efferamus, ſic, ut ſeparemus Feudum pro contractu feudali [illegible] ptum, à feudo quod ius Vaſalli & Domini denotat. Hoc ultimo modo ſi conſideres feudum, verum eſt, oblata feuda pertinere ad [illegible] hoc eſt poſtquam dominium directum translatum eſt & [illegible] ut a[illegible]dem habenti feudum in iſta conſtitutum, eadem [illegible] m a[illegible]is eſt natura, itéq; vaſalles pariter & dominus eadem [illegible] & inter ſe [illegible] t, quæ locum habent in feudis [illegible] Atque [illegible] muniter volunt ii qui inter feuda propria referunt oblata [illegible] Quod verò feudum pro contractu [illegible] matur pro contractu [illegible] de proprietate & improprietate ſumi debere deduximus ſupra [illegible]

ſuppo-

ſuppoſito qvarto & qvinto *b.*) nullum erit dubium, feudum oblatum pertinere ad feuda impropria, qvia irregulare eſt *c.*), qvod in hoc contractu contra regulam præceſſerit alienatio vaſalli, qvi rem infeudandam contribuit domino, & contra dominus acqvirat hic aliqvid & accipiat, non vaſallus, unde etiam contigit, ut qvo magis à naturâ ſuâ & beneficialis ſeu liberalis conceſſionis indole receſſere feuda, eò freqventari magis cœperint feudorum oblationes *d.*) Nam expreſsè feudiſta feuda propria & qvatenus ordinariam habent naturam definit, qvod ſint ſpecies beneficii, *ubi ex benevolentia* Dominus vaſallo rem in feudum concedit, at hic, qvæ præſtat Dominus, non facit ex benevolentia ſed ad id tenetur ex promiſſo *e.*)

a.) *Vid. Illuſtr. Dn. de Rhez. d. l. Dn. Struv. Capite 7. aph. 10. n. 10. adde omninò ſuprà* §. 44. *b.*) §. 32. & 33. *c.*) *Vid. præſuppoſ. 10.* §. 37. *d.*) *Eyben Elect. Feud. cap. 9.* §. 12. *p. 213.* *e.*) *Vide ſuprà* §. 47. 48. 50. & *hactenus aſſentimur ex parte Wurmſero, cujus verba dedimus* §. *præced.*

§. 62. Qvodſi maximè adverſus nos urgere velis, ſeparandum eſſe actum oblationis ab ipſa in feudum conceſſione: illum præcedere, hanc ſeqvi, illum fieri à priſtino & allodiali rei domino, mox autem futuro vaſallo, hanc à novo per oblationem facto domino & mox futuro ſeniore, illum transferre plenum ſeu omne dominium, hanc retento directo ſolum dominium utile, qvæ profectò multæ ſint, & palpabiles differentiæ *a.*), adeoqꝫ nos malè applicuiſſe ad ipſum contractum feudalem, qvæ eundem antecedunt: reſpondebo; iſtas quidem differentias inter hæc duo & à nobis agnoſci, (niſi qvod ſuprà monuimus, propriè non translatum fuiſſe dominum plenum per oblationem præcedentem) interim ea nihil obſtare, qvo minùs propter iſtam præcedentem oblationem, qvæ in aliis contractibus feudalibus non eſt, contractus ipſe feudalis pro irregulari habeatur. Nam & iſte contractus irregularibus accenſeri poteſt, qvi neceſſario qvid præreqvirit, qvod alii contractus non habent *b.*) & vel maximè hoc de feudo oblato dici poterit, qvia præcedens oblatio, qvoniam cum conditione inveſtiendi fit, ipſa ſatis perſpicuè ad ipſum contractum feudalem ſe refert per modum correlati. Accedit, qvod hoc pacto etiam differentia quaſi ſit inter feuda oblata & data ratione objecti, cum in his dominus rem propriam in eum transferat, cujus anteà non fuerat, in oblatis verò dominus etſi & ipſe rem

 pro-

propriam transferat, id tamen fiat in eum, cujus paulò antè fuerat, ita ut morali æſtimatione ferè idem ſit ac ſi res non fuerit ipſius domini. At verò & illa feuda qvæ aliqvid irregulare ratione objecti comitatur, ad impropria pertinent, v.g qvæ fiunt de re mobili.

a.) Vid. Eyben. d. l. p. 214. b) adde omninò præſuppoſitum 15. 16. 17. *§. 42. 43. 44.*

§. 63 Qvare mallem feuda oblata referre inter ea, qvæ intuitu acqviſitionis aut objecti impropria vocantur, qvàm aſſerere cum Wurmſero *a.*) eſſe illa impropria ratione finis, *qvaſi nobiles offerendo feuda non ideò hæc faciant, ut præjudicium ſibi generare velint, ſed ut abundantiore cautela ſibi provideant.* Etſi enim in moralibus ſæpius finis actum aliqvem vel negotium ſpecificet, etſi idem obtineat in contractibus etiam, exemplo commodati, depoſiti &c. tamen hoc intelligendum eſt de fine proximo, qvi definitionem contractus ingreditur & obligationem contrahentium determinat, qvalis iſte finis, quem vaſalli in oblatione feudi habent, neqvaqvam eſt dicendus, nemo enim & nec ipſe Wurmſerus ejus mentionem facit in definitione feudi oblati.

a.) Vid. §. 60.

§. 64. Deinde obſcurum paululum eſt, qvod per illa verba velit Wurmſer Nam ſi illa fuit ipſius intentio, qvod nobiles intendant defenſionem rerum ſuarum ſibi a Domino accerſere *a* jiſte finis parum differt à fine feudi dati, nam in hoc etiam dominus dando vaſallo feudum ad defenſionem rerum ſuarum vaſallum vult obſtringere. Et regulariter in feudo utroq; ſive dato ſive oblato vaſallus domino ſervitia dominus iterum vaſallo defenſionem debet. Qvod ſi verò per *abundantiorem cautelam* qva ſibi providere velle nobiles, ait Wurmſerus, intelligat, majora privilegia & jura qvæ vaſallis competant in feudis oblatis qvàm alias admittat natura feudorum communiter *b.*), falſam eſſe omninò hanc Wurmſeri aſſertionem oſtendent mox dicenda. Similiter dum ait per oblationem rei allodialis in feudum nobiles *nolle ſibi generare præjudicium*, verum quidem eſt ſi is ſit ſenſus, quod in feudo oblato regulariter non majus jus competat domino qvam in feudo dato, falſum iterum. ſi ea ſit Wurmſeri ſententia, qvaſi per oblationem à vaſallo futuro factam is nolit ſibi generare præjudicium quod regulariter feudum comitatur. Etenim ſi nullum intuitu rei in feudum oblatæ vellet ſibi præjudicium generare, rem non offerret, dum ergo offert, & quidem in feu-

feudum,contradictio ferè eſſet vel certè reſervatio mentalis facto contraria, ſi nullo pacto expreſſo addito poſtea prætenderet, ſe quidem rem in feudum obtuliſſe, ſed noluiſſe tamen ut res fieret omnino feudalis, id eſt ut inveſtituram ſequerenrur feudi naturalia.

a.) Conf. ſuprà §. 14. b.) Fuiſſe hunc ſenſum Wurmſeri oſtendit n. 8. ſtatim ſubſeqvens d. p. 283.

§. 65. Cum itaque ex dictis pateat feudum oblatum pertinere ad feuda impropria jus non alterantia, quia improprietas potiſſimum afficit occaſionem contrahendi *a.*), & prætereà ſuprà *b.*) oſtendimus veritatem canonis, qvod feuda impropria in reliquis retineant naturam feudorum communem, jam ſua ſponte corruit communis Dd. obſervatio, qvaſi generalis hæc inſuper inter feuda data & oblata ſit differentia ut tam reſpectu juris Domino directo competentis, qvam reſpectu obligationis in Vaſallo radicatæ in feudo oblato ſenſibilis ſit diverſitas. Dominum enim acqvirere tantum jus clientelare in feudis oblatis multorum JCtorum ſententia eſt *c.*), ac mitius Vaſallos plerumque in eiusmodi oblatis feudis quam in reliquis haberi in priſtinæ libertatis & dominii memoriam, adeoque feuda oblata habere magis naturam protectionis qvam feudi *d.*). Quoniam verò ibidem adſtruximus, iſtum canonem ſaltem duas admittere limitationes, quarum reſpectu feudum improprium etiam ultrà expreſsè acta à natura feudi proprii recedat, ſi iſta receſſio nitatur vel ratiocinatione neceſſario inferente vel per textum feudalem probetur *e.*), & verò ex his limitationibus nulla ad præſentem obſervationem poteſt accommodari, nulla ratio ſvadet veritatem iſtius opinionis. De textu feudali res eſt extra controverſiam. Rationem qvod concernit, nullam aliam equidem afferri video, quàm quæ ſupra *f.*) ex Wurmſero fuit recenſita, quod Nobiles non eo intuitu res proprias in feudum obtuliſſe cenſendi ſint, ut præjudicium ſibi generare velint, ſed ut abundantiori cautela ſibi provideant: Præterquam enim qvod iam quædam quoad expoſitionem horum verborum monuimus *g.*) nulla eſt neceſſaria connexio inter illam rationem & concluſionem, quod propterea non præſumendum ſit, offerentes ſe voluiſſe obligare ut alios Vaſallos, & Jus quod alias Domino feudi competit voluiſſe in ipſum transferre: quippe hæc præſumtio, ut valdè levis, excluditur per id ipſum quod oblatio rei facta ſit non ſimpliciter, non in protectionem, ſed *in feudum*, unde fortior præſumtio adverſus iſtam illationem mili-

tat,

tat, quod quilibet præſumatur loqui propriè & in ſignificatu rei communi. Accedit, quod hic maximè locum habere videatur diſtinctio inter oblationem & ſubſequentem inveſtituram, in quâ perſonæ conſiderantur non amplius ut offerentes & acceptantes, ſed potiùs ut domini & vaſalli. Eſto vaſallum, dum offert feudum, iſtam intentionem habere, tamen iſte actus oblationis eſt extrinſecus quoad inveſtituram, eique formam non dare poteſt, ubi maior pro conditione feudali ad quam utraque pars cogitationes ſuas retulit, præſumtio valet. Denique non omnia feuda propter tutelam oblata eſſe ex ſuprà *b.*) dictis affatim liguet. *i.*)

a.) *Conf. præſuppoſ. 15. §. 42. b.*) *Præſuppoſ. ult. §. 45. c.*) *Vide quos citat Itterus de Feudis Imperii & Hertius de FF. oblatis Part. 2. §. 37. p. 110. d.*) *Itterus & Hertius dd. ll. ubi obiter noto, parum conſtare ſibi Itterum, quod quoad priorem aſſertionem videatur magis inclinare ad ſententiam noſtram, poſteriorem vero dicat facilè ſibi perſuaderi, cum tamen utraq; aſſertio ſit de correlatis, ut aut utraq; amplectenda ſit aut rejicienda. Conf. Wurmſer. d. p. 281. de feud. impropr. n. 8. e.*) *Vid. d. §. 45. f.*) *§. 60. g.*) *§ præced. 64. h.*) *Suprà §. 14. i.*) *Hertius d. part. 2. § 37. p. 110. ſeqq. adde Ill. Dn. de Rhez. Comm. Feud. p. 45. & 49.*

§. 66. Trahi communiter ſolet in partes hujus ſententiæ, quam modo refutavimus, & Monzambano, cujus iſta ſunt verba *a.*). *Equidem cui de meo in feudum aliquid concedo eundem & in plenum, utut honoratiorem, ſubditum mihi adſciſcere poſſum, & quas placeat leges ipſius poſſeſſionis præſcribere. Sed qui bona jam antea parta ab altero tanquam feuda deinceps vult recognoſcere, ille nihil aliud agere eſt intelligendus, quam ut iſti, quem Dominum feudi ſalutat ſeſe tanquam inæqualiter fœderatum adjungat, iſtiusq; majeſtatem comiter colere teneatur.* Unde videri poſſet, quaſi & ipſe Monzambanus putet in feudis oblatis etiam quoad alias controverſias feudales deteriorem eſſe conditionem domini & meliorem vaſalli quam in datis. Et ita intellexit illum Itterus *b.*) qui pro exponenda ejus intentione mox, exactam modò Doctorum ſententiam, ſubjungit. Sed quod pace Viri docti dictum ſit, iſta quidem intentio Monzambani ibidem non eſt, ut oſtendat differentiam eſſe inter feuda data ac oblata quoad controverſias feudales, ut Dd. communiter volunt, ſed ſaltem ut oſtendat differentiam inter hæc duo reſpectu
ſub-

Digitized by Google

ſubjectionis, quæ controverſia ad feudales non pertinet, cum regulariter nexus feudalis qui eſt inter dominum & vaſallum, & ſubjectio atq; imperium inter principem & ſubditum toto cælo differant, quodcunque feudi ſeu oblati ſeu dati genus conſideres. Nam neutra propoſitio procedit: Dedi tibi rem in feudum ergo es meus ſubditus, vel: obtuli tibi rem in feudum, ergo ſum tuus ſubditus. Unde etiam eſt quod dicitur in Pace Oſnabrugenſi. Von der bloſſen Lehns oder Affter Lehns qualitæt, ſie kommen von Königreich Böhmen oder Churfürſten und Ständen des Heil. Römiſchen Reichs oder anders woher/ entſtehet die Gerechtigkeit zu reformiren nicht *c*.). Ergo hoc ſaltem vult Monzambano, reſpectu habilitatis ad ſubjectionem eſſe differentiam inter feudum datum & oblatum, quod in illo dominus (ſi videlicet princeps ſit & jam majeſtate polleat) poſſit vaſallo ſub hac conditione, ut ſimul ſubditus fiat concedere feudum, in hoc autem (ſi offerens anteà libertate gaviſus fuerit, & poteſtate ſumma in ſubditos polleat, loquitur enim ibi de feudis à Statibus Imperatori oblatis, quos antea ſui juris tempore oblationis fuiſſe demonſtraverat:) dominum ejusmodi leges vaſallo offerenti non poſſe præſcribere, ſed potius in huius arbitrio eſſe ſitum an ſe ſubjicere voluerit nec ne, quorum illud tamen non facilè præſumi debeat, nec ex nexu feudali tanquam à ſubjectione diverſiſſimo poſſit præſumi. Quæ differentia non ex nota quadam proprietatis aut improprietatis in iſtis duobus feudorum generibus profluit, ſed ex regula communi de contractibus, quod ille qui ex contractu minorem utilitatem ſentit, poſſit alteri ad quem maior utilitas ex contractu redundat, leges pacti præſcribere. Ut taceam, Monzambanum hoc loco non comparare in genere feudum oblatum & datum, quod communiter faciunt Dd., ſed in ſpecie feudum datum non regale, cum feudo oblato regali. Igitur ſapienter iſta quidem a Monzambano fuiſſe tradita arbitror, etſi ab illâ communi Doctorum opinione de differentia inter feuda data & oblata me alienum eſſe ſim profeſſus, ignorantiam verò ſuam in materiâ feudali prodidit immodeſtus Monzambani cenſor Pacificus a Lapide *d*.) dum ait, *neminem in jure feudali tantum ſuperficialiter doctum aſſerere, quod feudi vinculum inter dominum & vaſallum fœdus Politicum inæquale conſtituat, cum fœdera Politica inter Summas Poteſtates ac ſeparatas civitates tantùm pangantur.* Nam præterquam quod hic terminum *Politici* fœderis ineptè pariter

 ac

ac doloſè immiſceat, cum Monzambano in diſcurſu ſuo [illegible] *Politicum* non adhibuerit, docere ipſum potuiſſet Magnus Grotius, nexum feudalem & [illegible] inæquale in [illegible] negotio parum differre. *Hæc enim*, inquit c.) (obligatio perſonalis vaſalli erga dominum) *nil eſt aliud quam ſpecies fœderis inæqualis quo alter alteri operam pollicetur, alter alteri præſidium & tutelam.*

a.) De ſtatu Imperii c. 3. §. 4. b.) d. l. p. 25 & 27. c.) Vid. Strav. Synt. cap. 11. aph. 2 p. 4[illegible] adde Grot. lib. 1. cap. 3. §. 2[illegible] d. [illegible] Illur. ad d. l. p. m. [illegible] e.) d. l. 1. c. 3. §. 23.

§. 67. Antequam præſens caput claudam, illud [illegible] dum reſtat, reliquas feudorum diviſiones, ſecundum quas feudum eſt vel novum vel antiquum, vel ſeculare vel Eccleſiaſticum, vel nobile vel ignobile &c. etiam poſſe accommodari ad feuda oblata, quoniam videlicet diviſiones iſtæ a novis quippe fundamentis petitæ, poſſunt applicari tam feudis propriis quam impropriis, quamvis nonnulli Scriptorum feudalium eas ſolum ſub genere feudi proprii, tanquam huius ſolius ſubdiviſiones, exponere ſoleant. Quod tamen diviſionem feudi in novum & antiquum concernit, notandum, quod communiter Doctores, dum de natura feudi oblati diſſerunt, ſtatuant feudum oblatum eſſe novum a.). Sed hoc non ita intelligendum eſt, ac ſi negent feuda oblata etiam poſſe eſſe antiqua, verum quod in dubio feuda oblata nova potius quam antiqua cenſeri debeant, niſi in inveſtitura dictum fuerit quod feudum oblatum conceſſum eſſe debeat iure antiqui b.), quod veritati omnino eſt conſentaneum, quoniam, ut probavimus, feudum oblatum, excepta oblatione communia habet iura reliqua cum feudis datis. Extenditur iſta theſis, ut valeat, etiam ſi bona allodialia per oblationem feudis antiquis ſint inſerta, ut & tum naturam feudi novi retineant, niſi iterum aliud actum fuerit c.), quia videlicet & bona illa, quæ feudo antiquo per dominum ex bonis propriis adjiciuntur, ob hanc inſertionem non induunt naturam antiqui feudi, cui adjiciuntur, ſed novi qualitatem aſſumunt.

a.) Wurmſer. d. claſſ. 3. Sect. 8. n. 10. p. 283. Hertius d. part. 2. §. 37. p. 111. Speidel voce auffgetragene Lehn *f. m. 84. b.) Hert. d. l. Zas. Epit. uſ. Feud. part. 3. n. ult. c.) Speidel. d. l.*

CAP. II.

CAPUT II.

De

Quæſtionibus ſpecialibus circa Feuda Oblata.

SUMMARIA.

CОnnexio dicendorum §. 1. Regulæ generales de perſonis quæ feudum offerre poſſunt, ubi de Ganerbiis §. 2. Item de rebus offerendis & in ſpecie de oblatione regnorum aut aliis jus eorum partis. §. 3. An Vaſallus evicto feudo oblato Domino teneatur de evictione? §. 4. Affirmativa ſententia adſtruitur contra Hertium. §. 5. 6. 7. 8. An bona avita poſſint in feudum offerri? §. 9. An res oneribus publicis ſubjectæ? §. 10. An & qvatenus pecunia? §. 11. An Dominium directum in feudum iterum alii offerri qveat? §. 12. An & dominium utile? Rationes pro affirmativa. §. 13. 14. Negativa §. 15. defenditur. § 16 17. 18 An privatus poſſit offerre extraneo bona ſua? §. 19. An licita ſit oblatio potentiori facta? § 20. 21. Ad intellectum qvæſtionum de Feudis Oblatis ex Jure Publico Romano Germanico §. 22. præſupponitur. I. Diſponere de eſſentia forma alicujus Reipublicæ jam conſtitutæ non pertinere ad poteſtatem Legislatoriam. §. 23. II. Non juſtè Principem diſponere ut doctores de forma Reipublicæ aliter loqvantur, atq; eſt. § 24. III. Non peccare contra officium boni civis, qvi irregularitatem Reip. notat. IV. Leges Imperii non præſcribere qvomodo de forma Imperii loqvendum ſit. V. Pro lege non habendas eſſe nudas aſſertiones in Legibus publicis, & procerum imperii orationibus § 25. VI. Diviſionem Rerumpublicarum vulgatam eſſe imperfectam. VII. Formam Imperii Romano Germanici eſſe mixtam ex Monarchia & Syſtemate Civitatum. §. 26. IIX. Statum imperii & immediatum imperii civem differre. IX. Neceſſarium ſtatus reqviſitum eſſe, ut ſit imperio immediate ſubjectus etiam ratione bonorum. § 27. X. Status Imperii poſſidere multa allodialia. XI. Non eſſe ſtatus, qvi non habent votum & ſeſſionem in Comitiis. XII Ex his reqviſitis dependere ſtatuum ſuperioritatem territorialem. §. 28. XIII. Superioritatem territorialem cum ſtatibus reciprocari. §. 29. XIV. Reliqvis immediatis competere regalia & jus territorii. XV. Superior. ſtatuum imperii eſſe poteſtatem ſummæ æmulam &c. XVI. Jus territorii eſſe exercitium regalium &c. XVII.

Differre

Differre ſuperioritatem & jus territorii §. 30. *XIIX. Status eſſe ſubditos imperii, reliquos cives immediatos propriè tales.* §. 31. *His præſuppoſitis & notata confuſione aliorum quæritur;* §. 32. *An & quatenus immediati imperii cives territoria ſua immediata aliis in feudum offerre poſſint? R. Allodialia Imperatori vel alii immediato citra conſenſum Imperatoris offerri poſſe.* § 33. *Neq; obſtare titulum Cod. ne liceat potentioribus &c.* § 34. *Extraneo ab immediatis non ſtatibus non poſſe. An à ſtatibus?* § 35. *Referuntur opiniones diſſentientium.* §. 36. *Negativa rejectis rationibus falſis aut dubiis* §. 37. *adſtruitur.* §. 38 39. *Feudalia verò offerri non poſſe.* §. 40. *An Status poſt oblationem territorii ſui Status maneat?* § 41. *Rejicitur quæſtio ut aliena. An ſtatus Imperii poſſit alterius ſtatus ſubditus fieri?* §. 42. *An ſtatus alteri ſtatui territorium offerens præſumatur ſe ſubjicere voluiſſe?* §. 43. *An Imperator feudum ab extraneo oblatum acceptare poſſit?* §. 44. *An a ſtatu?* §. 45 *An à cive mediato?* §. 4[6]. *Hiſtoria ducatus Wurtenbergici ab Archiduce Auſtriæ in ſubfeudum accepti.* § 47. *An Ulricus Dux Würtenbergiæ ducatum Ferdinando obtulerit, an verò Ferdinandus eum Ulrico dederit.* § 48. 49. *An Ulricus per oblationem peccaverit?* §. 50. *An præjudicaverit immedietati ſuæ?* §. 51. *An Comites Waldeccia offerendo Comitatum ſuum Landgrafiis Haſſiæ ſe his voluerint ſubjicere?* §. 52. 53. *An in feudis oblatis Dominus teneatur jurare fidelitatem?* § 54. *An fœminæ ſuccedant in feudis oblatis?* §. 55. *An feudo oblato privari debeat Vaſallus inveſtituræ renovationem negligens?* §. 56.

§ 1.

His ita de natura feudi oblati præmiſſis in genere, jam in ſpecie quæſtiones ſpeciales de feudis oblatis conſiderabimus, ubi tamen non expecta applicationem principiorum communium juris feudalis ad feuda noſtra, ſic enim tractatio prolixior foret, ſed quæſtiones inter Doctores controverſas feuda oblata quà talia concernentes. Oriuntur verò iſtæ controverſiæ potiſſimum ex duplici fonte, vel ex præſuppoſito falſo de naturâ feudi oblati, vel ſi de hâc doctrina ſe rectè habeat, ex dubiâ hypotheſi Juriſprudentiæ publicæ ſtrictè ſic dictæ. In illis brevioribus nobis eſſe licebit, provocando videlicet ad ea quæ capite præcedenti demonſtravimus. In his diſtinctius quædam de præſuppoſitis ex Jure publico erunt differendæ, ſed & ea tamen quantum fieri commodè poterit, pauciſſimis.

§ 2. Initio quod perſonas feuda offerentes concernit non quæremus

remus. *an mas vel fæmina, minor, infans, ſurdus & mutus feuda offerre poſſint?* Dependent enim hæ quæſtiones ex principiis communibus: quod ille, qui liberam rerum ſuarum adminiſtrationem & poteſtatem alienandi habet. & in ſpecie non eſt prohibitus bona ſua in feudum offerre poſſit; & vice verſa, quod ille cui alienatio rei eſt prohibita, nec feudum poſſit offerre, ſive ſit perſona publica ſive privata, unde haud dubiè *Ganerbii* non poterunt invitis ſociis bona ſocietati illata in feudum offerre, ſive ea clauſula pactis Ganerbinatus expreſsè ſit inſerta, ſive minus, quia pactum Ganerbinatus in genere reſtringit poteſtatem alienandi *a.*).

a.) Struv. Synt. J. F. c. 7. aph. 10. n. 12. p. 258. Speidel. d. voce. Hert. part. 2. §. 19. p. 118.

§. 3. Quod res concernit ſimiliter illud axioma generale obſervandum eſt; omnes res, quæ ſunt in commercio, & quarum alienatio non eſt prohibita, ſive ſit mobilis, ſive immobilis, ſive corporalis, ſive incorporalis, ſive res ſingularis, ſive bonorum univerſitas, ſive præſentia ſint bona, ſive futura *a.*) poſſunt in feudum concedi. Unde facile jam fieri poteſt applicatio ad *regna, an & ipſa poſſint in feudum offerri?* Paucis enim huc applicanda erit diſtinctio Grotii *b.*) inter regna patrimonialia & uſufructuaria; Illa poterit rex absque conſenſu populi ſalva majeſtate ſua; in his requiritur populi conſenſus. Summatim verò illa pro patrimonialibus habemus, quæ Princeps vi bellica ſibi comparavit, aut cui populus neceſſitate aliqua extrinſecâ impellente ſe ſubjecit, reliqua verò quæ à populo ex liberâ voluntate in principem collata ſunt, ſive electiva ſive ſucceſſiva ſint, habemus pro uſufructuariis: Affinem huic quæſtionem: *An rex partem populi renitentem conſentiente reliquâ majori populi parte alii offerre poſſit?* diſtinctè exponit idem Hertius *c.*) cui aſſentimur.

a.) Exemplum & præjudicium vide ap. Struv. d. l. n. 11. p. 254. ſeqq. adde Hert. d. part. 2. §. 20. & 21. b) l. 1. de J. B. c. 3. S. 11. ſeqq. conf. Hert. d. l. §. 16. p. 70. ſeqq. ubi rem declarat exemplis. c.) d. l. §. 17 p. 72. ſeqq.

§. 4. Non verò aſſentimur in alterius quæſtionis huc pertinentis definitione. Nimirum cum de oblatione rei propriæ nullum ſit dubium, de *aliena* quæritur, *an Vaſallus offerens Domino teneatur præſtare evictionem?* Ubi Dominus Struvius *a.*) poſtquam deduxiſſet, Dominum,

in feudo dato evicto vaſall 9 ad evictionem eſſe obligatum *b.*). in feudo oblato diſtinguendum eſſe ait, inter titulum quo res in feudum offertur, utrum id fiat per emtionem venditionem vel ſimilem titulum, in quo alias evictio præſtari ſolet, an verò v.g. per donationem, in qua aliàs ad evictionem tradens non tenetur: priori caſu etiam Vaſallum teneri ad evictionem feudi oblati, non verò poſteriori. Sed ab eâ ſententia poſtea iterum receſſit Vir laudatus alibi *c.*), ideò quòd donatio in feudo oblato non ſit pura, ſed fiat ob cauſam futuram, nempe ut ille, cui offertur res, reddat eam in feudum, ſimulque fidem recipr ocam & tutelam per contractum feudalem promittat, in donatione verò ob cauſam præſtanda ſit evictio *d.*). His verò non obſtantibus magis arriſit Hertio prior illa opinio quod in feudis oblatis non aliter evictio præſtanda ſit, niſi mercenaria fuerint *e.*), ob iſtas quidem rationes, 1. quod feuda etiam non oblata evictionis obligationem non ſemper contineant, puta ſi gratuita ſint & planè libera a ſervitiis, nec quicquam Vaſallus pro illis præſtet, quod iſtorum vicem ſuppleat. 2. quod Evictio, quatenus in feudis oblatis præſtanda ſit, deſcendat ex præambulo pacto oblationis & acceptationis futuri Vaſalli & Domini, non verò ex contractu feudali, cujus vi Vaſallo teneretur Dominus. 3. qvod huic ſit conſequens, ſi illa gratuita fuerint, nihil poſſe dominum queri quod res conditioni feudali ſubtracta ſit, 4. quod præterea differant in præſenti materiâ feuda oblata, quod illic re evicta res vel pretium præſtetur, hic ſecundum jus commune, quo contractus innominati reguntur, pretiũ quod Dominus exſolvit cum eo quod verè intereſt præſtare neceſſe ſit; quibus 5 ad illuſtrationem addit exemplum illuſtre de præfectura quadam ab Hanovienſibus Electori Palatino in feudum oblatâ, & à Landgrafio Haſſiæ, qui evincere illam volebat, per modum transactionis pro ſolutione 1200. flor. obtenta. Poſtulaſſe enim Palatinum ut ſumma 1200 flor. in præfecturæ locum ſuccederet, tandemque amicabili conventione rem eſſe transactam, ut Comes Hanoviæ loco illius præfecturæ partem arcis & urbis Ortenberg Palatino offerret & in feudum reciperet.

a.) *Synt. Feud. c. 6. aph. 9. n. 7. p. 193. ſeqq.* *b.*) *II. F. 8. & 25.* *c.*) *In diſſ. de Feud. obl. c. 4. § ult.* *d.*) *arg. l. 1. C. de donat. ſub. m. d. Struv Synt. jur. civ. Ex. 27. th. 17. Frantzk ad tit. de evict. n. 4 9.* *e.*) *d. part. 2. § 7. p. 52. ſeqq.*

§. 5. No-

§. 5. Nobis verò placet poſterior opinio Struvii, contra quam Hertii argumenta nihil videntur evincere: Nam quod *Primum* attinet, putamus Juri feudali convenientiorem eſſe communem Dd. ſententiam, quod etiam in feudo franco Dominus vaſallo evictionem præſtare teneatur, ob generalitatem textus feudalis *a.)* & quia adverſa opinio non ſolum textu ſed & ratione deſtituitur. Quamvis enim Hertius ad æquitatem hic provocet, quaſi iniqvum ſit, dominum in feudo franco ad æſtimationem vel aliam rem reddendam obſtringere velle, cum credere debeamus illum donationem vel ſimplicem vel remuneratoriam quidem, ſed juris imperfecti, hoc eſt ad actionem vel retentionem inhabilem feciſſe, quæ docente Frantzkio evictioni non ſit obnoxia; tamen huic inſtantiæ facilè videtur reſponderi poſſe. Nam initio notandum eſt, quod donatio ſub cauſa & donatio remuneratoria toto cœlo differant, cum illa fiat ob cauſam futuram, hæc ob præteritam *b*). Deinde etſi Frantzkius, dum ea quæ de evictione in donatione utraque præſtanda diſſeruerat, poſteà *c.*) ad feudum applicat, expreſsè afferat, feudum ad donationem remuneratoriam, ut & ad eam quæ ſub cauſa fit, diverſo reſpectu referri poſſe, nos tamen Struvii poſteriorem opinionem ſecuti, comparationem feudi cum donatione remuneratoriâ utpote multis difficultatibus obnoxiâ omiſimus, contenti ſola comparatione cum donatione ſub cauſa facta ut evidentiore. Igitur quæ hoc loco Hertius de donatione remuneratoria juris imperfecti diſſerit, quamvis & ipſa paululum obſcuriora ſint, & verbis apertis in Frantzkio, ad quem provocat, non contineantur, nos non tangunt, quia feudum francum etiamſi planè nullam convenientiam habeat cum donatione remuneratoria, minimum tamen cum donatione ob cauſam habet identitatis rationem, quoniā & in feudo franco vaſallus citra ſervitia tenetur tamen fidelitatem præſtare & reliqua obſervare, ob quæ omiſſa feudum amittitur, quod ad donationem ob cauſam ſufficit. Quare falſum eſt, quod Hertius ſcribit in feudo franco eſſe donationem ſimplicem. Taceo, quod, etſi hæc maximè ita ſe habeant, tamen à feudô francô ad feudum oblatum non videatur procedere illatio, quia in feudo franco vaſallus ab omnibus ſervitiis militaribus liber eſt, at in feudo oblato regulariter & quatenus per pacta aliud non eſt expreſſum, dominus tenetur vaſallo ad defenſionem & tuitionem militarem, quæ ſervitiis correſpondet, etſi propter prærogativam Domini in feudo ſervitiorum nomine non appelletur.

a.) d. II. F. 8. & 25. b.) Frantzk. d. l. n. 499. c.) d. l. n. 917.

§. 6. *Secunda* ratio Hertii, ſi à *tertia* ſeparetur, nihil infert, quoniam & nos fatemur, quod obligatio vaſalli offerentis ad præſtandam evictionem non tam oriatur ex contractu feudali, quàm ex præcedenti conventione oblationis, ſed id ſaltem negamus, quod exinde deducit Hertius, in ratione *tertia* quaſi, ſi oblatio gratuitò facta fuerit, Dominus nihil poſſit queri, quod res conditioni feudali ſit ſubtracta Nam hic iterum regerimus, quod fundamentum querimoniæ à Domino inſtitutæ nitatur illâ ratione, quod oblatio pertineat ad donationem ob cauſam in qua ad evictionem donans obligatus eſt. Unde nos quidem non feriunt ea, quæ Hertius pro illuſtratione huius rationis adducit: *Nec obſtat,* aït, *a.) quod alter interea ex hac oblatione inſigne emolumentum obtinuerit, puta tutelam, familiæ conſervationem, & ſi diis placet, levamen adverſus expiatorios & ſiticuloſos ignes. Nam Dominus ex adverſo ſpem habuit, extinctâ familiâ ſuccedendi, & Vaſallus iſtis commodis magno cum cordolio impoſterum carere cogitur; non rarò verò res obtulit, ut iſtas conſervaret, quibus ſubmotis miſerum, imò indignum foret ad alias ſufficiendas cogi.* Etenim ſicut ironia iſta de levamine paululum intempeſtiva & obſcurior eſt, ita quæ de commodo Domini ex oblatione orto & cordolio vaſalli recenſet, id ſaltem probant, deteriorem eſſe conditionem vaſalli in feudo oblato quã domini; non probant, quod oblatio feudi non pertineat ad donationẽ ob cauſam, utpote in qua regulariter etiã donantis conditio deterior eſt, quam donatarii; neque enim quis donationem ob cauſam ſibi imaginari debet. quod ſit ubi quis per donationem meliorem cauſam obtinere intendat, vel ut in Germanico proverbio eſt, ubi quis proiectione farciminis meditetur acquiſitionem petaſonis. Ergo invertere poſſumus: Uti in feudo dato Dominus feudi tenetur Vaſallo ad evictionem non obſtante quod in translatione feudi Vaſalli conditio melior ſit quam Domini, ita in feudo oblato illa ratio Vaſallum non liberabit ab evictionis præſtatione. Quod verò ultimo loco Hertius annectit de intentione Vaſalli, quod non rarò res offerat, ut illas conſervet, præterquam, quod non valeat in feudis oblatis in genere, de quibus hoc loco ſermo eſt, non videtur concludere, id quod vult Vir eruditus, quaſi propterea miſerum ſit & indignum, ſi vaſallus feudo evicto aliud cogatur ſubſtituere. Quippe Vaſallus qui in oblatione conſervationem bonorum ſuorum reſpicit, reſpicit, vel certe reſpicere

ſpicere debet conſervationem contrà vim injuſtam. At evictio præſumitur facta eſſe per juſtam violentiam, puta judicialem, unde nihil indigne hic ſubeſt, quod Vaſallum ab evictionis præſtatione tueri queat. *a.) d. l. p. 53.*

§. 7. *Quarta* verò ratio ad Statum controverſiæ, quem ventilamus parum facere videtur; quippe quærimus, an Vaſallus feudi ſub titulo donationis oblati evictionem præſtare debeat Domino? ibi verò adducitur, quod inter ſatisfactionem de evictione in feudo dato, & inter eam quæ facienda eſt in oblato (ſcilicet ex ſententia Hertii ex cauſa onerosâ) differentia ſit, quamvis & hæc differentia facilè poſſit tolli, ſi quis obſervaverit ea, quæ fuſius diſſerit Dominus Struve, *a.*) quod inter præſtationem evictionis in feudo dato, ubi aliud feudum vel prioris feudi pretium jubetur reſtitui, & præſtationem evictionis communem ubi redditio inter eſſe inculcatur nulla, ſubſit differentia.

a.) d. c. 6. aph 9. n. 2. p. 191. ſeqq.

§. 8. Deniqꝫ etſi textu & rationibus magis pugnemus quam exemplis, non eſt tamen, cur metuamus exemplum *de præfectura Hanovienſi ultimo loco* ab Hertio allatum. Initio enim controverſia illa de evictionis præſtatione non per ſententiam judicialem, ſed per transactionem eſt finita; deinde transactio ipſa magis favit prætenſioni Electoris Palatini, quam nos defendimus, quam Comitis Hannoviæ, à cuius partibus ſtat Hertius, quia, ſicut Dominus in feudo dato evicto, Vaſallo, per aliud feudum aut pretium prioris, ſatisfacere tenetur, ſic & præfatus Comes ſatisfecit Electori Palatino per oblationem alterius allodii in feudum, quod haud dubiè non feciſſet, ſi ipſe vel ejus Conſiliarii ſententiam illam, quæ vult, ut Vaſallus de evictione feudi oblati non teneatur, cenſuiſſent principiis juris eſſe conformem.

§. 9. Porrò *an bona avita poſſint in feudum offerri?* Dd. quærunt. Negat Sprengerus *a.*) quem ſequitur Hertius *b.*) eò quod hæc bona æquiparentur feudalibus quoad ſucceſſionem, & quod Dd tradant ea citrà conſenſum hæredum alienari non poſſe. Sed quemadmodum prior quidem ratio non ſine cauſa à plurimis vocatur in dubium, quoniam iſta convenientia bonorum avitorum, quæ ſua natura ſunt allodialia, cum feudalibus neque ratione neque textu ſufficiente probatur, *c.*) ita, quod poſteriorem concernit, ante omnia videndum erit, an bona avita quæ offeruntur, ſita ſint in locis, ubi viget jus Saxonicum, an

verò, ubi valet jus commune; nam de Jure quidem Saxonico bona avita ſine heredum conſenſu alienari nequeunt, at quoad ius Civile verius eſt, eorum alienationem non eſſe prohibitam *d.*)

a.) *deciſ. ult. b. d. part. 2. §. 10. p. 60. c.*) *vid. Knipſchild. de fidei-com. fam. illuſtr. c. 9. n. 7. ſeqq. p. m. 418. d.*) *Knipſchild. d. l. cap. 1. n. 15. ſeqq. p. m. 11. ſeqq.*

§. 10. Ruſus: *an res oneribus publicis ſubjectæ poſſint in feudum offerri, quæſtionis eſt?* Si Princeps conſentiat, aut ex plenitudine poteſtatis (ſub qua etiam comprehendo ſuperioritatem territorialem, quatenus pactis non eſt reſtricta) allodio ſibi oblato qualitatem feudalem induat, oblationem valere, etiamſi rem ita oneribus exuat, ut illa onera ſubeant alii, verius eſt *a.*), etſi non diffitemur, Principibus ſemper operam eſſe dandam, ne quos temere munerum exſortes faciant, iisque alios homines inopes onerent *b.*). Non conſentiente verò principe, ſi ſubditus ea privato offerat, diſtinguerem, an eo loco receptum ſit, ut feuda oneribus ordinariis libera ſint? an minus? ita ut hoc caſu putarem procedere oblationem, quia iurisdictio feudalis, utpote diverſiſſima à jurisdictione communi, magiſtratibus competente, huic non præjudicat, ita ut nihil hic poſſit facilè in fraudem exactionis publicorum onerum fieri. Quodſi vero feuda regulariter ab ordinariis oneribus ibi forent libera, etſi tùm certum ſit, privatos pactis ſuis in præjudicium Reipublicæ rem ab oneribus eximere non poſſe, non putarem tamen propterea, niſi aliud expreſſè per leges publicas conſtitutum ſit, oblationem ipſam eſſe invalidam, & nullam, ſed potius ex tali oblatione fieri feudum aliquod irregulare, ex quo ordinaria onera contra communem conſvetudinem ibi receptam præſtanda ſint. Cum enim id inter accidentia feudi referri debeat, an præſtationi onerum communium eadem ſint obnoxia, arbitrarer, ſalvo tamen aliorum judicio, à negatâ poteſte eximendi rem à præſtatione onerum publicorum, ad negandam poteſtatem inducendi rei allodiali qualitatem feudalem, conſequentiam non procedere Et videtur opinioni noſtræ ſuffragare diſpoſitio Juris Civilis, ſecundum quam equidem conſtituitur, ut omnes pro agris quos poſſident, publicas penſitationes agnoſcant, nec pactionibus contrariis adjuventur, ſi venditor aut donator apud ſe collationis ſarcinam pactione illicita voluerit retinere *c.*), ſed propterea tamen ipſa alienatio non impeditur, verum pactum ſo-

lum

lum alienationi adjectum viribus deſtitui aſſeritur *d.)*.

a.) Per ea quæ habet Ill. Dn. de Rhez. Comm. Jur. Feud. l. 1. t. 1. p. 47. ſeqq. b.) Quorſum pertinent ea, quæ diſſerit Hertius d. part. 2. §. 18. p. 78. 79. c.) l. 3. C. ſine cenſu vel reliquis fundum comparari non poſſe. d.) Conf. Ill. Dn. de Rhez. d. l. p. 47. Hertium §. 19. p. 79.

§. 11. *De pecuniâ in feudum oblatâ*, etſi communiter Doctores, ut iſta oblatio effectum habeat conſenſum principis, qui majeſtate aut jure ſuperioritatis territorialis gaudeat, requirant, reliquos verò Comites, Barones, Nobiles ac alios inferioris ordinis homines inde excludant, ut illi quamvis aliquem de pecuniâ oblatâ inveſtiant, non poſſint ex pecunia feudali allodialem facere *a.)*; ex veritate tamen principiorum Juris Feudalis, tenendum eſt, illam opinionem communi juri Feudali non convenire, neque ullo textu aut ejus argumento probari poſſe, quin potius videri originem cepiſſe ex malè intellectis verbis, quibus Principes in inveſtitura de ejusmodi feudis fuerunt uſi: Daß ſie ſolches Geld aus Landes-Fürſtlicher Macht und Obrigkeit zu Lehen machen; unde argumentum duxerunt, à contrariô ſenſu, in quo tamen argumentandi genere, ne ineptè adhibeatur, quam cautè procedendum ſit, norunt ii, quibus ars ratiocinandi probè eſt exculta, & declarant paſſim Scriptores Topicorum Legalium *b.)*.

a.) Vide Berlich. Part. 3. concl: 41. n. 17. Carpz. Part. 3. Conſt. 30. def. 10. n. ult. & plures quos citat. Dn. Struv. Synt. Feud. c. 4. aph. 3. n. 3. p. 118. b.) Adde Dn. de Rhez. d. l. p. 49.

§. 12 Et iſta quidem intuitu rerum allodialium diſquiri poterant, paucis nunc videndum eſt de feudalibus, ubi præſuppono quod ſecundum leges feudales nec vaſallus dominium ſuum utile plenè in alium transferre citra conſenſum Domini, nec Dominus dominium directum ſine conſenſu vaſalli alienare poſſit, vaſallus tamen idem poſſit alii iterum in feudum, quod communiter ſub feudum appellatur, concedere *a.)*. Quo pacto quæri poterat: *utrum dominus dominium ſuum directum ſive id exerceat in feudum datum ſive in oblatum b.) iterum alii offerre poſſit in feudum*? Quam quæſtionem, à Doctoribus omiſſam, affirmandam cenſet Eybenius *c.)* ob paritatem rationis & ſimilitudinem inter ſubinfeudationem, & ejusmodi dominii directi novam oblationem, & adducit illuſtre exemplum de dominio directo

Land-

Landgraviorum Haſſiæ in Comitatum Valdecciæ ipſis antea à Comi-
tibus Valdeccenſibus oblatum, qu[illegible] Imperatori & Imperio [illegible]
rum in feudum conceſſerunt. [illegible] vero ratio [illegible] & [illegible]
ſimul oſtendit, quod [illegible] no[illegible] oblatione domini directi in
feudum, dominio eadem [illegible] ſint obſervanda, quæ à Doctoribus
in conſtitutione ſubfeudi notanda eſſe præſcribuntur, ut nempe ſince-
cerè fiat & ſine fraude, tum ut is in quem dominium directum transfer-
tur, æquè ſit habilis ad defenſionem & tuitionem Vaſallo priori præ-
ſtandam, denique ut per pacta in iſtâ ſecundâ oblatione non deter[illegible]
tur jus primi Vaſalli, ſed dominium ipſum directum in tertium [illegible]
rum translatum dependeat à dominio directo domini [illegible]

a.) II. F. 34 §. 1. & 2. II F. 52. & 55. b.) generaliter ita [illegible] concipit Eyben. Elect. Feud. c. 10. §. 14. p. 232. in ſpecie [illegible] Dominio directo in feudo oblato quærit Hertius. d. Part. 2 §. [illegible] p. 57. ſeqq. c.) d. l. d. Cert. Struv. S. F. cap. 12. aphor. 11. Hert. [illegible]

§. 13. Difficiliorem opinor eſſe controverſiam præcedent[illegible] af-
finem. *An Vaſallus etiam feudum quod jam poſſidet, alii offerre iterum poſſit in feudum?* Etſi enim Hertius afferat, *a.)* in theſi faciliimam eſſe
reſolutionem hujus quæſtionis, quia Vaſallus neque alienare neque
proprietatis cauſam ullo modo mutare poſſit, nobis tamen eadem di-
ſtinctiorem mereri videtur dicuſſionem, tum quod rationes d[illegible]
di non ſpernendæ omnino ſubeſſe videantur, tum quod [illegible] hujus [illegible]
ſtionis definitione dependeant controverſiæ illuſtres ſubinde in im-
perio agitatæ. Et initio quidem, quod rationem Hertii attinet, fortè de-
fenſor affirmativæ iſtud afferre poſſet, verum quidem eſſe, quod alias
conceſſio rei in feudum ſit ſpecies alienationis, & quod regulæ de [illegible]
hibita alienatione rerum allodialium etiam ad conceſſionem [illegible]
tionem earundem in feudum applicari poſſint & debeant *b.)* [illegible]
quæſtionibus de alienatione feudi apertè ſatis à feudiſta alienationem
à datione in feudum ſecerni; *Similiter*, ait, *nec Vaſallus feudum [illegible] luntate domini alienabit, in feudum tamen rectè dabit*. Q[illegible]
noſtra quæſtione non ſermo ſit de alienatione ſimplici, [illegible]
in feudum, apparet rem non conficere, qui absque u[illegible]
tione quæſtionem negare velit, & nihil aliud afferat, quam [illegible]
feudi alienationem.

a.) d. l. § 9 p. 59. b.) vide ſuprà cap. hoc ſecundo §. 3. [illegible] II. F. [illegible]

§. 14. Qui-

§. 14. Quinimo ex ipsá poteſtate ſubinfeudandi quis pro affirmativa quæſtionis ita argumentari poſſet, quod quemadmodum Vaſallus poſſit ſibi novum Vaſallum quærere citra conſenſum domini, ita & poſſit idem ſibi novum quærere Dominum, cum Dominus & Vaſallus ſint correlata, correlatorum verò ſecundum vulgatum axioma eadem ſit natura. Cui accedit, quod ſuprà conceſſimus, eum qui rem ſuam allodialem in feudum concedere poteſt & in vaſallum transferre, poſſe etiam regulariter allodium ſuum offere alteri, unde & hic à poteſtate ſubinfeudandi rectè videtur procedere illatio ad poteſtatem offerendi. Quid quod eodem argumentationis genere uſus, ex definitione quæſtionis præcedentis urgebit, licitam eſſe Vaſallo oblationem rei feudalis in feudum, quoniam hanc oblationem indulſimus Domino intuitu dominii directi, ſive feudum ſit oblatum ſive datum, unde & ipſe affirmativam quæſtionis ſimili modo extendet, ut Vaſallus feudum quà datum quà oblatum iterum novo domino offerre valeat, nam inſuper & de utroque poterit alium ſubinfeudare.

§. 15. Jam quid nos ad iſta? *Primò* ſupponimus theſin de prohibita alienatione feudi habere vim regulæ, adeoque ſub ſe comprehendere omnes alienationis ſpecies, quæ non ſunt exceptæ: exceptam verò ſolùm eſſe ſubinfeudationem, non verò oblationem. Neque obſtare argumentum à ſubinfeudatione deſumtum, ad quod quidem dupliciter reſponderi poterit, ſemel ex vulgari Doctorum hypotheſi docentium, exceptiones omnes eſſe ſtricti juris, adeoque illas planè non admittere interpretationem extenſivam, in quâ potiſſimum argumentum eſt à paritate rationis deſumtum. Sed hæc quidem via reſpondendi non placet, non ſolùm quod alibi docuimus, illud axioma pugnare cum regulis generalibus & communibus bonæ interpretationis, ſed &, quod æqualem argumentandi libertatem indulgere debeamus adverſariis noſtris, quam nobis ipſis ſumſimus, dum in quæſtione præcedente poteſtatem offerendi dominii directi in feudum, quæ & ipſa verbis difertis non continetur in legibus feudalibus, per interpretationem extenſivam deduximus à ſubinfeudatione Vaſallo permiſſa.

§. 16. Ergo aliâ viâ hic ibimus, quam nobis oſtendunt regulæ artis benè ratiocinandi, docentes non melius poſſe reſponderi ad argumentum à pari deſumtum, quàm ſi oſtendatur diſparitatis ratio. Jam autem diſparitas iſta inter ſubinfeudationem & oblationem dominii utilis ſatis eſt evidens. Illa vaſallo indulgetur, quoniam per eam non

ſit præjudicium domino directo, ſi nimirum debita requiſita, quæ modò diximus, obſerventur, at per novam oblationem inſigne præjudicium creatur domino, dum non ſolum vaſallus intuitu ejusdem rei ſe regulariter ad nova ſervitia novo domino obſtringit, ſed & ſemper novam fidelitatem domino ſecundo præſtare tenetur, contra quam, ſi quid committeret, ob feloniam feudo privaretur, & ita non ſolùm ad ſervitia primo præſtanda fieret incapax, ſed & per conſequentiam ita plena oriretur feudi alienatio, aut domino directo invito obtruderetur novus vaſallus. Deinde etiam magna eſt diverſitatis ratio inter Dominum dominium ſuum directum alii offerentem, & vaſallum, ſi hic offerre velit dominium ſuum utile: Dominus ejus dominii, quod habet, uſum quaſi feudalem transfert in alterum, vaſallus verò intenderet offerendo rem feudalem alii, ut transferret dominium directum, cujus ipſe non eſt particeps, ſed quod jam alii ex contractu feudali competit. Unde nova iterum ſe offert differentia inter ſubinfeudationem & oblationem a Vaſallo factã, quippe in ſubinfeudatione Vaſallus iterum particulam dominii quam habet ex parte transfert in ſubvaſallum. Ex quibus abunde patet, quod procedat quidem argumentatio a vaſallo ad dominum & vice verſa, item a ſubinfeudatione ad oblationem & reciproce, modò obſervetur rationis paritas. Obſervatur autem iſta, ſi a ſubinfeudatione vaſalli argumenteris ad oblationem novam domini, non ſi ab oblatione domini velis inferre ad ejusdem ſubinfeudationem, neq; ſi a ſubinfeudatione Vaſalli concludas ad ejusdem oblationem..

§. 17. Unde potius invertimus argumentum. Nam quemadmodum dominus invito vaſallo non poterit alium vaſallum ſibi quærere, ita nec vaſallus invito domino poterit ſibi quærere alium dominum. Imo uti ne ſubvaſallum quidem dominus invito vaſallo ſibi facere poterit, vel rem feudalem alteri in ſubfeudum concedere, contrà vaſallus invito domino ſubinveſtire poteſt, ita nec poterit vaſallus per oblationem novam rem, quam jam ab altero in feudum poſſidet alii ita transferre invito domino, ut ab illo eam recognoſcat per modum ſubfeudi; etſi dominus offerendo dominium directum invito vaſallo ſuo, ex eo certo reſpectu faciat ſubvaſallum Igitur haud dubiè inanis foret diſtinctio [illegible] reſpondendo ad quæſtionem propoſitam diſtingueret inter oblationem [illegible] in feudum & ſubfeudum, quaſi illa ſaltem prohibita ſit, ſi vaſallus [illegible] do novum ſibi quæreret dominum, non ſi novum ſub[illegible]num, cujus jura a dominio directo prioris domini dependere [illegible]

§. 18.

§ 18. Simul verò ex dictis perſpicuum eſt, quod ne quidem licita ſit oblatio à vaſallo facta, etiam ſi eidem inſerta ſit clauſula: *ſalvo jure omni & intereſſe prioris domini*, quoniam hæc proteſtatio apertè facto eſt contraria, quia hæc oblatio non poteſt non in præjudicium prioris domini fieri, quemadmodum haud dubiè inepta foret iſta clauſula, ſi dominus rem feudalem in alium jam translatam vellet iterum transferre in alium vel vaſallum vel ſubvaſallum, *ſalvo jure & omni intereſſe prioris vaſalli*. Hoc tamen fortè dici poſſet, adhibendo iſtud argumentum à pari, ut, quemadmodum dominus expectativam poteſt alii concedere, invito vaſallo, de feudo dando, ita vaſallus ſimiliter poſſit alteri, invito domino concedere expectativā de feudo offerendo, ubi tamen ulterius cogitandum foret, annon hæc expectativæ conceſſio à vaſallo facta pugnaret cum reverentia, quam Vaſallus domino, non autem hic illi debet, adeoque iterum in iſta argumentatione non contemnenda ſubſit ratio disparitatis.

§. 19. Tendo ad quæſtiones, quæ perſonas concernunt, quibus oblatio fit, ubi potiſſimum dubitari poteſt, *an privatus poſſit offerre extraneo bona ſua in feudum?* Dico privatus: Nam de eo, qui majeſtatem habet, jam ſuprà a.), mentem noſtram aperuimus; & de hoc oblatio ſaltem extraneo facta poterit venire in controverſiam, cum caſus ferè non poſſit concipi, ut princeps ſubdito ſua bona in feudum offerat. Quod igitur offerentem privatum attinet, is vel vult extraneo principi allodium ſuum offerre vel extraneo privato. Neutrum puto procedere, ſi conſideremus obligationem ſubditorum erga principem ſuum: Habent hi dominium verum quidem in bona ſua, ſed vulgare & dependens à dominio eminente principis, cujus intereſt ne ſubditi ſui, quibus aliàs poteſtas alienandi intra rempublicam indulta eſt, bona territorii alienent extra Rempublicam, ſine ejus conſenſu. Itaque cum oblatio in feudum ſit ſpecies alienationis, exinde videtur ſequi, nec oblationem in extraneum, qua talem, citra conſenſum principis poſſe fieri. Accedit, quod aliquatenus repugnare videatur fidelitati, quibus principi devinctus eſt ſubditus, ſi apud extraneum velit protectionem quærere, quam à principe ſuo expectare debet &c. quamvis mallem Doctores alios hanc quæſtionem excuſſiſſe, quod tamen non deprehendi, ne quidem in feudis datis.

a.) Suprà hoc cap. 2 §. 3.

§. 20. Quod ſi verò in Republica privatus alicui allodium ſuum

offerre velit: *An liceat tum ſit potentiori offerre?* quærit Hertius a.) & reſpondet, leges Romanas, ceſſionem jurium in potentiores prohibentes b.) nondum eſſe abolitas earumque argumentum ad feudorum oblationes ſe porrigere. Equidem verba legum de iis potentioribus loqui, qui patrocinium in judiciis præſtant, nihilominus, ſi Legumlatores interrogati fuiſſent, quid de iis ſentirent, qui extra judicium minas jacere, vexare aut concutere poſſunt, ſine dubio reſponſuros fuiſſe, nec hanc valere ceſſionem, præprimis cum alias magiſtratibus & Provinciarum Præſidibus iniunctum eſſet abſtinere ab huiusmodi contractibus. c.) Huic conſequens eſſe, nec rebus ſuis habitum feudalem potentioribus offerendo induere quem poſſe, cum iſti per hoc dominium nanciſcantur, cum ſpe futuræ ſucceſſionis, nec immerito cenſeantur inter[illegible]e his, qui res feudales clientibus evincere conantur, aut ſaltem hoc agunt, ne illas quietè poſſideant: Hanc tamen aſſertionem ita temperandam eſſe, ut ſaltem procedat, ſi jus alicuius dubium illiquidum aut controverſum ſit. Ubi enim hæc abſint, ut ceſſionem, ita quoque oblationem ob coniecturam bonæ fidei valere rectè affirmari. Fatendum interim ante legem pacis publicæ Wormatiæ 1495 ſtabilitam non rarò diverſum eveniſſe.

a.) Part. 2. §. 24. p. 85. ſeqq. b.) t. t. C. ne lic. potent. c.) l. un. C. de contract. Jud. l. 11. C. de his quæ vi metus. contrah. l. 2. C. Theod. de iis quæ adminiſtr.

§ 21. Etenim quid per legem iſtam Wormatienſem intendat Hertius, non intelligo, cum non deprehendam in illa lege quicquam reperiri quod oblationi feudorum in potentiores obſtet. Quin potius ſi ante legem illam non raro feuda potentioribus fuere oblata, non dubitarem in plerisque feudis poſt illam legem oblatis oblationem ſimiliter factam fuiſſe in potentiores. Neque hanc oblationem unquam fuiſſe prohibitam arbitror, ſed Hertium hac parte fluctus moviſſe in ſimpulo. De ceſſione iurium in potentiores prohibita agit iſte titulus Codicis ex quo Hertius ad oblationem feudorum argumentatur: non adeo commodè, quoniam oblatio feudi magis ſpectat ad alienationem corporis quam ceſſionem actionis, ſed in iſtò titulo ſaltem ceſſio iurium prohibita eſt, alienatio verò corporis tum demum legibus Romanis eſt interdicta, ſi judicii mutandi cauſa fiat a.), aut res litigioſa ſit b.) & quidem absque diſtinctione, an res in potentiorem his caſibus alienetur, an minus: quæ ſi ad feudi oblationem velis applicare, videtur

quidem

quidem procedere, quantum ad alienationem litigioſæ rei, ſed de ea, quæ judicii mutandi cauſa fiat, vereor, ut res procedat, quoniam etiam is, qui rem in feudum obtulit, manet in poſſeſſione vera adeoq; per iſtam oblationem judicium non mutat. Deinde quæ Hertius adducit de alienatione prohibitâ in Præſides & alios Magiſtratus nec ea quicquam evincunt. Uti enim prohibitio illa generalis non erat, ſed principaliter ad res immobiles illius provinciæ, in qua magiſtratus officium exercebant, ſpectabat, ita communiter notum eſt, iſtam prohibitionem ob inſignem differentiam inter jus Publicum Romanum & modernum hodiè ceſſare. Deniq; pugnat illa Hertii doctrina de prohibitâ feudi oblatione in potentiores, etiamſi fortè quis controverſiam de eô metuere debeat, cum iis, quæ ſuperius de eorundem origine ex ipſo Hertio notavimus *c.)*, ut quæ ſæpiſſimè & ferè ſemper in potentiores facta eſſe conſtat.

a.) t.t.ff. de alien. jud. mut. cauſ. fact. b.) t.t.ff. de litigioſis. c.) ſuprà c.1. §.14.

§ 22 Jam videamus quatenus, ea, quæ hactenus ex principiis juris communis de perſonis & rebus diſſeruimus, ad hypotheſin Juris publici Romano-Germanici applicari valeant: & quid circa feuda oblata notari mereatur intuitu *Imperatoris* & *ſtatuum Imperii*. De *ſtatibus* equidem plures quæſtiones proponit Hertius *a)*: *An ſtatus Imperii ſuperioritatem territorialem regali dignitate pollentem offerre poſſit? An etiam alii quam Imperatori eam offerre poſſit illæſa ſtatus dignitate & immedietate? An ſtatus imperii ſuperioritatem ſuam offerendo alteri ſe ſubjicere poſſit? An id feciſſe præſumendus ſit? An territorium ſuum mancipi extero regi in feudum rectè offerat?* ad quarum deciſionem præſupponit *b.)*, Superioritatem territorialem eſſe ſingularem & raram poteſtatis formulam, cujus ſimilis in orbe vix reperiatur. Eam verò eſſe multiplicem. Aliam regali dignitate pollere, aliam non. Hujus exemplum eſſe in ſuperioritate Civitatibus Imperialibus competente. Rurſus aliam Statum imperii referre, aliam iſto charactere deſtitui, & hujus exemplum eſſe in nobilitate liberâ. Ex his igitur præſuppoſitis, quippe in quibus definiendis & diſtingvendis peritiſſimi nonnunquam hallucinentur, procliviorem quæſtionum propoſitarum intellectum ſibi pollicetur. Sed profectò res ipſa oſtendit, & forte hinc inde monebimus, formationem quæſtionum ſatis confuſam & obſcuram eſſe, adhuc verò obſcuriorem earundem deciſionem, neq; ſufficere omninò pauca iſta

 præ-

præſuppoſita; nam qui ſolide quæſtiones de Statibus imperii & de ſuperioritate territoriali dirimere vult, ei non ſufficit ſtatum nominare, aut dicere ſingularem aliquam poteſtatem denotari illo ſuperioritatis vocabulo, ſed diſtinctiores conceptus de Statu & ſublimi territorii jure exhibere debet, quanquam facilius excuſatum habeam Hertium, cum is defectus multis Juris publici ſcriptoribus ſatis frequens ſit, etiam qui de Statibus & Superioritate ex profeſſo, quod ajunt, tractare ſuſceperunt, omiſſa accurata conceptuum expoſitione controverſias rumpere magis quam ſolvere. Quare neceſſe erit, ut nos procedamus diſtinctius, & ut in capite præcedenti præſuppoſita quædam juris feudalis, ita hic præſuppoſita quædam Juris publici paucis exhibeamus. Incipiemus vero de forma imperii diſſerere, quoniam ab hujus conceptu dependet notitia ſtatus vel certè ſuperioritatis.

a.) d. part. 2. §. 11. 12. 13. 14. 15. 23. 25. b.) d. l. § 11.

§. 23. Ergo præſuppono I. Formam dare reipublicæ pertinere quidem ad populum, & illos in quos imperium eſt collatum, ſed diſponere de reip. conſtitutæ forma non pertinere ad poteſtatem Legislatoriam. Leges enim feruntur non intellectui, ſed actionibus voluntatis, at concipere rem actus intellectus eſt legi non obnoxius, quia non poteſt non intellectus ſibi concipere rem aliter ac eſt. Nam etſi falſum ſit, atq; ex gentili hypotheſi philoſophiæ Platonicæ ortum traxerit axioma metaphyſicorum, eſſentias rerum eſſe æternas, id tamen facilè demonſtrari poteſt, eſſentias rerum eſſe extra poteſtatem principis.

§. 24. Præſuppono II. Principem poſſe quidem legibus diſponere, ut ſubditi de forma reipublicæ certo modo loqui abſtineant, quatenus utilitas Reipublicæ id exigit, at verò ut aliter loquantur, quam revera comparatum eſt, præprimis ii, quibus informatio juventutis commiſſa eſt, id iniqvum foret, & cum obligatione principis de tuenda veritate pugnaret, neque Reipublicæ ullam utilitatem aut detrimenti evitationem procuraret, cum veritatis profeſſio nullum Reipublicæ damnum afferre queat.

§. 25. Præſuppono III. Non peccare eum contra præcepta, quibus Reipublicæ obſtrictus eſt, ſed potius officio boni civis ſatisfacere, qui ſalva reverentia imperantibus debitâ, detegit irregularitatem quæ fortè formæ Reipublicæ cohæret *a.)*. Præſuppono IV. Leges publicas Romano-Germanicas non diſponere, quomodo de forma Reipublicæ loquendum ſit. Præſuppono V. Etiamſi in Legibus publicis aut in

publi-

publicis procerum conventibus & orationibus forma Imperii monarchica aut ariſtocratica dicta fuerit, eam tamen determinationem non habere vim legis. Quod præſuppoſitum ex præcedentibus fluit & inſuper illis rationibus nititur, quod in legibus ſejungendæ ſint aſſertiones à Præceptis, quodque conſtitutiones non niſi in iis legis vigorem habeant, quæ ab imperantibus legis ferendæ gratia dicta ſunt, tùm quod proceres imperii ſoli non habeant poteſtatem legis condendæ, ac denique, quod vulgatum Politicorum monitum jubeat in examinanda formâ Reipublicæ aliquem non pati debere, ut decipiatur per ſchemata & titulos *b.*).

a.) *Latius hoc præſuppoſitum deduxit Dn. Præſes in Inſt. Jurispr. Divin. l.3. c.6. §.41. ſeqq.* *b.*) *Inculcat hoc monitum ipſe Boeclerus in Inſtit. Polit. unde jam facilè patet quid ſentiendum ſit de aliâ ejusdem doctrinâ in Notit. Imperii lib.22. cap.2. p. m. 218. In omni benè conſtituta Rep. de formâ & ſtatu Reip. nemini licere debere aliter loqui, quàm leges publicæ loquuntur & decernunt. Atqui hujus gratiâ præſuppoſita hæc 5. poſuimus.*

§. 26. Præſuppono VI. quod diviſio Rerumpublicarum Ariſtotelica, multis defectibus laboret & aliunde ſupplenda ſit *a.*). Huc pertinet dictum Boecleri *b.*) *Superſtitioni affine eſt, quod nonnulli ſub prætextu Ariſtotelicæ ſapientiæ, quicquid ibi ſe non putant reperiſſe, ignorare malunt, quàm intelligere.* Præſuppono VII. Formam Imperii Romano-Germanici non eſſe purè Monarchicam, nec purè Ariſtocraticam, nec ex Ariſtocratia & Monarchiâ mixtam, ſed mixtam ex Monarchiâ & Syſtemate Civitatum. Demonſtravit id jamdudum Excell. Pufendorffius *c.*). Et hoc pacto potiſſimum diſſentimus ab opinione tertiâ, locô Ariſtocratiæ ſubſtituentes ſyſtema civitatum, illâ maximè ratione moti, quod ad eſſentiam Ariſtocratiæ pertineat, ut in legibus publicis ferendis votorum pluralitas etiam attendatur in præjudicium ſingulorum optimatum eorumque bonorum, quod in imperio ſecus eſt, ut in quo ſtatus hoc paſſu validè proteſtari poſſunt *d.*). Pro ſyſtemate inſuper quædam repete ex iis, quæ ſuperius de oblatione feudorum a Statibus factâ diſſeruimus *e.*).

a.) *Vid. Illuſtr. Dn. Pufend. de J. N. & G. lib.7. c.5. & diſſert. de Syſtemat. civit. Dn. Præſid. d. l.3. c.6. §.32. usq; ad §. 61.* *b.*) *in Notit. Imper. d. l. c.3. p.221.* *c.*) *diſſert. de Rep. irregulari.* *d.*) *Primarium hoc argumentum contrà Ariſtocratiam ne quidem tangunt communis ſen-*

ten-

tentiæ defenſores adverſus Dn. Puf. nd. c) ſupra c. 1. § [illegible] q.

§. 27. Præſuppono VIII. Stat[illegible]m imperii & imme[illegible]itum [illegible] civem differre ut magis & minus, qu[illegible]niam ſunt qu[illegible]dam imm[illegible] cives, qui tam[illegible] non ſunt ſtat[illegible], ut Nobiles imm[illegible]iati *a*. P[illegible]no IX. Nec[illegible]larium ſtatus requiſitum eſſe ut imperio immedia[illegible] ſub[illegible]ctus ſit, non modo ratione perſonæ ſed etiam bonorum [illegible] [illegible]bſtat quod in legibus imperii aliquando expre[illegible]a fiat menti[illegible] imm[illegible]diatorum & mediatorum Statuum *c.*), item eorum qui vel medi[illegible]te vel immediatè imperii ſtatus ſunt *d.*). Uti enim quod prius attinet a[illegible] eſt eſſe Statum mediatum, aliud eſſe ſtatum imperii mediat[illegible]m, c[illegible] per ſtatus imperii denotentur die Reichsſtände/ per ſtatus mediat[illegible]s, [illegible]os appellare ſolemus Landſtände/ ad quos in [illegible]riore loco re[illegible]ici [illegible]u[illegible]cidè monſtrat contextus; ita quoad poſterius notan[illegible]um eſt, ap[illegible]a ſemel ſtatuum voce ad Status Provinciales, poſtea eveniſſe eti[illegible]m [illegible] & ſtatuum imperii vox ad eosdem extenderetur, non propriè, quaſi [illegible] imperio participarent ipſi Status, ſed abuſivè, quod in Imperio c[illegible]ntineantur: Hos autem in inſtrumento pacis ſub vocabulo ſtatuum imperii mediatorum intelligi oſtendit iterum contextus qui vult, ut [illegible]ca, oppida, urbes, arces non ſolùm ſtatibus imperii, ſed & provincia[illegible]bus debeant reſtitui. Accedit, quod nullus poſſit oſtendi ſtatus in t[illegible]to imperio, qui non poſſideat bona immediata, & quamvis aliqui ad exemplum Ducis Würtenbergici provocent, tamen inferius dicenda oſtendent, hoc fieri inconvenienter. Denique etiamſi pro defendenda opinione contraria afferatur dicterium quod ſtatus imperii ſit, non qualitas patrimonii, ſed perſonæ dignitas, aut ut alii efferunt; quod quis ſit ſtatus Imperii non eſſe glebæ pretium ſed ſummi Principis & Ordin[illegible]m imperii præmium *e.*); tamen ſatis evidenter dicterium iſtud petit id, quod eſt in principio, & peccat in leges juſtæ oppoſitionis. Verum eſt, ſtatus imperii non fit per ſolam poſſeſſionem bonorum immediatorum *f.*) ſed ex conceſſione imperatoris & ſtatuum, ſed ſufficit tamen quod Imperatores & ſtatus etiam nolint ſine poſſeſſione bonorum hoc privilegium cuiquam indulgere *g.*). Videtur verò, ut obiter notem, opinioni adverſæ, originem dediſſe id primum falſum, qu[illegible]d [illegible]ta[illegible]rint Dd. definitionem Status Imperii hauriendam eſſe ex Poli[illegible]ca Ariſtotelis *h.*), quod præſuppoſitum tamen falſiſſimum eſſe, i[illegible]s [illegible] patet [illegible] doctrinam de principiis juris publici & regulas art[illegible] [illegible] ratiocinandi tenent *i.*).

a.) R. J.

a.) *R. J. 1564.* §. Und wollen wir ꝛc. *ibi* gegen denen/ſo nicht Stände des Reichs/iedoch dem H. Reich *immediatè* unterworffen. *b.*) *Capit. Ferdinand. IV. art. 45. Leop. art. 44. R. I. 1654.* § 197. *ibi.* und ſoll ferthin ohne vorhergehende Real-Erfüllung. *Ill. Dn Rhez. Inſt. Jur. Publ. l. 15. §. 3. p. 238. Dn. Schweder. Introd. in Jus publ. Part. ſpec. ſect. 2. c. 1. §. 2. p. 7*[illegible]*0. c.*) *R. I. 1634.* § 180. *d.*) *Inſt. Pacis Caſ. Svec. art. 16. § 14. e.*) *vid. Maurit. de matriculâ §. 20. Hertium d. Part. 2. §. 13. p 63. & Dd. ibi citatos f*) *per præſuppoſit. præcedent. g.*) *per textus adductos lit. b. h.*) *huc pertinent maximè ea, quæ differit Mauritius d. l. §. 19. i.*) *Conf. locum Boecleri in Præſupp. 6. §. 26. adductum.*

§ 28. Præſuppono X. ſtatuum Imperii bona immediata non omnia eſſe feudalia, ſed inſuper multa allodialia ab iisdem poſſideri. *a.*) Præſuppono XI præter poſſeſſionem bonorum immediatorum requiſitum eſſentiale ſtatus imperii eſſe, ut habeat votum & ſeſſionem in Comitiis. *b.* Præſuppono XII. Ex his requiſitis conjunctim ſumtis dependere quod ſtatus habeant ſuperioritatem territorialem. *c.*) Dico ex his requiſitis conjunctim ſumtis, non ex immedietate ſola, quia non omnes immediati habent ſuperioritatem, ut mox, neque ex jure ſuffragii, quia ſuffragium exercent ratione imperii & conſiderati tanquam coimperantes, ſuperioritatem verò ratione territoriorum ſuorum ut poteſtate regia præditi *d.*)

a.) *Hoc diſertè probat Itterus de Feud. Imperii cap. 5 §. 18 & 19. p. 204. ſeqq. b.*) *per tradita à Schwedero d. Part. ſpec. ſect. 2. cap. 1. § 2. p. 722. ſeqq. ubi plures hanc in rem adducit textus juris publici. c.*) *Schweder. d. p 722. d.*) *Schweder. cap. 10 d. ſect. 2. §. 1. p. 866.*

§. 29. Præſuppono XIII ſuperioritatem territorialem cum ſtatibus reciprocari ita ut nullus ſit ſtatus, qui non gaudeat ſuperioritate territoriali, & vice verſa nullus ſuperioritate territoriali gaudeat, qui non ſit ſtatus. Prius probatur per inductionem. De Electoribus & Principibus imperii nullum eſt dubium, quin ſuperioritate territoriali gaudeant. De civitatibus imperii quamvis alii dubitaverint, probatur tamen per textus in inſtrumento pacis & quod ſtatûs ſint *a.*), & quod jure ſuperioritatis gaudeant *b.*), quamvis ratione denominationis fortè ſit variatio, ita ut ſuperioritas Principum vocetur die Landes-Fürſtl. Gräfl. hohe Obrigkeit/ & Civitatum, die hohe Landes-Obrigkeit/Landes Oberherrlichkeit *c.*). Poſterius probo exemplo Nobilium imperii. Quia enim hi ſunt ſtatus *d.*) nec habent ſuperioritatem territorialem.

Nullibi enim ſuperioritatis territorialis vox prædicatur in legibus de nobilibus, quinimò ſatis dilucidè poteſtas Nobilibus competens & ſuperioritas territorialis ſibi invicem opponuntur. *e.)*

a.) Art.5. §. Liberæ Imperii civitates 11. (al. 28.) verbis: ſub appellatione ſtatuum imperii indubitatè continentur. b.) eod. art. 5. §. quantum deinde 12. (al. 29) verbis: ſtatibus immediatis cum jure Territorii & ſuperioritatis. c.) Schweder d. c. 10. §. 5. p. 872. d.) non enim habent ſeſſionem & votum in comitiis per præſupp. XI. Deinde expreſſè diſtinguuntur à ſtatibus imperii in legibus publicis ut in Cap. Leop. § 8. Churfürſten und Stånde des Reichs/ſamt der unmittelbaren Reichs-Ritterſchafft. *Simile in §. 15. ejusd. Capit. Quodſi ſub Statibus imperii comprehendantur, id fit, per expreſſam additionem, & modum parentheſeos ad denotandam improprietatem, ut in artic. 3. Inſtrum. pacis Suec. §. 1. Electores, Principes, Status. (comprehenſâ immediatâ Imperii nobilitate.) Idem fit in artic. 5. ibid. §. 2. Deniq; notanter vocantur quidem ſtatus immediati in art. 4. §. 17. ſed non ſtatus imperii. Ill. Dn. de Rhez. de jure Statuum circa Sacra. c. 2. n. 16. e.) §. 3. Capit. Leopold. verbis:* keinen Churfürſten und Stand/die unmittelbare Reichs-Ritterſchafft mit begriffen/ ꝛc. mit Landes-Fürſtlichen auch andern Pflichten: *item* wegen Landes-Fürſtlicher hoher Obrigkeit und ſonſten ꝛc. *Illuſtr. Dn. de Rhez. d. l. n. 17. confer. Schweder. Sect. 2. c. 18. §. 10.*

§. 30. Præſuppono XIV. Nobilibus Imperii immediatis & ſi qui alii immediata bona poſſident in imperio competere regalia & jus territorii *a.*), quod ad differentiam ſuperioritatis territorialis poſſes appellare Landes-Obrigkeit. *b.)* Præſuppono XV. quod ſuperioritas territorialis ſit poteſtas ſummæ æmula in omnes & omnia, quæ ſunt de territorio competens uſu & praxi imperii munita niſi in quantum lege publicâ & pactis cum ſubditis derogatum ipſi probari poſſit *c.)* Quod autem ſtatus imperii non utantur voce poteſtatis ſemper, ſed ſuperioritatis, inde eſt, quod nexu ſeudali teneantur imperio, intuitu verò ſui territorii & ſubditorum ſuorum tali enunciatione uti non verentur, v. g. aus hoher Fürſtlicher Macht / &c. einen Machtſpruch thun/ &c. *d.)* Præſuppono XVI. Jus territorii competens civibus immediatis non ſtatibus eſſe exercitium regalium quorundam per privilegium ab Imperatore & imperio ipſis in inveſtitura de territorio conceſſum *e.)* aut per præſcriptionem acquiſitum. Nam, qu[illegible] XVII. præſuppono, in ef-

fectu

Digitized by Google

fectu inſignis differentia eſt inter ſuperioritatem & jus territorii; Illa enim complectitur omnia regalia ſub ſe ut qui ſuperioritatem habet, non debeat probare in ſpecie regale aliquod, ſed alteri qui de regali controverſiam facit incumbat probatio *f*.). Hoc verò non ampliùs infert, quam quod demonſtratur in inveſtitura conceſſum eſſe, unde allegans regale ſibi competere id probare debet *g*.) Ratiò haud dubiè in eo ſita eſt, quod ſupra *h*.) latè probavimus originem feudorum regalium in imperio derivandum eſſe à feudis oblatis, & quod Principes Germaniæ, qui ſtatus ſunt, ditiones ab Imperatoribus ſibi concreditas in ſtatu turbulento Germaniæ in plenum veluti Patrimonium ſibi vindicaverint & poſteà Imperatoribus in feudum obtulerint; reliqui verò cives immediati non ſtatus ſua bona poſſident per modum feudorum datorum, unde & ſtatus communiter dicuntur ſuperioritatem poſſidere jure proprio *i*.) nobiles contra ſua regalia jure privilegii,

a.) *d.* § *3. Cap. Leop. verbis* : denen Ständen ſammt der Reichs-Ritterſchafft ihre *Regalia* und Obrigkeiten. *Dn. de Rhez. d. n.17 Regalia illa recenſet Schweder, d. c.18. §.4 5. ſeqq.* *b*.) *Differre jus territorii & ſuperioritatis videtur defendi poſſe arg. art.5. inſtr. pac. §.12. (29.) verbis: cum jure territorii & ſuperioritatis: qva verſio Germanica in Theatro Pacis Part.1. p.m. 121. reddidit*: neben der Landes-und hohen Obrigkeit. *adde cap. Leopold.* § 3. *verbis* : deren Botmäſſigkeit und *juriſdiction.* *c*.) *Ita definio cum Domino meo Ill. de Rhez. d. l. §.12.* *d*.) *verba ſunt iterum Ill. Dn. de Rhez. in not. MSS. ad Bräutl. l.3. c.5. p.m.76.* *e*.) *vide Strauch. diſſ. exot. 4. aphor.22.* *f*.) *hic facit inſignis textus in art.8. §.1. Inſtr. Pacis verbis: Omnes & ſinguli Electores &c. in antiqvis ſuis juribus &c.* *g*.) *Ill. Dn. de Rhez. d. diſſ. c.2. n 12.13. & 17. Adde elegantem locum in art.5. §.10. (27.) verbis: vigore Pacis religioſæ & præſentis conventionis &c. idem jus habeant.* *h*.) *cap.1. §.23. ſeqq.* *i*.) *conf ſuprà d. c.1. §.25.*

§. 31. Ex dictis fluit præſuppoſitum XVIII. cives quidem immediatos non ſtatus eſſe propriè ſic dictos imperii ſubditos, Status contrà ſubditos analogicè, vel ſi mavis, impropriè ita dici, quoniam ſuperioritas, quam ipſis tribuimus, cum hoc prædicato conſiſtere nequit. Nec obſtat quod ſæpe in receſſibus appellentur ſubditi Unſere und des Reichs Unterthanen / item quod ſe ſcribant unterthänigſt gehorſamſte / quia per ſchemata & titulos nemo in definiendis controverſiis ejus-

modi ſe decipi pati debet, cui accedit quod tempore Caroli M. & ſucceſſorum, ubi Imperatorum poteſtas paulò intenſior fuit, ejusmodi formulæ curiales videantur ortum cepiſſe, & poſtea, feudis à ſtatibus ſe eximentibus Imperatori oblatis, ad memoriam priſtinæ attinentiæ, uſu retentas, quæ, ſi juxta normam hodierni ſtatus eas examinare velimus, minime temporibus noſtris convenirent. Denique etſi in Statûs banno animadverti poſſit, ſi contrà Imperium quid gravius tentent, tamen hanc animadverſionem in ipſos magis tanquam hoſtes, quam tanquam verè ſubditos, fieri jamdudum animadverterunt accuratiores. *a.*

a.) Vid. Ill. Dn. Rhez. inſt. jur. publ. l. 1. c. 3. §. 1. & 2. c. 6. §. 1. lib. 4. c. 23. §. 13. & diſſ. de Statu Germaniæ circa ſubditos c. 2. n. 127. ſeqq.

§. 32. Ex dictis patet, ſuperioritatem territorialem eſſe jus quod ſine territorio non poterit concipi, unde Hertius non ita commodè, dum de oblatione ſuperioritatis territorialis in feudum agit, inter quæſtiones de oblatione jurium incorporalium rebus corporalibus oppoſitorum illam tractationem ſuſcipit *a.*), neq; commodius ad quæſtionem de oblatione ſuperioritatis territorialis an illa fieri poſſit, ita in genere reſpondet, poſſe eam fieri Imperatori & alii inferiori, exemplo comitatus Waldeccenſis, *b*), non poſſe fieri regi extraneo *c.* Ut taceam ſine ratione prægnante quæſtiones de ſuperioritate alicui in imperio & extrà imperium oblata ab eodem nimis divelli. Quare tentabimus ut controverſias illas cum deciſionibus debitis ſecundum ductum præſuppoſitorum hactenus recenſitorum proponamus diſtinctius.

a.) d. Part. 2. §. 11. b.) d. part. 2. §. 12. c.) ibid. §. 13.

§. 33. Quod ita commodiſſimè fieri poſſe arbitramur: *An & quatenus immediati imperii cives territoria ſua immediata, quorum intuitu, ſi Status ſint ſuperioritate territoriali pollent a.) ſin minus, jus territorii b.) in iis exercent, aliis in feudum offerre valeant?* Hic ante omnia diſtingvo inter allodialia bona immediata & feudalia *c.*). Quod allodialia concernit, ea Imperatori vel alii cuidam immediato civi imperii etiam citra conſenſum Imperatoris in feudum offerri poſſe non dubito, non ſolum, quia alias in genere bona allodialia à privatis in republica libere alienantur *d.*), ſed &, quia idem tacitè indultum videtur in capitulatione Leopoldina *e.*), tum denique quod hæc ſententia [illegible] probari poſſe aliquot exemplis ejusmodi oblationum in imperio [illegible]. Ut alia taceam *f.*) oblatio comitatus Waldeccenſis hoc teſtatur,

teſtatur , utpote quem fuiſſe ante oblationem allodialem teſtantur verba & oblationis *g.*), die unſer frie eygen Erbe iſt / und unſre Ober Aldern/ noch wir von keinen Herren nie zu Lehen gehabt / noch getragen han/ & ſimilia in literis inveſtituræ *h.*), quarum utraque, & oblatio & inveſtitura, facta fuit absq; Imperatoris conſenſu.

a.) per præſuppoſ. §. 12. 13. b.) per præſuppoſit. 14. ſeqq. c.) Vide præſuppoſ. 10. d.) Ill. Dn. de Rhez. Inſt. Jur. Publ. lib 3. tit. 32. §. 2 p. m. 503. e.) §. 29. Verbis. Allen des Heil. Reichs Churfürſten und Ständen *&c.* die von der gefreyten Ritterſchafft mit begriffen *&c.* über die *edition* der Alten *pactorum familiæ* mit *exhibition* neuen ein oder ander Hauß allein *concernirende* und von dem Reichthum kein *dependenz* habenden nicht beſchweren. *f) repete ex dictis c. 1. §. 19. g.) ap Hertium Part. 3 p. m. 133. h.) ibid. p. 120*

§. 34. Et hoc reſpectu fruſtrà quæri ab Hertio *a.*) arbitror: An Status imperii vel alii immediati cives obligati ſint ad obſervantiam tituli Codicis : Ne liceat potentioribus patrocinium præſtare, ita ut non poſſint allodia ſua offerre potentioribus in imperio? ad quam quidem rectè reſpondet, poſſe utique Principes imperii potentioribus offerre feuda, ſed dubitanter tamen, & cum hæſitatione, ob falſam hypotheſin ſuprà rejectam, acſi per iſtum titulum Codicis privatis interdiceretur oblatio allodiorum in potentiores facta. Cujus contrarium cum demonſtraverimus, ex noſtra hypotheſi Domitianam quæſtionem ſaperet, ſi de eo velimus quærere, an, quod privatis non eſt interdictum, liceat etiam civibus imperii immediatis?

a.) d. Part. 2. §. 23. b.) d. cap §. 20.

§. 35. Quodſi verò civis immediatus extraneo velit allodium ſuum offerre in feudum, ante omnia diſtingvo inter immediatum non ſtatum & qui eſt ſtatus imperii. De eo qui non eſt ſtatus minus puto eſſe dubii ut oblatio absque conſenſu Imperii non procedat, quoniam ejusmodi immediatum præſuppoſuimus eſſe verum ſubditum *a.*) unde non incommodè huc applicari poſſunt, quæ ſuprà *b*) de prohibitâ ſubditis oblatione in extraneum diſſeruimus, ſi modo caſus in ejusmodi cive immediato eſt dabilis, ut iſte poſſideat bona immediata in imperio allodialia, quod, uti quidem non implicat, ita ante omnia de exemplis hic foret diſpiciendum. Sed quod ſtatus concernit, quoniam ſuprà diximus, eos eſſe ſubditos impropriè tales *c.* dicendum videbatur, illos non eſſe obſtrictos, ut conſenſum imperii adhibeant in oblatione allodiorum exteris facta. Et fatendum controverſiam hanc difficilioribus & maximè intricatis eſſe annumerandam, ob defectum eorum,

rum, qui de allodiis imperii quid literis ex profeſſo conſignarunt, ut adeò optandum foret ut Clariſſimi Itteri exemplo, qui Doctrinam de feudis Imperii, hactenus ſatis confuſam, laudabiliter & perſpicuè explicuit, quisquam de allodiis imperii tractationem ſuſciperet.

a.) præſuppoſ. 18. §. 31. b.) hoc cap. §. 19. c.) per præſuppoſ. 18. §. 31.

§. 36. Tractavit tamen quæſtionem iſtam & Dn. Struvius & Hertius. Ille *a.*) arbitratur, concedendam eſſe hanc poteſtatem ſtatibus, eò quod leges publicæ eam nusque prohibeant, & quod regulariter qui plenum rei dominium habeat eam etiam validè alienare poſſit. Neque obſtare intereſſe Imperii Germanici, ne ad exterum in caſu feudi aperti devolvantur imperii provinciæ, & illud ita imminuatur, quia hæc alienatio non poſſit, niſi ſalvis juribus imperii fieri, ſique contingat caſus, ut feudum domino aperiatur, illum tamen non plus juris, quam vaſallus habebat, accipere poſſe, imò, ſi tali alienatione damno imperium afficiatur, putandum eſſe eam haberi pro nullâ. Accedere, quod, cum contractus feudalis aliquid inſtar fœderis inæqualis obtineat, *b.*) & verò ſtatibus poteſtatem fœdera faciendi hodiè indubiè habeant, *c.*) videatur etiam dicendum eſſe, quod poſſint bona ſua offerre exteris in feudum, modo non fidem promittant contra Imperatorem vel imperium, præprimis cum fœdera cum exteris pro emplaſtris languidæ noſtræ Reip. habenda ſint, hoc rerum ſtatu valdè neceſſariis. Hertius *d.*) contra periculoſam hanc quæſtionis affirmationem eſſe arbitratus pro negativâ in contrariam partem opponit, quod translatio bonorum in extraneos legibus imperii ſit vetita, & quod difficulter ſtatus confirmationem pactorum ſucceſſoriorum impetrare valeant, cum tamen ea decus & publicam utilitatem reſpiciant. Magis timendam imperio & multorum incommodorum feracem eſſe illam conventionem per quam exterus ipſis Comitiis inſeritur & in ordinum numerum recipitur. Nec verò feuda hæc oblata propriè & in communi notione fœdera eſſe, ſed dominium alteri adjicere cum ſpe pleniſſimæ ſucceſſionis, aliquando ſub onere ſecuritatis præſtandæ.

a.) diſſ. de feud. oblat. c. 3. §. 9. b.) Vide ſuprà c. 1. §. 66. c.) Inſtrum. pac. art. 8. §. gaudeant. d.) d. part. 2. §. 23. p. 83.

§. 37. Mihi ventilatis hinc inde rationibus convenientius videtur accedere opinioni Hertii, ut nempe ſtatus ſine conſenſu Imperatoris imo & aliorum ſtatuum, minimum Electorum, non poſſint allodia ſua immediatè in diſtrictu Germanici Imperii ſita offerre extraneo. Sed delectus rationum hic erit inſtituendus. Nam argumentum à pactis

ſucceſ-

Digitized by Google

ſucceſſoriis ad oblationem feudorum hic quidem procedere non videtur. Ut enim omittam inquirere an tantâ difficultate opus fuerit in confirmatione imperatoria pactorum ejusmodi impetrandâ, ratio diverſitatis in eô maximè ſita eſt, quod in pactis ſucceſſoriis actum ſimul vel tantùm fuerit de alienatione feudorum, quæ regulariter absque conſenſu domini procedere nequit, hic verò ſermo nobis ſit de imperii allodiis, ubi regulariter ratio illa prohibitionis ceſſat. Deinde nec reſponſio ad rationem Domini Struvii à poteſtate fœderum pangendorum deſumta, videtur eſſe ſufficiens, ſi dixerimus cum Hertio, illa fœdera non eſſe propriè dicta, in quibus agitur de dominio rei alteri adjiciendo cum ſpe ſucceſſionis, aut cum onere ſecuritatis præſtandæ, cum verendum ſit, ut Politici nos remittant ad eos, qui de fœderibus ſcripſerunt, atque definitionem fœderum ab iis traditam, & exinde falſitatis aſſertum iſtud convincant. Illa ratio haud dubiè eſſet firmiſſima, qvod translatio bonorum in extraneos legibus imperii ſit vetita, cum per eam non ſolum aſſertio noſtra directò aſtrueretur, ſed etiam ex illa perſpicuè poſſit reſponderi ad obiectionem adductam, ſcilicet conceſſam eſſe ſtatibus poteſtatem fœdera pangendi, quæ non cum alienatione bonorum ſit coniuncta; ſi modo eadem ſatis firmiter adſtrueretur, ſi modo proferretur lex iſta publica alienationem illam vetans. Provocat equidem Hertius ad Gylmannum *a.*) ſed is quidem iam non eſt ad manus. Video tamen Clariſſimum Itterum *b.*) provocare indefinitè ad leges publicas translationem bonorum Imperii ad exteros prohibentes, ut adeò hæc res à ſcriptoribus iuris pubiici pro confectâ, & quæ nulla probatione indigeat, videatur haberi.

a.) *Symphor. tom. 4. p. 2. tom. 3. p. 2. inprimis 1. 86.* *b.*) *de feudis imperii cap. 22. §. 6. p. 957.*

§ 38. Nos autem incivile eſſe opinamur, niſi inſpectis legum verbis velle iudicare. Quare tentabimus, an non ſequeſtrata interim iſta ratione etiam aliunde opinio Hertii confirmari poſſit. Quid ſi enim ab eadem poteſtate fœdera pangendi, quæ ſtatibus competit, argumentum deſumamus? Conſtat quippe, quod ſtatus absque conſenſu Imperatoris fœdera cum exteris pangere valeant, modo duo obſervent, initiò ut non cedant in imperii detrimentum ac damnum, deinde ut Imperator cum imperio in iis excipiatur. Poſterius hoc excipiebat ſaltem Dominus Struvius *a.*) ſed utrumque diſtinctè exprimitur in inſtrumento pacis *b*). Jam verò plus una vice diſceptatum fuit, & à Scri-

ptoribus

ptoribus Juris Publici & in Conventibus publicis ab Ipſis Proceribus Imperii, & eorum legatis *c.*), an expediat imperio externos Pri[illegible]cipes vel ab imperio d[illegible]tiones quasdam ſ[illegible]b fiduciæ lege recognoſcere, vel in conſortium ordinu imperii adſciſci? non absq; ratione, quoniam videl. exteri Imperii Germanici arcanis alias nimium quantum incubantes, ſi recipiantur, abdita & aliis inacceſſa conſi[illegible]ia eo faci[illegible]ius expiſcaturi eſſe timeantur, plures hoc modo commodioresve ex inſidiis oppugnandi Germaniam occaſiones nacti. Per oblationem autem ejusmodi allodiorum in exteros transferretur ſpes in locum ordinum imperii, extincto videlicet vel alio modo amiſſo feudo ab offerentibus, ſuccedendi: Unde illa cautio, quam ſuppeditat Dn. Struvius, oblationem fieri debere ſalvo jure imperii, parum proſpiceret ejusdem ſecuritati, neq; eam adjuvaret, quod addit idem, ſi feudum illud Domino aperiatur, non plus hinc juris in imperio acquirere poſſe, quam Vaſallus antea habebat, quippe hoc ipſum, & quod idem jus, quod habent ſtatus imperii votum dandi in Comitiis, Dominus tunc acqui[illegible]iturus eſſet, fi[illegible]et in damnum & præjudicium imperii. Et quamvis non diffitear, d[illegible]ſ[illegible]nſiſſe ac diſſentire adhuc quosdam ab hac opinione, putantes è re imperii potius eſſe, quod exteri in numerum ſtatuum alliciantur *d.*), ſuffi[illegible]it tamen nobis quod maximè dubia ſit hæc quæſtio. Nam eorum q[illegible]æ dubia ſunt, utrum è re imperii ſint an minus, deci[illegible]io non pertinet ad Status ſingulos ſed ad Comitia, ut adeò videatur nobis omnino repugnare nexui, quibus ſtatus etiam nulla feuda ab Imperio tenentes, Imperio obſtricti vivunt, ſi allodia ſuo proprio auſu extraneis offerre velint.

a.) Vide §. 36. b.) d. art. 8. §. gaudeant. Verbis. ne ejusmodi fœdera ſint contra Imperatorem & Imperium, pacemq; ejus publicam, vel hanc imprimis transactionem. fiantq; Salvo per omnia juramento, quo quisq; Imperatori & Imperio obſtrictus eſt. c.) Vide omnino Itter. cap. 6 §. 1. de feud. imper. p. m. 212. d.) Vide Itter. d. l.

§ 39. Accedit quod Imperator non ſolum bona Imperii alienare absque conſenſu Electorum non valeat *a.*), ſed nec feuda [illegible] de novo in feudum dare absq; eorundem præſcitu *b*) unde i[illegible] s videbatur, ſi ſtatus ſibi majus privilegium vindicarent in o[illegible] lodiorum ſuorum, quam Imperator haberet in datione [illegible] pertorum, quæ poſt aperturam iterum quaſi fiant allodia. Et [illegible]m vis ejusmodi major poteſtas non ſit adeo infrequens, cum [illegible] lationes & alias leges publicas multum poteſtati imper[illegible]is [illegible] ctum ſit, aut ipſorum poteſtati additum, deberet tamen cert[illegible]

gmc[illegible]um

gmentum poteſtatiſ à ſtatibus allodia ſua offerre volentibus demonſtrari. Ulterius ſententiæ noſtræ magnum robur accedere videtur, quod ſcribat Itterus, Status imperii ne quidem ſubinfeudare poſſe extraneos de territoriis ſuis *c.)* aut ſi feuda poſſideant hæreditaria, ea in extraneos transferre *d.*), unde videbatur firmiter inferri poſſe ad prohibitam alienationem allodiorum, à ſubinfeudatione quidem per argumentum à minori ad majus, à feudis hæreditariis verò per argumentum à pari. Verùm cum Itterus iſtas duas aſſertiones non textibus legum publicarum immediatè demonſtret ſed ex regulâ illâ, quod leges publicæ alienationem rerum imperii in extraneos prohibeant, (de quo modo *e.*) dubia noſtra dedimus,) per modum concluſionum ſaltem deducat, malo & iſtis hic abſtinere.

a.) Capit. Leop. art. 12. & in reliquis capitulationibus paſſim. b.) Cap. Leop. art. 30. c.) d. l. cap. 22. § 6. p. 957. d.) cap 23. §. p. 982. e.) Vid. §. 37. & 38.

§. 40. Pergo nunc ad bona ſtatuum & reliquorum civium immediatorum feudalia *a.*) & paucis infero ex iis, quæ ſuprà *b.*) prolixius deduximus, illa ſine conſenſu Imperatoris non poſſe offerri alii, ſive is ſit alius imperii ſtatus ſive extraneus quia utrumque repugnat obligationi vaſalli quô domino ſuo vivit obſtrictus. Neq; intereſſe putamus ſive territorium ſuum offerunt ſtatus alii, ut per modum feudi id iterum ab illo recipiant, ſive per modum ſubfeudi, quia nec hoc poſterius procedere demonſtravimus. *c.*)

a.) Vid. §. 33. b.) hoc capite §. 13 ſeqq. c.) ſuprà §. 17. plura vide apud Itterum d. l. cap. 22. p. 4. p. 950.

§. 41. Cæterum ſi ſtatus imperii allodium ſuum alii quam Imperatori in feudum aut feudum ſuum cum conſenſu Imperatoris alii in ſubfeudum conceſſerit, *an id illæſo ſtatus ſui ornamento fieri poſſit?* diſceptatum fuit. Nos arbitramur: quia tria requiſita, quæ ſuprà *a.*) in Statu imperii præſupponimus per oblationem ejusmodi non tolluntur: non 1. ſuperioritas territorialis, quia quemadmodum majeſtas poterit ſubſiſtere, etiamſi regnum alicui fuerit oblatum in feudum *b.*) ita etiam ſuperioritatem in feudo alii oblato retinebit Status: non 2. votum & ſeſſio in comitiis; quo refero vulgatum ſcriptorum dicterium, ſtatum imperii non eſſe glebæ pretium, ſed ſummi Principis & Ordinum imperii præmium *c.*): neque 3. immedietas, quia infeudatio facit ſolum vaſallum; medietas autem ſeu ſubjectio mediata non dependet ex infeudatione: Facit enim ſubditum poteſtati territoriali non vaſallum. *d.*)

a.) Præſuppoſ. 9.11. & 12. §. 27. & 28. b.) Grot. l.1 c.3. c.) conſ. Hertium Part. 2. §. 17. p. 61. d.) R. I. de anno 1548. §. Wiewohl auch *Seſſ...* nicht *immediate* Glieder und Stände des Heil. Reichs ſondern der Landes-Fürſten Unterthanen und Land Leute. *Strauch. diſſ. Exoter. diſſ. 10. th. 21. p. m. 292. Speidel. Specul. notab. voce* gewärtig und gehorſam / *fol. 499.*

§. 42. Unde patet, quod non adeò benè procedant, qui in quæſtionis formatione feudi oblationem cum medietate confundunt, qvales ſunt illi, qui quærunt; An is, qui nulla alia præter mediata bona poſſidet, *translato* fortè ſuo Comitatu in aliam familiam, vel alteri ſtatui Imperii *in feudum dato*, nomen & qualitatem ſtatus immediati adhuc retineat? *a.*) Ipſa verò quæſtio *an ſtatus imperii ſalvâ ſuâ dignitate poſſit alterius ſtatus ſubditus fieri?* propriè ad doctrinam feudorum oblatorum non pertinet, & quamvis Hertius eum ad feuda oblata? trahat, quærendo *b.*) An ſtatus Imperii territorium ſuum mancipi alteri in feudum ita offerre poſſit, ut non ſolum vaſallus, ſed & ſubditus fiat? tamen eadem quæri poſſunt de feudis datis, an ſtatus imperii à ſtatu alterô poſſit feudum datum ita acceptare, ut ſimul ſubditus ejus fiat? Ejusmodi vero quæſtiones à noſtrô inſtituto alienas eſſe ſuprà *c.*) monuimus. *d.*

a.) Vid. Myler. de Statibus Imperii Part. 1. cap. II. §. 8. p. m. 79. ſeqq. Eandem mixturam admittit Speidel. in voce Gruff. f. m. 528. b.) d. l. §. 14. p. m. 65. c.) Vid. §. 1. hujus cap. d.) Vide interim Hertium d. §. 14. Myler. d. l. & c. 99. §. 9. p. 853. Beſold. Theſaur. Pract. voce Huldigung *f. m. 402. Speidel. d. f. 528.*

§. 43. Magis huc pertinere videtur quæſtio priori affinis: *an ſtatus territorium ſuum alteri ſtatui offerens præſumatur ſe ſubjicere voluiſſe?* Notat quippe hâc parte differentiam a Dd. aſſeri, Hertius *a*) inter feuda oblata & reliqua, ut in illis præſumendum ſit, ſubjectionem factam non fuiſſe, in his vero aliud ſit dicendum: quæ opinio forte ex illâ hypotheſi orta fuit, quàm ſuprà *b.*) examinavimus, quaſi in feudis oblatis minus jus ſit domini directi & mitior vaſalli obligatio, quam in datis, quam uti ibidem rejecimus, ita putamus, nec feudi oblationem, nec feudi dati acceptationem abſtrahendo ab aliis circumſtantiis importare ſubjectionem *c.*), adeoque iſtam differentiam feudorum oblatorum & datorum eſſe imaginariam.

a) d. l. § 15. p. ... b.) cap. 1. § 45. & omninò § 66. c.) conf. modo § 41. Paurmeiſter. de Jurisd. d. p. m. 20.

§ 44. Vidimus hactenus quid Status imperii & Cives immediati poſſint intuitu feudorum oblatorum, nunc paucis penſitemus quid poſſit Imperator? Offerre res imperii extraneis in feudum non poteſt,

quia

quia certum eſt, quod bona imperii alienare hodie nequeat. Sed *annon feuda ab aliis oblata acceptare valeat, diſpiciendum?* Proponit hanc quæſtionem, ab Hertio omiſſam, Struvius *a.*), qui diſtinguit, utrum feudum Imperatori oblatum ſit ab extraneo, an à Statu imperii, vel cive immediato? cui diſtinctioni liceat tertium membrum addere, ſi nempe oblatio fiat à cive Imperii mediato. Quod *exteros* attinet, rectè quidem reſpondetur id fieri absque conſenſu ſtatuum, vel certè Electorum, non poſſe, quoniam in capitulatione promiſit, fœdera ſe absq; dicto conſenſu cum extraneis pangere nolle *b.*) Sed huic reſponſioni tamen quædam videntur addi debere. Primo quod iſta ratio prohibeat quidem Imperatorem, ne acceptet feuda ipſi oblata, ut Imperator & nomine Imperii, non autem prohibeat, ne acceptet, ſi offerantur ipſi ut Regi Hungariæ vel Bohemiæ, vel intuitu aliarum Provinciarum, quarum reſpectu ad Status Imperii pertinet, quia hoc paſſu fœdera absq; conſenſu Statuum pangere poteſt, modo non tendant in præjudicium Imperii. *c.*) Secundò quod iſta ratio pertineat ad eum caſum, ſi quis ſolo nexu feudali Imperio velit obſtringi, ita ut pro cive vel ſtatu Imperii haberi nolit, quia hic etiam poſt oblationem maneret extraneus? At quid ſi offerrendo territorium ſuum in feudum imperii vellet ſtatus imperii fieri aut civis immediatus? An & tunc opus foret conſenſu ſtatuum? Ita puto, quia nec Imperator alicui dignitatem ſtatus conferre poteſt ſine conſenſu ſtatuum *d.*), à qua hactenus, ob affinitatem civium reliquorum immediatorum cum ſtatibus, ad illos putarem procedere argumentum, præprimis cum ſtatuum & hac parte interſit, ne ipſis invitis aliquis ut concivis obtrudatur.

a.) *de feudo oblato c.3.§.15.* *b.*) *Vid. Cap. Leopold. §.10.* *c.*) *d. §.10. Cap. Leopold. Verbis;* Wenn wir auch inskünfftig. *junct. art. 8. Inſtr. Pac. §. gaudeant.* *d.*) *d. Cap. Leop. § 44. Verbis:* und über ſolches alles neben dem Churfürſtl.

§. 45. Porrò ſi *ſtatus imperii* territorium ſuum Imperatori offerat in feudum, Dn. Struvius dicit: acceptationem ab Imperatore fieri poſſe, quoniam jam Imperator ante oblationem ad defendendum ſtatum obligatus ſit, adeoque Imperio inde nullum oriri poſſit præjudicium, idq; magis locum invenire ſi ſtatus in renovatione inveſtituræ feudis ſuis adjungat bona allodialia, & ſe de iis ſimul cum feudalibus curet inveſtiri. Quæ omnia rectè ſe habent, ſi ſermo eſt, ut videtur, de oblatione allodiorum Imperatori factâ, ſive hæc in renovatione inveſtituræ feudalibus bonis fuerint adjuncta, ſive ſeparatim oblata, & inveſtitura de iis petita. At quod bona feudalia concernit, quæ ſtatus jam ab im-

 perio

perio recognoſcit, uti illa quidem ab Imperatore ut tali ſeu prout eſt imperii caput non de novo in feudum accipere vel eidem offerre poteſt ſtatus, ita tamen poſſet oblatio Imperatori fieri, ut eſt Rex Bohemiæ, vel Archi-Dux Auſtriæ. Quo caſu putarem oblationem eſſe nullam, & fruſtraneam absq; Statuum reliquorum conſenſu, tùm quod ſimilia hic videantur locum habere, qualia notavimus in quæſtione de oblatione feudorum imperii ſtatui à ſtatu facta *a.)*, tum quod Imperator hoc paſſu in re magni momenti, in qua totius Imperii intereſt non poſſit ſibi ut Regi Bohemiæ conſenſum impertire, ut Imperator; tùm quod tempore Caroli V. Imperatores promiſerint, quod feuda Imperii aperta nolint in alios conferre ſed patrimonio imperii eadem incorporare *b.)* cui promiſſioni certè fraus fieret, ſi ipſe Imperator ut ſtatus Imperii oblationem à ſtatu factam acceptare valeret.

a.) Vide ſupra §. 40. *b.) Vid. cap. Leop. art. 40. adde omninò Itter. c. 7. de Feud. Imper. §. 6 ſeqq. p. 309 ſeqq.*

§. 46. Denique quod *cives mediatos* attinet, an & horum bona allodialia Imperatori ut tali in feudum offerri poſſint? affirmandum videbatur, ſi res ex principiis communibus foret decidenda, quia quoad obligationem vaſalli perſonalem jam citra hanc oblationem, major eſt obligatio ſubditorum erga Principem ſupremum cui adeò non repugnat acceſſio obligationis feudalis tanquam minoris; quoad dominii verò directi translationem etiam Princeps in Republica jam ante oblationem in allodialibus ſubditorum exercet dominium eminens longè præſtantius dominio vulgari ſubditorum, etiam pleno, cui iterum non repugnare videtur acceſſio dominii feudalis minus pleni. Sed quoniam Reſpublica Romano-Germanica multa habet peculiaria, quæ ex regulis communibus Politicis Reipublicæ Monarchicæ determinari nequeunt, iſtæ quidem rationes huc non quadrant, ſed potius negativa veritati magis congruere videtur, eò quod Imperator promiſerit in Capitulatione, quod nolit cives mediatos Electorum ſtatuum & nobilium immediatorum a ſuperioritate eorum & jurisdictione ſub prætextu dominii feudalis vel alio quocunque eximere *a.)*.

a.) Vid. Cap. Leop. §. 5. in med.

§ 47. Venerunt hæ quæſtiones hactenus expoſitæ in controverſiam aliquot factorum illuſtrium, quorum primum eſt de Ulrico Duce Würtenbergico Ducatum ſuum, qui erat feudum imperii, à Rege Ferdinando tanquam Archi-Duce Auſtriæ per modum ſubfeu-

di

di accipiente. Rem totam fuſius expoſuit Strauchius peculiari diſſertatione de ejectione & reſtitutione Ducis Wurtembergici *a.*). Summa eò redit. Maximil. I. 1495. comitatum Würtenbergicum in Ducatum evexerat *b.*) ab hujus poſſeſſione Ulricus IX. ejectus fuit per vim bellicam à fœderis Svevici ſociis, varias juſtæ ejectionis cauſas prætendentibus *c.*) qui Ducatum Würtenbergenſem Carolo V. Imperatori tradiderunt tituló emtionis, ipſe verò Carolus fratrem ſuum Ferdinandum Regem Romanorum & Archi-Ducem Auſtriæ de Ducatu Würtenbergicó inveſtivit *d.*). Sed Ulricus poſteà ope Philippi Landgrafii Haſſiæ iterum armata manu Ferdinandum ejicit & agrum Würtenbergenſem recuperat *e.*) donec interponentibus ſeſe Archi-Epiſcopo Moguntino & Saxoniæ Principe Georgio in tranſactione Cadamenſi *f.*) Anno 1534. res ita fuit compoſita, ut Cæſar retineret titulum Ducis Würtenbergici, Ulricusque Princeps & ipſius Heredes maſculi eſſent Ferdinandi Regis, quà ille Archi-Dux Auſtriæ eſt, beneficiarii & agri Wirtenbergici poſſeſſionem jure feudi referrent acceptam tanquam ſubfeudum domui Auſtriacæ *g.*). Quamvis autem hanc tranſactionem inſecuta fuerit ſubinfeudatio, quâ Ulricus fidelitatem Ferdinando promiſit *h.*), tamen in tranſactione Pragenſi 1599. ab Imperatore Rudolfo hæc ſubinfeudatio remiſſa fuit Friderico Duci Würtenbergico nec aliud quicquam reſervavit ſibi imperator, quàm exſpectativam deficientibus maſculis Würtenbergicis, in quem finem titulum ſibi Ducis Würtenbergenſis retinuit domus Auſtriaca. Occaſione hujus facti variæ tum temporis ortæ fuerunt controverſiæ. 1. An jure Ulricus a ſociis Svevici fœderis fuerit oppugnatus & de territorio ſuo dejectus? *k.*) 2. Quo jure confœderati Svevici Imperatori Carolo vendere Ducatum potuerint? *l.*) 3. An Imperator juſtè Ducatum iterum in feudum conceſſerit Fratri? 4. An Ulricus ditiones juſtè vi bellicâ recuperaverit? *m.*) 5. An juſtè fecerit Ulricus, quod Ducatum ſuum obtulerit familiæ Auſtriacæ in ſubfeudum? 6. An per illam oblationem immedietati ſuæ præjudicaverit? Ex his priores quatuor à præſenti inſtituto alienæ ſunt, quinta & ſexta verò ad materiam feudorum oblatorum pertinet.

a.) *quæ eſt 10. in Diſſert. ejus exoter.* *b.*) *Strauch. d. l. §. 1.* *c.*) *Id. ibid. §. 4.* *d.*) *Id. §. 4.* *e.*) *Id §. 8.* *f.*) *quam refert Goldaſt. Part. I.* der Reichs-Satzungen *f. 769. Hortleder* von Urſachen des teutſchen Kriegs. *f. m. 886. ſeqq.* *g.*) *Vid. Hortleder f. 886. Strauch. d. l. §. 21.* *h.*) *Vid. Ant. Quettam conſ. 6. n. 1.* *i.*) *Strauch. d. §. 21.* *k.*) *Id. § 2.* *l.*) *Id. §. 4. 5. 6. ſeqq.* *m.*) *Id. §. 8.*

§. 48. An juſtè fecerit Ulricus feudum ſuum offerendo Archi-Duci Auſtriæ in ſubfeudum? à quæſtione dependet: an ſtatus Imperii feuda imperii aliis poſſint offerre? *a.*) Sed ante omnia hic præſupponendum eſt: An Ulricus territorium ſuum obtulerit Ferdinando? Certè Antonius Quetta, *b.*) in ea potiùs opinione eſt, quod Ferdinandus Ulrico Ducatum in ſubfeudum dederit, quam quod Ulricus Ferdinando eundem obtulerit. Præſupponit quippe, fœderatos Svevicos juſtè privaſſe Ducem Ducatu ſuo, juſtè hunc Ducatum vendidiſſe Carolo, juſtè Carolum inveſtiiſſe Ferdinandum, injuſte Ducem Ulricum ſe in Ducatum, qui per bellum ejus eſſe deſierit, intruſiſſe, poſteà tamen per transactionem Cadamenſem cauſam poſſeſſionis injuſtæ ſibi mutaviſſe acceptâ ſubinfeudatione ab Archi-Duce Auſtriæ *c.*)

Quærit item: An Ferdinandus cum ipſe jam extiterit vaſallus imperii intuitu Ducatus. potuerit ſubinfeudare Ulricum? *d.)* quæ omnia indicio ſunt, quod Antonius Quetta ſubinfeudationem iſtam ex transactione Cadamenſi pro feudo dato magis quam oblato habuerit. Unde vides quam bene Hertius *e.)* hunc Autorem in materia feudorum oblatorum pro ſe adducat: *Quæri poteſt, ait: an princeps ſalvo ſuo di jure, quo imperio Germanico obſtringitur, alteri ſe vaſallum facere poſſit. Affirmat hoc Antonius Quetta f.) & probat factum Ducis Wirtenbergici.* Non venerunt iſta Quettæ, ne quidem per ſomnium in mentem, quin potius ibidem probat factum Ferdinandi, non Ulrici, quærit, an Princeps Imperii poſſit ſubvaſallum ſibi facere? non an Princeps Imperii poſſit ſe alteri Vaſallum facere.

a.) quam tractavimus. §.40. b.) Conſil. 6. c.) d. conſ.6.n.1.f.m.27. d.) d.l.n.7. e.) d. Part.2.§.9.p.57. quem ſequitur Iſtorus de Feud. Imperii. cap.11. §. 4. p. 950. f.) d. Conſ.6.n 8.

§.49. Quicquid verò ſit de intentione Antonii Quettæ, magis tamen ego ſubinfeudationem iſtam referrem ad feuda oblata, quam data. Præterquam enim, quod non deſint rationes pro Ulrico. quod injuſte à Sociis Svevicis ſpoliatus fuerit, quod hi ducatum illum Carolo non juſte vendiderint, nec adeo Jure hic Fratri ſuo eundem in feudum dederit, quod idem Ulricus vim injuſtam vi non injuſte repulerit *a.)*, illud maximè opinionem noſtram firmat, quod Ulricus tempore transactionis Cadamenſis fuerit in poſſeſſione Ducatus. Nam etſi demus dubiam juſtitiæ cauſam fuiſſe utrum ea a Ferdinandi vel Ulrici partibus ſtaret, in dubio tamen melior eſt conditio poſſidentis, quæ facit ut hoc caſu præſumendum fuerit, quod Ulricus magis quid de ſuo obtulerit Ferdinando, quam quod Ferdinandus aliquid fecerit Ulrico. *a.) quas vide ap. Strauch. dict. diſſert. 10. e xoter.*

§. 50. Jam non injuſtè feciſſe Ulricum quod Ducatum ſuum, quem antea ab Imperio poſſidebat, obtulerit Archi-Duci Auſtriæ in ſubfeudum, exinde patet, quia transactio illa facta fuit cum conſenſu Imperatoris. *a.)* Quodſi Imperator conſentire non debuit, id Ulrici peccatum non erat, præprimis cum hic neceſſitate bellicâ premeretur, ad quam alias leges de prohibita rerū alienatione non pertinent, ut quæ magis reſpiciunt alienationes voluntarias quā neceſſarias Adde quod nec vera hæc infeudatio, ſed ſimulata & nihil aliud ad Archi-Duces translatum fuiſſe videatur, quàm mandata ab Imperio poteſtas inveſtiendi cum pacto ſucceſſionis, in caſum aperti feudi, quia in dicta transactione mox ſubjungitur, quod penes ſolum Imperium ſuperior poteſtas & omne jus manere debeat, ſervitiorum jura, obſequium, contributiones & reliqua, non Archiducibus ſed imperio præſtari debeant. In vero enim ſubfeudo remanent primo vaſallo ſervitiorum jura ab eoque peti poſſunt & ſubvaſallus Domini ſuperioris non eſt Vaſallus nec tenetur ei ſervire & jurare fidelitatem. *b.)* *a.) vide ſuprà §. 40. b.) Strauch. d. diſſert.10.§.21*

§. 51. Deinde per hanc oblationem Ulricum non præjudicaſſe immedietati ſuæ docent ea quæ paulo ante diximus *a.)*. Et ita pro Duce Wurtenbergiæ jam olim pronunciaſſe, accuratiſſimum Jure Conſultum Andream Alciatum *b.)* notat Myleras *c.)* quin & hæc immedietas per pacificationem Osnabrugenſem Domui Wurtenbergicæ fuit confirmata *d.)*

a.) §.40. b.) Conſil. 451. c.) de Statibus Imperii. Part.l.c.11.§ 9.p.80. d.) Inſtrum.Pac. art.4.§.24. & 25.

§. 52. Secunda controverſia illuſtris fuit occaſione Comitatus Waldeccenſis oblati in feudum Landgrafiis Haſſiæ *a.*) · An nempe per iſtam oblationem Comites Waldecciæ ſe ſubjicere voluerint Landgrafiis Haſſiæ? Publica ſcripta hanc in rem edita: Deductio Haſſiaca ex unâ parte, ex parte Waldecciæ Comitum defenſio ſub titulo **Waldeckiſche Ehren-Rettung** *b.*), neutrum tamen a nobis inſpectum. Haud dubiè verò quæſtio non de jure fuit, ſed de facto. Nam de jure oblationem feudi immedietatem non tollere ſupra *c.*) jam oſtendimus; Quod factum concernit, quantum ex ipſo inſtrumento oblationis & primæ inveſtituræ, quæ Hertius tractationi ſuæ ſubjunxit, videre licet, magis pro Comite Waldecciæ pronunciandum videtur, quia in neutro mentio fit ſubjectionis, neq; verbis expreſſis, neq; talibus ex quibus ſubjectionis conjectura ritè formari poſſit. Promittunt equidem Comites Waldecciæ quod velint Landgrafiorum Haſſiæ Nobiles Fideles **Jhre getreue Edle Mann ſeyn und verbleiben**/ & quod ea ſervitia velint Landgrafiis præſtare, ad quæ Vaſallus Domino ſuo Hæreditario **ſeinem Erbe Herrn** *d*) obſtrictus eſt, & quod ad confirmationem hujus oblationis cives & ſubditi Waldeccenſes Homagium **eine rechte Huldunge** præſtare teneantur Landgrafiis Haſſiæ *e*) quæ omnia in literis inveſtituræ repetuntur *f.*) ſed hæc tamen ſubjectionem non important.

a.) *Vid ſupra cap. 1. §. 19.* *b.*) *Hertius Part. 2. §. 15. p. 70.* *c.*) *§. 41. & 43.* *d.*) *Hert. p. 135.* *e.*) *Id. p. 139.* *f.*) *Id. 143. 144. 147.*

§. 53. Nam I. per verbum **Edle Mannen** non videntur idiomate Germanico indigitari Nobiles ſubditi, **Erb-Männer / Unterthanen und Landſaſſen**/ ſed potius, ſive uſum feudalem reſpicias, quemadmodum per Viros **Mannen** intelliguntur Vaſalli, ita per **Edle Mannen** denotari commodè poſſunt Vaſalli Nobiles vel poſſeſſores feudorum nobilium, quæ ſub lato ſuo ambitu complectuntur etiam feuda regalia; ſive ad ſtylum publicum alias conſvetum oculos flectas, olim vocem **Juncker und Edelmann** ſæpius ſignificaſſe Comites, Limnæus *a*) docet. Quin etſi ſe appellaſſent **Erb-Edelmann** (quamvis hoc verbum in dictis inſtrumentis non legam) tamen verius eſt, nec hujus iſtam vim eſſe, ac ſi, qui ita appellatur, protinus in ſubditorum conditionem rejiciatur, quin potius ſignificare poteſt nativam & ingenitam quandam nobilitatem, non opera demum oblationis acquiſitam *b.*) 2. Nec id demonſtratum eſt, quod titulus **Erb-Herr** perpetuò in idiomate Teutonico denotet Dominum territorialem, & ſit adeò Synonymum **eines Landes-Fürſten oder Landes-Herrn.** 3. Poſito etiam quod ſtatus provinciales Comitum Waldecciæ, Landgrafiis Haſſiæ homagium verum præſtiterint, quale alias à ſubditis præſtari ſolet, poſito quod addiderint. **daß ſie alles was ſich vermöge Erb-Huldigungs-Recht gebühret/ thun wollen.** ſimul tamen attendenda erat exceptio Comitum; homagii illam præſtationem conditionalem ſaltem fuiſſe, perinde ut in pactis illis, quæ Principes quosdam & illorum principatus fraternitatis titulo ligant & connectunt *c.*). Quare etiam non ſolum univerſitas Ingolſtadienſis conſuluit pro Comitibus *d.*), ſed & in Judicio Cameræ imperialis ita ſubmiſſũ fuit Ao. 1620. 17. Junij *e.*) ac tota controverſia in favorem Comitum per pacta 1635 & 1648. celebrata & per Inſtrumentũ pacis approbata *f*) ſopita eſt.

a.) *Tom. 1. addit. ad lib. 6. cap. 1. ab. init.* *b.*) *Hertius Part. 2. §. 15. p. 69.* *c.*) *exemplum vide in Homagio ſubditorum Electoratus Saxonici ap. Dn. Stryk. in append. Exam. Feud. p. m. 409. 410.* *d.*) *Vid. Klock in append. de contribut. conſ. 10. f. 94.* *e.*) *Myler de Stat. imper. cap. 11. §. 10. p. m. 81.* *f.*) *Vid. Inſtrum. pacis art. 15. §. 14. Lunderp. act. publ. tom. 2. lib. 6. c. 120.*

§. 54.

§. 54. Vidimus huc uſque fuſius de perſonis feudum oblatum conſtituentibus, reſtat, ut pauca dicamus de jure ex feudi oblatione orto. Quod Dominum concernit, is quidem in feudis datis juramentum Fidelitatis vaſallo præſtare non tenetur. *a.)* *ſed an non ſaltem in feudis oblatis exigetur a Domino jurata fidelitas?* Ita videbatur dicendum eſſe, ſi rationes reſpicias, quas Dd. ſuppeditant, cur in datis vaſallus quidem, non verò Dominus de fidelitate juret, quas inter ſunt & iſtæ, quod in feudo dato Dominus Vaſallo præſtet beneficium, unde pro ſe habeat præſumtionem quod ei in omnibus ſit fidẽ præſtiturus *b.)* item quod in feudo dato dominus quærat ſibi fidelem. At in feudis oblatis contrariæ adſunt rationes, quia hic vaſallus allodium ſuum offerendo beneficium exhibet Domino, ac fidem Domini ad ſui defenſionem exoptat. Quoniam tamen ſupra *c.)* jam monuimus, non confundendam eſſe oblationem præcedentem, cum contractu feudali ipſo ſubſequente, item quod feuda impropria in reliquis retineant naturam communem feudorum, niſi rationes evidentiſſimæ aut Jure Feudali confirmatæ (quarum neutrum de rationibus adductis prædicari poteſt) oſtendant contrarium *d.)*, quæſtionem negandam potius eſſe arbitror.

a.) Struv. cap. 2. aph. 5. b.) Finckelth. disputat. Feud. 7. th. 25. c.) ſupra cap. 1. §. 7. 47. & 48. d.) d. c. 1. §. 45.

§. 55. Vaſallum quod ſpectat, potiſſimum de eorum *ſucceſſione* diſpiciendum erit. *Muto*s in feudis oblatis non ſuccedere, neque ullam hac parte differentiam inter feuda data eſſe jam obſervarunt alii *a.)*. Item non ſuccedere *fratres* primi acquirentis Doctores communiter obſervant *b.)* quæ obſervatio tùm maximè uſum habebit, ſi bona allodialia per oblationem feudis antiquis fuerint inſerta, & offerens moriatur relictis ſolum agnatis *c.)* De *fœminis an ea in feudis oblatis ſuccedant?* diſſentiunt. Communiter affirmant *d.)*, & graviter eâ de re diſputatum fuiſſe in causâ Comitatus SarWerdenſis, item in cauſa dominii Borkelo notat Hertius *e.)*, qui tamen rectè negativam defendit, & ad argumentum Gœddæi, a feudo emto deſumtum, quaſi & in eo fœminæ ſuccederent, reſpondet. Nos manemus in regula. Feudum improprium in reliquis retinere naturam communem feudorum *f.)*.

a.) Vid. Ill. Dn. de Rhez. Comm. Jur. Feud. p. 286. b.) Vid. VVurmſ. de feud. impropr. claſſ. 3 ſect. 8. §. 12. p. m. 284. Dn. Stryk. Exam. Feud. c. 4. qu. 18. c.) conf. ſuprà c. 1. §. ult. d.) Vide quos citant Vultejus l. 1. c. 9. n. 46. p. 421. ſeqq. Mauritt. Conſil. Chilon. II. 216. Adde Grotium de J. B. lib. 2. c. 7. §. 20. Hert. Part. 2 §. 37. p. 112. e.) d. l. f.) vid. c. 1. §. 45.

§. 56. Denique circa cauſas feudi amittendi quæritur: *An in feudis oblatis Vaſallus qui inveſtituram petere neglexerit, feudo ſit privandus?* Et hanc communiter negant *a.)*. Nos affirmamus, quia ſententia negativa nititur hypotheſi, quod in feudis oblatis mitior ſit Vaſallorum conditio, quam in datis. At hanc hypotheſin jam ſuprà *b.)* refutavimus. Quamvis non diffiteamur, ſi non de jure ſed æquitate ſit quæſtio, præſuppoſitis terminis habilibus facilius gratiam omiſſæ petitionis in his facturum eſſe Dominum, quam in iis quæ a merâ liberalitate ejus proceſſerunt *c.)*.

a.) Vide VVurmſ. d. l. n. 9. Dn. Stryk. c. 4. qu. 17. Beſold. & Speidel. Voc. Auffgelaſſene Lehen. *b.) c. 1. §. 65. c.) Ill. Dn. de Rhez. Com. Feud. p. 50.*

S. D. G.